

Dansk udgave

Retsforskrifter

Indhold

I Retsakter hvis offentliggørelse er obligatorisk

- ★ **Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 676/2002/EF af 7. marts 2002 om et frekvenspolitisk regelsæt i Det Europæiske Fællesskab (frekvenspolitikbeslutningen)** 1
- ★ **Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/19/EF af 7. marts 2002 om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter (adgangsdirektivet)** 7
- ★ **Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/20/EF af 7. marts 2002 om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (tilladelsesdirektivet)** 21
- ★ **Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet)** 33
- ★ **Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/22/EF af 7. marts 2002 om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (forsyningspligtdirektivet)** 51

Pris: 18 EUR

DA

De akter, hvis titel er trykt med magre typer, er løbende retsakter inden for landbrugspolitikken og har normalt en begrænset gyldighedsperiode.

Titlen på alle øvrige akter er trykt med fede typer efter en asterisk.

I

(Retsakter hvis offentliggørelse er obligatorisk)

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS BESLUTNING Nr. 676/2002/EF

af 7. marts 2002

om et frekvenspolitisk regelsæt i Det Europæiske Fællesskab (frekvenspolitikbeslutningen)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN
EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 95,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽²⁾,

i henhold til proceduren i traktatens artikel 251 ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Kommissionen forelagde den 10. november 1999 en meddelelse for Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, om den videre udvikling inden for frekvenspolitik, som bygger på resultaterne af den offentlige høring i forbindelse med grønbogen om frekvenspolitik set i sammenhæng med Fællesskabets politik inden for områderne telekommunikation, radio-/tv-spredning, transport og forskning og udvikling (FoU). Meddelelsen hilstes velkommen af Europa-Parlamentet i en beslutning af 18. maj 2000 ⁽⁴⁾. Det bør understreges, at en yderligere samordning af Fællesskabets frekvenspolitik til en vis grad er ønskelig, hvad angår tjenester og applikationer, navnlig hvad angår tjenester og applikationer, der dækker hele Fællesskabet eller hele Europa, og at det bør sikres, at medlemsstaterne sørger for, at visse beslutninger, der udarbejdes af Den Europæiske Konference af Post- og Teleadministrationer (CEPT), finder anvendelse på rette måde.
- (2) Der må derfor etableres et politisk og retligt regelsæt i Fællesskabet for at sikre samordning af politikkerne og, hvor det er relevant, må der foretages den harmonisering af betingelserne for adgang til og effektiv udnyttelse af radiofrekvenserne, der er nødvendig for det indre markeds oprettelse og funktion inden for fællesskabspolitikområder som elektronisk kommunikation, transport og FoU. Politikken med hensyn til anvendelsen af radiofrekvenser bør koordineres og, hvor det er relevant,

harmoniseres på fællesskabsniveau, så Fællesskabets politiske målsætninger opfyldes effektivt. I visse tilfælde kan koordinering og harmonisering på fællesskabsplan også bidrage til harmonisering og koordinering af anvendelsen af radiofrekvenser på verdensplan. Samtidig kan der ydes passende teknisk støtte nationalt.

- (3) Fællesskabets frekvenspolitik bør bidrage til ytringsfrihed, herunder meningsfrihed, og frihed til uden hensyn til landegrænser at modtage og meddele oplysninger eller tanker, samt til mediefrihed og mediernes pluralisme.
- (4) Denne beslutning bygger på det princip, at hvis Europa-Parlamentet og Rådet er enedes om en fællesskabspolitik, der er afhængig af radiofrekvenser, bør der gøres brug af udvalgsprocedurer med henblik på vedtagelsen af ledende tekniske gennemførelsesforanstaltninger. De tekniske gennemførelsesforanstaltninger bør specifikt vedrøre harmonisering af betingelserne for adgang til og effektiv udnyttelse af radiofrekvenserne samt adgang til oplysninger om radiofrekvensanvendelse. De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af denne beslutning bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen ⁽⁵⁾.
- (5) Ethvert nyt politisk initiativ på fællesskabsplan, der er afhængig af radiofrekvenser, bør på behørig vis vedtages af Europa-Parlamentet og Rådet på grundlag af et forslag fra Kommissionen. Uden at Kommissionens initiativret foregribes, bør dette forslag bl.a. omfatte information om den påtænkte politiks virkning for de eksisterende radiofrekvensbrugergrupper samt oplysninger om enhver generel radiofrekvensreallokering, som en sådan ny politik måtte kræve.

⁽¹⁾ EFT C 365 E af 19.12.2000, s. 256 og EFT C 25 E af 29.1.2002, s. 468.

⁽²⁾ EFT C 123 af 25.4.2001, s. 61.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 5.6.2001 (endnu ikke offentliggjort i EFT), Rådets fælles holdning af 16.10.2001 (EFT C 9 af 11.1.2002, s. 7) og Europa-Parlamentets afgørelse af 12.12.2001 (endnu ikke offentliggjort i EFT). Rådets afgørelse af 14.2.2002.

⁽⁴⁾ EFT C 59 af 23.2.2001, s. 245.

⁽⁵⁾ EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.

- skabets frekvenspolitik bistås Kommissionen af et udvalg, benævnt Frekvensudvalget, der består af repræsentanter for medlemsstaterne, og som har Kommissionens repræsentant som formand. Udvalget overvejer forslag til tekniske gennemførelsesforanstaltninger i forbindelse med radiofrekvenser. Forslagene kan udarbejdes med udgangspunkt i udvalgets drøftelser og kan i særlige tilfælde kræve, at de nationale myndigheder med ansvar for frekvensforvaltning udfører et forberedende teknisk arbejde. Hvis der gøres brug af udvalgsprocedurer ved vedtagelsen af tekniske gennemførelsesforanstaltninger, bør udvalget endvidere tage hensyn til holdninger hos branchen, alle berørte brugere, både kommercielle og ikke-kommercielle, samt hos andre interessegrupper med hensyn til den teknologiske samt markeds- og reguleringsmæssige udvikling, hvis de kan få konsekvenser for radiofrekvensanvendelse. Radiofrekvensbrugere bør frit kunne forelægge oplysninger, som de mener er nødvendige. Udvalget kan beslutte at indkalde repræsentanter for radiofrekvensbrugergrupper til dets møder, hvor det er nødvendigt, for at belyse situationen inden for en enkelt sektor.
- (7) Hvis det er nødvendigt at vedtage harmoniseringsforanstaltninger med henblik på gennemførelsen af fællesskabspolitikker, der ikke blot er tekniske gennemførelsesforanstaltninger, kan Kommissionen forelægge Europa-Parlamentet og Rådet et forslag i henhold til traktaten.
- (8) Frekvenspolitik kan ikke udelukkende baseres på tekniske parametre, men må også tage hensyn til økonomiske, politiske, kulturelle, sundhedsmæssige og sociale aspekter. Desuden kan den stigende efterspørgsel efter endelig tilrådighedsstillelse af tilgængelige radiofrekvenser føre til indbyrdes modstridende krav om at tage hensyn til de forskellige radiofrekvensbrugergrupper inden for sektorer som kommunikation, tv- og radiospredning, transport, ordensmyndigheder, militær og videnskabelig forskning. Frekvenspolitikken må derfor tage hensyn til alle sektorer og afveje deres respektive behov mod hinanden.
- (9) Beslutningen må ikke indskrænke medlemsstaternes ret til at indføre restriktioner, som måtte være nødvendige af hensyn til den offentlige orden eller sikkerhed og forsvaret. Kommissionen kan, når en teknisk gennemførelsesforanstaltning bl.a. vil få indflydelse på frekvensbånd, der udelukkende og direkte anvendes af en medlemsstat af hensyn til den offentlige sikkerhed og forsvaret, og hvis medlemsstaterne anmoder herom af berettigede grunde, indrømme overgangsperioder og/eller deleordninger for at lette en fuldstændig gennemførelse af foranstaltningen. Medlemsstaterne kan i denne forbindelse også underrette Kommissionen om deres nationale frekvensbånd, som udelukkende og direkte anvendes af hensyn til den offentlige sikkerhed og forsvaret.
- (10) For at tage hensyn til holdninger hos medlemsstaterne, fællesskabsinstitutionerne, branchen, alle berørte brugere, både kommercielle og ikke-kommercielle, samt hos andre interessegrupper med hensyn til den teknologiske samt markeds- og reguleringsmæssige udvikling, hvis de kan få konsekvenser for radiofrekvensanvendelse, kan Kommissionen afholde høringer uden for rammerne af denne beslutning.
- (11) Den tekniske forvaltning af radiofrekvenser omfatter harmonisering og allokering af radiofrekvenser. Harmoniseringen bør afspejle de krav, som følger af de generelle politiske principper, der er fastlagt på fællesskabsniveau. Imidlertid dækker den tekniske forvaltning af radiofrekvenser ikke procedurer for tildeling af radiofrekvenser og udstedelse af tilladelser eller beslutningen om, hvorvidt der skal anvendes konkurrencebaserede udvælgelsesprocedurer med henblik på tildeling af radiofrekvenser.
- (12) Med henblik på vedtagelsen af tekniske gennemførelsesforanstaltninger til harmonisering af allokering af radiofrekvenser og af adgang til oplysninger samarbejder udvalget med radiofrekvens eksperter fra nationale myndigheder med ansvar for radiofrekvensforvaltning. Med udgangspunkt i erfaringerne med mandateringsprocedurer fra specifikke sektorer, f.eks. som et resultat af anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 710/97/EF af 24. marts 1997 om en koordineret fremgangsmåde for godkendelse inden for satellitbaserede personkommunikationstjenester i Fællesskabet ⁽¹⁾, og Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 128/1999/EF af 14. december 1998 om koordineret indførelse af et mobilt og trådløst kommunikationssystem i tredje generation i Det Europæiske Fællesskab ⁽²⁾ skal der vedtages tekniske gennemførelsesforanstaltninger på grundlag af mandater til CEPT. Hvis det er nødvendigt at vedtage harmoniserede foranstaltninger med henblik på gennemførelsen af fællesskabspolitikker, der ikke hører under CEPT, kan Kommissionen vedtage gennemførelsesforanstaltninger med bistand fra Frekvensudvalget.
- (13) CEPT omfatter 44 europæiske lande. CEPT udarbejder tekniske harmoniseringsforanstaltninger med henblik på at harmonisere radiofrekvensanvendelsen ud over Fællesskabets grænser, hvilket er af særlig betydning for medlemsstater, hvis radiofrekvensanvendelse kan berøres af radiofrekvensanvendelsen i CEPT's ikke-EU medlemmer. I forbindelse med afgørelser og foranstaltninger, der træffes i overensstemmelse med denne beslutning, bør der tages hensyn til den specifikke situation i medlemsstater med ydre grænser. Hvor det er nødvendigt, bør Kommissionen kunne gøre resultaterne af mandater til CEPT obligatoriske for medlemsstaterne, og i tilfælde, hvor resultaterne af sådanne mandater ikke foreligger eller ikke anses for tilfredsstillende, bør der kunne

⁽¹⁾ EFT L 105 af 23.4.1997, s. 4. Beslutning er ændret ved beslutning nr. 1215/2000/EF (EFT L 139 af 10.6.2000, s. 1).

⁽²⁾ EFT L 17 af 22.1.1999, s. 1.

træffes hensigtsmæssige alternative foranstaltninger. Det vil navnlig bane vej for harmonisering af anvendelsen af radiofrekvenser i hele Fællesskabet i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet) ⁽¹⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/20/EF af 7. marts 2002 om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (tilladelsesdirektivet) ⁽²⁾.

- (14) Koordineret og rettidig formidling til offentligheden af passende information om radiofrekvensallokering, -tilgængelighed og -anvendelse i Fællesskabet er et væsentligt element for politiske og investeringsbeslutninger. Det samme gælder teknologisk udvikling, som medfører nye radiofrekvensallokerings- og forvaltningsteknikker samt nye frekvenstilladelsesmetoder. Udviklingen af langsigtede strategier forudsætter, at man har den rette forståelse af følgerne af, hvordan teknologien udvikler sig. Oplysningerne må derfor gøres tilgængelige i Fællesskabet, uden at dette indskrænker beskyttelsen af fortrolige forretnings- og personoplysninger i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/66/EF af 15. december 1997 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred inden for telesektoren ⁽³⁾. Det er en forudsætning for gennemførelsen af en tværsektoriel frekvenspolitik, at oplysninger om alle radiofrekvenser gøres tilgængelige. Med henblik på det generelle mål om harmonisering af radiofrekvensanvendelse i Fællesskabet og andre steder i Europa må adgangen til sådanne oplysninger harmoniseres på europæisk niveau på en brugervenlig måde.
- (15) Der er derfor behov for at komplettere eksisterende krav inden for Fællesskabet og internationalt til offentliggørelse af oplysninger om radiofrekvensanvendelse. Internationalt indeholder det referencedokument om reguleringsprincipper, som gruppen for basistelejenester har forhandlet inden for rammerne af Verdenshandelsorganisationen, også krav om offentliggørelse af den nuværende allokering af frekvensbånd. Kommissionens direktiv 96/2/EF af 16. januar 1996 om ændring af direktiv 90/388/EØF for så vidt angår mobil- og personkommunikation ⁽⁴⁾, pålagde medlemsstaterne hvert år at offentliggøre eller efter anmodning forelægge oversigter over radiofrekvensallokeringer, herunder planer om fremtidig udvidelse af disse radiofrekvenser, men direktivet omfat-

ter kun mobil- og personkommunikationstjenester. Desuden pålægger Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/5/EF af 9. marts 1999 om radio- og teleterminaludstyr samt gensidig anerkendelse af udstyrets overensstemmelse ⁽⁵⁾, samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF af 22. juni 1998 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester ⁽⁶⁾, medlemsstaterne at meddele Kommissionen, hvilke grænseflader de har udstedt regler for, så reglerne overensstemmer med fællesskabslovgivningen kan vurderes.

- (16) Direktiv 96/2/EF lå til grund for vedtagelsen af de første foranstaltninger inden for CEPT som f.eks. beslutningen fra den Europæiske Radiokommunikationskomité (ECR) (ERC/DEC/(97)01) om offentliggørelse af nationale oversigter over radiofrekvensallokeringer. Det må sikres, at CEPT's afgørelser afspejler fællesskabspolitiske behov, og at de har det fornødne retsgrundlag, så de kan gennemføres i Fællesskabet. Med sigte herpå må der vedtages særlige foranstaltninger i Fællesskabet, både hvad angår procedure og indhold.
- (17) Virksomheder i Fællesskabet bør på lige fod og uden diskrimination have adgang til radiofrekvenser i tredjelande. Da radiofrekvenser er et nøgleelement for erhvervslevets udvikling og aktiviteter i offentlighedens interesse, må det også sikres, at Fællesskabets behov for radiofrekvenser afspejles i international planlægning.
- (18) Gennemførelse af Fællesskabets politikker kan gøre det nødvendigt at koordinere radiofrekvensanvendelsen, især hvad angår levering af kommunikationstjenester, herunder roaming i hele Fællesskabet. Desuden indebærer visse typer radiofrekvensanvendelse en geografisk dækning, som går ud over en medlemsstats grænser og giver mulighed for grænseoverskridende tjenester, som ikke kræver nogen flytning af personer, f.eks. satellitbaserede kommunikationstjenester. Fællesskabet bør derfor være tilstrækkeligt repræsenteret i forbindelse med arbejdet under alle berørte internationale organisationer og konferencer vedrørende radiofrekvensforvaltning, navnlig inden for Den Internationale Telekommunikationsunion (ITU) og på dens verdensomspændende radiokommunikationskonferencer.
- (19) De eksisterende mekanismer for forberedelse af og forhandling på ITU's verdensomspændende radiokommunikationskonferencer har gennem et godt samarbejde i CEPT givet glimrende resultater, og der er under forberedelserne blevet taget hensyn til Fællesskabets interesser. I internationale forhandlinger bør medlemsstaterne

⁽¹⁾ Se side 33 i dette EFT.

⁽²⁾ Se side 21 i dette EFT.

⁽³⁾ EFT L 24 af 30.1.1998, s. 1.

⁽⁴⁾ EFT L 20 af 26.1.1996, s. 59.

⁽⁵⁾ EFT L 91 af 7.4.1999, s. 10.

⁽⁶⁾ EFT L 204 af 21.7.1998, s. 37. Direktivet er ændret ved direktiv 98/48/EF (EFT L 217 af 5.8.1998, s. 18).

og Fællesskabet udarbejde fælles aktionslinjer og samarbejde tæt i hele forhandlingsprocessens forløb, så Fællesskabet internationalt optræder som en enhed på grundlag af de procedurer, der er fastlagt i Rådets konklusioner af 3. februar 1992 med henblik på Den Verdensomspændende Administrative Radiokonference og bekræftet i Rådets konklusioner af 22. september 1997 og 2. maj 2000. Med henblik på disse internationale forhandlinger bør Kommissionen underrette Europa-Parlamentet og Rådet om, hvorvidt fællesskabspolitikkerne er berørt, med henblik på at opnå Rådets støtte til de politiske fællesskabsmål, der skal nås, og til de holdninger, som medlemsstaterne bør gå ind for på internationalt niveau. For at sikre, at sådanne holdninger også tager behørigt hensyn til den tekniske dimension i forbindelse med radiofrekvensforvaltningen kan Kommissionen give CEPT mandater med henblik herpå. Medlemsstaterne vedlægger ethvert tilsagn, som de afgiver til en aftale eller forskrift i internationale fora, der styrer eller beskæftiger sig med radiofrekvensforvaltning, en fælles erklæring, som siger, at de vil opfylde sådanne aftaler og forskrifter i overensstemmelse med deres forpligtelser i henhold til traktaten.

- (20) Foruden internationale forhandlinger, der specifikt vedrører radiofrekvenser, er der også internationale aftaler mellem Fællesskabet og tredjelande, som kan få konsekvenser for anvendelsen af frekvensbånd og planer om deling, og som eventuelt vedrører spørgsmål såsom handel og markedsadgang, bl.a. inden for rammerne af Verdenshandelsorganisationen (WTO), fri bevægelse for og anvendelse af udstyr, kommunikationssystemer med regional eller global dækning såsom satellitter, sikkerheds- og nødoperationer, transportsystemer, tv- og radiospredningsteknologi, samt forskningsapplikationer såsom radioastronomi og jordobservation. Det er derfor vigtigt at sikre, at Fællesskabets ordninger for forhandling af spørgsmål vedrørende handel og markedsadgang er forenelige med de frekvenspolitiske mål i henhold til denne beslutning.
- (21) Da de oplysninger, som de nationale myndigheder måtte få adgang til i forbindelse med deres frekvenspolitik og -forvaltning, kan være særligt kommercielt følsomme, skal de følge denne beslutnings fælles principper med hensyn til forretningshemmeligheder.
- (22) Målene for den påtænkte handling, nemlig at etablere en fælles ramme for frekvenspolitik, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor på grund af handlingens omfang og virkninger bedre gennemføres på fællesskabsplan. Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidia-

ritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, går denne beslutning ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.

- (23) Medlemsstaterne bør gennemføre det fælles frekvenspolitiske regelsæt, navnlig via de nationale myndigheder, og meddele Kommissionen de nødvendige oplysninger, så den kan vurdere, om regelsættet gennemføres korrekt under hensyn til Den Europæiske Unions og medlemsstaternes internationale handelsforpligtelser.
- (24) De gældende beslutninger nr. 710/97/EF og nr. 128/1999/EF forbliver i kraft.
- (25) Kommissionen aflægger hvert år beretning til Europa-Parlamentet og Rådet om de resultater, der opnås i forbindelse med denne beslutning, samt om planlagte fremtidige tiltag. På den måde kan Europa-Parlamentet og Rådet tilkendegive deres politiske tilslutning, hvis der skulle blive brug for det —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Formål og anvendelsesområde

1. Formålet med beslutningen er at etablere en politisk og retligt ramme i Fællesskabet for at sikre samordning af tilgangen til politikkerne og, hvor det er hensigtsmæssigt, den harmonisering af betingelserne for adgang til og effektiv udnyttelse af radiofrekvenserne, der er nødvendig for det indre markeds oprettelse og funktion inden for fællesskabspolitikområder som elektronisk kommunikation, transport og forskning og udvikling (FoU).
2. For at opfylde denne målsætning fastlægger beslutningen procedurer med henblik på at:
 - a) lette udformningen af politikker med henblik på den strategiske planlægning og harmoniseringen af radiofrekvensanvendelse inden for Fællesskabet, under hensyntagen til bl.a. de økonomiske, sikkerhedsmæssige, sundheds- og samfundsmæssige, ytringsfrihedsmæssige, kulturelle, videnskabelige, sociale og tekniske aspekter i Fællesskabets politikker samt radiofrekvensbrugergruppers forskellige interesser, med henblik på at optimere radiofrekvensanvendelsen og undgå skadelig interferens
 - b) sikre den effektive gennemførelse af en frekvenspolitik i Fællesskabet og navnlig indarbejde en generel metode til at

sikre harmonisering af betingelserne for adgang til og effektiv udnyttelse af radiofrekvenserne

Artikel 4

- c) sikre koordineret og rettidig information om radiofrekvensallokering, -tilgængelighed og -anvendelse i Fællesskabet
- d) sikre effektiv koordinering af Fællesskabets interesser i internationale forhandlinger, hvor radiofrekvensanvendelse har konsekvenser for Fællesskabets politikker.

3. Aktiviteter, der udføres i henhold til denne beslutning, skal tage behørigt hensyn til de internationale organisationers arbejde i forbindelse med radiofrekvensforvaltning, f.eks. Den Internationale Telekommunikationsunion (ITU) og Den Europæiske Konference af Post- og Teleadministrationer (CEPT).

4. Denne beslutnings anvendelse berører ikke foranstaltninger, der i henhold til fællesskabslovgivning træffes på fællesskabsniveau eller på nationalt niveau, med henblik på varetagelse af mål af almen interesse, navnlig i forbindelse med regulering af indholdet og audiovisuel politik, eller bestemmelserne i direktiv 1999/5/EF eller medlemsstaternes ret til at tilrettelægge og anvende deres radiofrekvenser af hensyn til den offentlige orden eller sikkerhed og forsvar.

Artikel 2

Definition

I denne beslutning forstås ved:

»Radiofrekvenser«: radiobølger i frekvensområdet 9 kHz til 3 000 GHz; radiobølger er elektromagnetiske bølger, som bevæger sig gennem rummet uden kunstig afskærmning.

Artikel 3

Udvalg

1. Kommissionen bistås af et udvalg, benævnt »Frekvensudvalget«.
2. Når der henvises til dette stykke, anvendes den i artikel 3 og 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.
3. Når der henvises til dette stykke, anvendes den i artikel 5 og 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.

Perioden i artikel 5, stk. 6, i afgørelse 1999/468/EF fastsættes til tre måneder.

4. Udvalget vedtager selv sin forretningsorden.

Frekvensudvalgets opgaver

1. For at opfylde målsætningerne i artikel 1 forelægger Kommissionen i overensstemmelse med denne artikel frekvensudvalget relevante tekniske gennemførelsesforanstaltninger med henblik på at sikre harmonisering af betingelserne for adgang til og effektiv udnyttelse af radiofrekvenserne samt adgang til oplysninger om radiofrekvensanvendelse som omhandlet i artikel 5.

2. Med henblik på udviklingen af tekniske gennemførelsesforanstaltninger, jf. stk. 1, som henhører under CEPT, som f.eks. harmonisering af radiofrekvensallokering og adgang til oplysninger, tildeler Kommissionen CEPT mandater, som beskriver de pålagte opgaver og tidsplanen for dem. Kommissionen følger proceduren i artikel 3, stk. 2.

3. På grundlag af det arbejde, der udføres i henhold til stk. 2, afgør Kommissionen om resultaterne af det arbejde, der er udført under mandatet, skal anvendes i Fællesskabet, og fastsætter tidsfristen for gennemførelsen heraf i medlemsstaterne. Afgørelserne offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*. Kommissionen følger i forbindelse med dette stykke proceduren i artikel 3, stk. 3.

4. Uanset stk. 3 kan Kommissionen, hvis Kommissionen eller en medlemsstat mener, at det udførte arbejde på grundlag af et mandat tildelt i henhold til stk. 2 ikke forløber tilfredsstillende set i forhold til den vedtagne tidsplan, eller hvis resultaterne af mandatet ikke er acceptable vedtage foranstaltninger til opfyldelse af mandatet efter proceduren i artikel 3, stk. 3.

5. Foranstaltningerne i stk. 3 og 4 kan eventuelt give mulighed for overgangsperioder, og/eller radiofrekvensdeleordninger i en medlemsstat, som Kommissionen skal godkende, hvis det er berettiget under hensyntagen til den specifikke situation i medlemsstaten, på grundlag af en begrundet anmodning fra den pågældende medlemsstat, og forudsat at en sådan undertagelse ikke uretmæssigt vil forsinke gennemførelsen eller skabe uretmæssige forskelle mellem medlemsstaterne med hensyn til deres konkurrence- og lovgivningsmæssige situation.

6. For at opfylde målsætningerne i artikel 1 kan Kommissionen også vedtage de i stk. 1 omhandlede tekniske gennemførelsesforanstaltninger, som ikke er omfattet af stk. 2, efter proceduren i artikel 3, stk. 3.

7. For at bidrage til formulering, forberedelse og gennemførelse af Fællesskabets frekvenspolitik, og uden at dette berører de i denne artikel fastlagte procedurer, hører Kommissionen regelmæssigt frekvensudvalget om de spørgsmål, der er omfattet af artikel 1.

Artikel 5

Adgang til oplysninger

Medlemsstaterne sørger for, at deres nationale register over radiofrekvensallokeringer og oplysninger om rettigheder, vilkår, procedurer, gebyrer og afgifter i forbindelse med radiofrekvensanvendelse offentliggøres, hvis det er relevant for at opfylde denne beslutnings målsætning i henhold til i artikel 1. De sørger for, at oplysningerne ajourføres, og træffer foranstaltninger til at etablere passende databaser med henblik på eventuelt at gøre disse oplysninger tilgængelige for offentligheden i henhold til de relevante harmoniseringsforanstaltninger i artikel 4.

Artikel 6

Forbindelser med tredjelande og internationale organisationer

1. Kommissionen overvåger udviklingen vedrørende radiofrekvenser i tredjelande og internationale organisationer, som kan have konsekvenser for denne beslutnings gennemførelse.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen alle de jure- eller de facto-hindringer, som tredjelande eller internationale organisationer lægger i vejen for gennemførelsen af denne beslutning.

3. Kommissionen aflægger jævnligt beretning til Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelsen af stk. 1 og 2 og fremsætter om nødvendigt forslag til foranstaltninger, som har til formål at sikre opfyldelsen af denne beslutnings principper og målsætninger. Hvor det er nødvendigt for at opfylde målsætningerne i artikel 1, aftales fælles politiske målsætninger med henblik på at sikre koordinering inden for Fællesskabet blandt medlemsstaterne.

4. Foranstaltninger, som iværksættes i henhold til denne artikel, indskrænker ikke Fællesskabets og medlemsstaternes rettigheder og forpligtelser i henhold til internationale aftaler på området.

Artikel 7

Underretning

Medlemsstaterne meddeler Kommissionen alle oplysninger, der er nødvendige for at kunne kontrollere gennemførelsen af denne beslutning. Medlemsstaterne underretter navnlig hurtigst muligt Kommissionen om gennemførelsen af resultaterne af mandater i henhold til artikel 4, stk. 3.

Artikel 8

Fortrolighed

1. Medlemsstaterne må ikke videregive oplysninger, som er omfattet af forretningshemmelighed, navnlig oplysninger om virksomheder og om disses forretningsforbindelser eller omkostningsforhold.

2. Stk. 1 anfægter ikke den ret, som de relevante myndigheder har til at videregive oplysninger, når det er vigtigt for, at de kan udføre deres opgaver, men i denne forbindelse skal videregivelse være proportionel og tage hensyn til virksomheders legitime interesse i at beskytte deres forretningshemmeligheder.

3. Stk. 1 udelukker ikke offentliggørelse af oplysninger om vilkår for tildeling af brugsret til frekvensressourcer, som ikke omfatter fortrolige oplysninger.

Artikel 9

Beretning

Kommissionen aflægger hvert år beretning til Europa-Parlamentet og Rådet om udførte aktiviteter og vedtagne foranstaltninger i henhold til denne beslutning samt om planlagte fremtidige tiltag i henhold til denne beslutning.

Artikel 10

Gennemførelse

Medlemsstaterne træffer administrativt eller ved lov alle de foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre denne beslutning og alle deraf følgende foranstaltninger.

Artikel 11

Ikrafttræden

Denne beslutning træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 12

Adressater

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 7. marts 2002.

På Europa-Parlamentets vegne

P. COX

Formand

På Rådets vegne

J. C. APARICIO

Formand

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2002/19/EF

af 7. marts 2002

om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter
(adgangsdirektivet)EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN
EUROPÆISKE UNION HAR —adgang til offentlige net er underlagt betingelser, som er
fastsat af medlemsstaterne.under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske
Fællesskab, særlig artikel 95,

- (2) Tjenester, der udbyder indhold, som f.eks. at tilbyde en pakke indeholdende radio- eller tv-udsendelser, er ikke omfattet af de fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale
Udvalg ⁽²⁾,

- (3) Begrebet »adgang« defineres vidt forskelligt, og der er derfor behov for en præcis definition af, hvordan begrebet bruges i dette direktiv, uden at det berører dets anvendelse i forbindelse med andre af Fællesskabets bestemmelser. En netudbyder kan eje det underliggende net eller de underliggende faciliteter eller leje nogle af dem eller dem alle.

i henhold til fremgangsmåden i traktatens artikel 251 ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og tjenester (rammedirektivet) ⁽⁴⁾ indeholder målsætningerne for et regelsæt, der omfatter elektroniske kommunikationsnet og tjenester i EF, herunder faste og mobile telenet, kabel-tv-net, jordbaserede sendenet, satellitnet og internetbaserede net hvad enten de bruges til fremføring af tale, telefax, data eller billeder. Det drejer sig om net, som medlemsstaterne har godkendt i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/20/EF af 7. marts 2002 om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og tjenester (tilladelsesdirektivet) ⁽⁵⁾ eller under tidligere retsakter. Bestemmelserne i nærværende direktiv finder anvendelse på de net, der bruges til udbud af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester. Direktivet omfatter adgangs- og samtrafikaftaler mellem tjenesteudbydere. Ikke-offentlige net er ikke underlagt nogen forpligtelser i henhold til dette direktiv, medmindre de i kraft af

- (4) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/47/EF af 24. oktober 1995 om standarder for transmission af tv-signaler ⁽⁶⁾ indeholder ikke noget krav om, at der anvendes bestemte digital-tv-transmissionssystemer eller tjenester, og markedsaktørerne har derfor kunnet udvikle passende systemer på eget initiativ. De europæiske markedsaktører har gennem The Digital Video Broadcasting Group (DVB) udviklet en vifte af tv-transmissionssystemer, der er taget i brug af tv-stationer over hele verden. Disse transmissionssystemer er blevet standardiseret af Det Europæiske Institut for Telestandarder (ETSI) og har fået status som rekommandationer fra Den Internationale Telekommunikationsunion (ITU). Med hensyn til »digital tv-tjeneste i bredskærms format« udgør 16:9-formatet referenceformatet for bredformat-tv-tjenester og programmer, og dette format har nu fundet indpas i medlemsstaterne i medfør af Rådets afgørelse 93/424/EØF af 22. juli 1993 om en handlingsplan for indførelse af avancerede tv-tjenester i Europa ⁽⁷⁾.
- (5) På et marked med fri og åben konkurrence bør der ikke være begrænsninger, der hindrer virksomheder i at forhandle sig frem til indbyrdes adgangs- og samtrafikaftaler, navnlig hvad angår tværnationale aftaler, i overensstemmelse med traktatens konkurrenceregler. I forbindelse med skabelsen af et mere effektivt, virkelig paneuropæisk marked med reel konkurrence, flere valgmulig-

⁽¹⁾ EFT C 365 E af 19.12.2000, s. 215 og EFT C 270 E af 25.9.2001, s. 161.

⁽²⁾ EFT C 123 af 25.4.2001, s. 50.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 1.3.2001 (EFT C 277 af 1.10.2001, s. 72), Rådets fælles holdning af 17.9.2001 (EFT C 337 af 30.11.2001, s. 1), Europa-Parlamentets afgørelse af 12.12.2001 (endnu ikke offentliggjort i EFT) og Rådets afgørelse af 14.2.2002.

⁽⁴⁾ Se side 33 i dette EFT.

⁽⁵⁾ Se side 21 i dette EFT.

⁽⁶⁾ EFT L 281 af 23.11.1995, s. 51.

⁽⁷⁾ EFT L 196 af 5.8.1993, s. 48.

- heder og konkurrencedygtige tjenester for forbrugerne bør virksomheder, som modtager anmodninger om adgang eller samtrafik, i princippet indgå sådanne aftaler på et kommercielt grundlag og forhandle i god tro.
- (6) På markeder, hvor der også fremover vil være stor forskel på virksomhedernes forhandlingsposition, og hvor visse virksomheder er afhængige af en infrastruktur, der udbydes af andre selskaber, for at kunne fremføre deres tjenester, vil det være hensigtsmæssigt, at der opstilles en række grundlæggende regler, som sikrer, at markedet fungerer effektivt. De nationale tilsynsmyndigheder bør gives mulighed for at sikre den fornødne adgang, samtrafik og interoperabilitet mellem tjenester til gavn for slutbrugerne, når det ikke lykkes at nå til enighed om en aftale på kommercielt grundlag. De skal navnlig kunne sikre end-to-end-forbindelse ved at pålægge virksomheder, der kontrollerer adgangen til slutbrugere, forholdsmæssige forpligtelser. Kontrol over adgangsmuligheder kan indebære ejerskab af eller kontrol over den fysiske forbindelse til slutbrugeren (hvad enten det er på fast- eller mobilnettet) og/eller mulighed for at ændre eller inddrage det eller de nationale numre, der er nødvendige for at oprette forbindelse til en slutbrugers nettermineringspunkt. Det vil f.eks. være aktuelt, hvis netudbydere uden rimelig grund begrænser slutbrugernes muligheder for at tilslutte sig internetportaler og tjenester.
- (7) Nationale love eller administrative forskrifter, der knytter betingelser og vilkår for netadgang eller samtrafik sammen med aktiviteterne hos den part, der anmoder om samtrafik, herunder specifikt omfanget af den pågældendes investeringer i netinfrastruktur, i stedet for at knytte dem til de leverede samtrafik- eller adgangstjenester, kan resultere i konkurrencefordrejning, hvilket er i strid med konkurrencelovgivningen.
- (8) Netudbydere, der kontrollerer adgangen til deres egne kunder, gør dette ved hjælp af entydige numre eller adresser i en offentliggjort nummer- eller adresseoversigt. Andre netudbydere skal kunne aflevere trafik til disse kunder og har således brug for at kunne kobles sammen enten direkte eller indirekte. De nuværende rettigheder og pligter til at forhandle om indgåelse af samtrafiktaftaler bør derfor opretholdes. Det vil også være hensigtsmæssigt at bevare de forpligtelser, der tidligere er fastlagt i direktiv 95/47/EF, ifølge hvilket fuldt digitale kommunikationsnet, der er åbne for offentligheden og benyttes til distribution af tv-tjenester, skal kunne distribuere bredskærms-tv-tjenester og programmer, således at brugerne kan modtage disse programmer i det format, de sendes i.
- (9) Interoperabilitet er en fordel for slutbrugerne og er et vigtigt mål for denne rammeloavgivning. Fremme af interoperabilitet er et af målene for de nationale tilsynsmyndigheder i henhold til denne rammeloavgivning, som også pålægger Kommissionen at offentliggøre en liste over standarder og/eller specifikationer for udbud af tjenester, tekniske grænseflader og/eller netfunktioner som grundlag for at fremme harmoniseringen inden for elektronisk kommunikation. Medlemsstaterne bør fremme anvendelsen af de offentliggjorte standarder og/eller specifikationer i det omfang, disse er strengt nødvendige for at sikre interoperabilitet mellem tjenester og øge brugernes valgmuligheder.
- (10) Konkurrenceregler kan muligvis ikke i sig selv sikre den kulturelle mangfoldighed og mediepluralisme inden for digitalt fjernsyn. Direktiv 95/47/EF indeholdt den første rammeloavgivning for den fremvoksende digital-tv-industri, og denne ramme bør bevares, navnlig hvad angår forpligtelsen til at tilbyde adgangsstyring på ensartede, rimelige og ikke-diskriminerende vilkår for at sikre, at der er adgang til et bredt udbud af programmer og tjenester. Den teknologiske og markedsmæssige udvikling nødvendiggør, at disse forpligtelser tages op til fornyet overvejelse med jævne mellemrum, enten af en medlemsstat for så vidt angår dens nationale marked eller af Kommissionen for så vidt angår Fællesskabet, for bl.a. at afgøre, om der er grundlag for at udvide dem, så de også omfatter nye portaler, som f.eks. elektroniske programoversigter (EPG) og programmeringsgrænseflader for applikationer (API), i det omfang, det er nødvendigt for at sikre slutbrugernes adgang til bestemte digitale radio- og tv-transmissionstjenester. Medlemsstaterne kan nærmere angive de digitale radio- og tv-transmissionstjenester, som slutbrugerne skal sikres adgang til ved hjælp af de love og administrative bestemmelser, de skønner nødvendige.
- (11) Medlemsstaterne kan også give deres nationale tilsynsmyndighed tilladelse til at revidere forpligtelserne i forbindelse med adgangsstyring af digitale radio- og tv-transmissionstjenester for gennem en markedsanalyse at vurdere, om betingelserne for udbydere, som ikke har en stærk markedsposition på det relevante marked, skal trækkes tilbage eller ændres. En sådan tilbagetrækning eller ændring bør ikke få negative følger for slutbrugernes adgang til sådanne tjenester eller for udsigterne til en reel konkurrence.
- (12) For at sikre sammenhængen med eksisterende ordninger og undgå huller i lovgivningen er det nødvendigt at sikre, at de forpligtelser vedrørende netadgang og samtrafik, der er indeholdt i artikel 4, 6, 7, 8, 11, 12 og 14 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/33/EF af 30. juni 1997 om samtrafik på teleområdet med henblik på at sikre forsyningspligtigheder og interoperabilitet ved

- anvendelse af ONP-principperne ⁽¹⁾, de forpligtelser vedrørende særlige nettilslutninger, der er indeholdt i artikel 16 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/10/EF af 26. februar 1998 om ONP-vilkår for taletelefonitjenesten og om udbud af forsyningspligtigheder på teleområdet under konkurrenceforhold ⁽²⁾ og de forpligtelser vedrørende udbud af transmissionskapacitet på faste kredsløb, der er fastlagt i Rådets direktiv 92/44/EØF af 5. juni 1992 om etablering af ONP-vilkår for faste kredsløb ⁽³⁾, i første omgang indarbejdes i det nye regelsæt, men at de revurderes hurtigst muligt på baggrund af gældende markedsvilkår. En sådan revurdering bør også omfatte de organisationer, der er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2887/2000 om ubundet adgang til abonnentledninger ⁽⁴⁾.
- (13) Revurderingen bør foretages ud fra en økonomisk markedsanalyse baseret på de metoder, der er fastlagt i konkurrencelovgivningen. Målet er at begrænse de sektorspecifikke ex ante-regler, efterhånden som konkurrencen spredes til hele markedet. Der tages imidlertid også højde for i denne procedure, at der kan være overgangsproblemer på markedet, såsom problemer med international roaming, samt at der kan opstå nye flaskehalse som følge af den teknologiske udvikling, hvilket kan skabe behov for ex ante-regler, f.eks. inden for bredbåndnet. Konkurrencen vil ikke nødvendigvis udvikle sig lige hurtigt i alle markedssegmenter eller i alle medlemsstater, og de nationale tilsynsmyndigheder skal kunne lempe forskriftsmæssige forpligtelser på de markeder, hvor konkurrencen i sig selv medfører de ønskede resultater. For at sikre, at markedsaktører, der befinder sig i samme situation, behandles ens i alle medlemsstater, bør Kommissionen kunne sikre, at bestemmelserne i dette direktiv anvendes ensartet. De nationale tilsynsmyndigheder og de nationale myndigheder, der er ansvarlige for gennemførelsen af konkurrencelovgivningen, bør hvor det er relevant samordne deres indsats med henblik på at sikre, at der anvendes det mest hensigtsmæssige middel. Fællesskabet og dets medlemsstater har påtaget sig en række forpligtelser med hensyn til samtrafik mellem telenet i forbindelse med WTO-aftalen om basistelekommunikation, og disse forpligtelser skal overholdes.
- (14) Der er i direktiv 97/33/EF fastlagt en række forpligtelser for virksomheder, der har en stærk markedsposition, heriblandt krav om transparens, ikke-diskriminering, regnskabsmæssig opsplitning, netadgang og priskontrol, herunder omkostningsbaseret. Det bør fortsat være muligt at anvende disse forpligtelser, men de bør også for at undgå unødigt tunge regler opstilles som en samling maksimumforpligtelser, der kan pålægges virksomhederne. Det kan undtagelsesvis for at opfylde internationale forpligtelser eller overholde Fællesskabets regler være hensigtsmæssigt at indføre forpligtelser i forbindelse med netadgang eller samtrafik for samtlige markedsaktører, som det på nuværende tidspunkt er tilfældet med adgangsstyringssystemer for digitale tv-tjenester.
- (15) Indførelsen af en særlig forpligtelse for en virksomhed med stærk markedsposition kræver ikke en supplerende markedsanalyse, men en begrundelse for, at den pågældende forpligtelse er hensigtsmæssig og passende i forhold til det konstaterede problem.
- (16) Transparente betingelser og vilkår for adgang og samtrafik, herunder priser, gør det lettere at indgå aftaler, undgå uoverensstemmelser og styrke markedsaktørernes tillid til, at en tjeneste ikke udbydes på diskriminerende vilkår. Åbne og transparente tekniske grænseflader kan være særlig vigtige for at sikre interoperabilitet. Når en national tilsynsmyndighed pålægger forpligtelser med henblik på offentliggørelse af oplysninger, kan den også præcisere, hvordan oplysningerne skal stilles til rådighed, f.eks. hvilken type publikation (papir og/eller elektronisk), der skal være tale om, og om de skal være vederlagsfrie eller ej under hensyntagen til oplysningernes art og formål.
- (17) Princippet om ikke-diskriminering hindrer, at virksomheder med stærk markedsposition fordrejer konkurrencen, navnlig når der er tale om vertikalt integrerede virksomheder, der udbyder tjenester til virksomheder, som de konkurrerer med på downstream markeder.
- (18) Regnskabsmæssig opsplitning gør det muligt at klarlægge interne prisoverførsler og giver de nationale tilsynsmyndigheder mulighed for at kontrollere, om eventuelle krav om ikke-diskriminering er opfyldt. Kommissionen har i den forbindelse fremsat henstilling 98/322/EF af 8. april 1998 om samtrafik på et liberaliseret telemarked (Del 2 — Opsplitning af regnskaber og omkostningsberegning) ⁽⁵⁾.
- (19) Obligatorisk adgang til netinfrastruktur kan begrundes ud fra behovet for at styrke konkurrencen, men de nationale tilsynsmyndigheder er nødt til at afveje infrastrukturejernes ret til at udnytte deres infrastrukturer til egne formål mod andre tjenesteudbydere ret til at få

⁽¹⁾ EFT L 199 af 26.7.1997, s. 32. Direktivet er ændret ved direktiv 98/61/EF (EFT L 268 af 3.10.1998, s. 37).

⁽²⁾ EFT L 101 af 1.4.1998, s. 24.

⁽³⁾ EFT L 165 af 19.6.1992, s. 27. Direktivet er ændret ved Kommissionens beslutning 98/80/EF (EFT L 14 af 20.1.1998, s. 27).

⁽⁴⁾ EFT L 366 af 30.12.2000, s. 4.

⁽⁵⁾ EFT L 141 af 13.5.1998, s. 6.

adgang til faciliteter, der er væsentlige for, at de kan udbyde konkurrerende tjenester. Hvis udbydere pålægges forpligtelser til at imødekomme rimelige anmodninger om adgang til og anvendelse af netelementer og tilhørende faciliteter, bør disse anmodninger kun afslås på grundlag af objektive kriterier som f.eks. teknisk gennemførlighed eller behov for at bevare nettets integritet. Når adgang afslås, kan den afviste part klage, jf. procedurene for bilæggelse af tvister i artikel 20 og 21 i rammedirektivet. En udbyder med forpligtelser til fri netadgang kan ikke forpligtes til at stille sådanne former for adgang til rådighed, som han ikke har mulighed for at stille til rådighed. Kravet om fri adgang, som øger konkurrencen på kort sigt, bør ikke resultere i, at konkurrenterne mister deres incitament til at investere i alternative faciliteter, der kan styrke konkurrencen på længere sigt. Kommissionen har udsendt en meddelelse om anvendelsen af konkurrencereglerne på aftaler om adgang i telesektoren⁽¹⁾, som omhandler disse spørgsmål. De nationale tilsynsmyndigheder kan pålægge udbyderen af og/eller de parter, der er berettiget til fri adgang, tekniske og driftsmæssige betingelser i overensstemmelse med fællesskabsretten. Navnlig indførelsen af tekniske standarder bør være i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF af 22. juni 1998 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter og regler for tjenester i informationssamfundet⁽²⁾.

- (20) Det kan være nødvendigt at kontrollere priserne, såfremt en analyse af et bestemt marked viser, at konkurrencen er utilstrækkelig. Reguleringen kan være forholdsvis beskeden, som f.eks. kravet om rimelige priser for udbydervalg, jf. direktiv 97/33/EF, eller betydeligt tungere, som f.eks. kravet om, at priserne skal være omkostningsbaserede for at de kan dokumenteres tilstrækkeligt, når konkurrencen ikke er stærk nok til at hindre overpriser. Navnlig udbydere med en stærk markedsposition vil kunne presse priserne, således at forskellen mellem deres detailpriser og de samtrafikpriser, der skal betales af konkurrenter, der udbyder lignende detailtjenester, bliver for lille til at skabe bæredygtig konkurrence. Når en national tilsynsmyndighed beregner de omkostninger, der er forbundet med oprettelse af en tjeneste i henhold til dette direktiv, bør der tillades en rimelig forrentning af den investerede kapital, herunder passende omkostninger til arbejdskraft og bygning, idet der i fornødent
- omfang foretages en tilpasning af kapitalens værdi, så den afspejler den løbende ansættelse af aktiver og af driftens effektivitet. Den metode, der anvendes ved omkostningsdækningen, bør afhænge af situationen og tage hensyn til nødvendigheden af at fremme effektiviteten og skabe holdbar konkurrence og øgede fordele for forbrugerne.
- (21) Når en national tilsynsmyndighed pålægger forpligtelser til at indføre et omkostningsregnskabssystem med henblik på at støtte priskontrol, kan den selv foretage en årlig revision for at sikre, at dette omkostningsregnskabssystem følges, hvis den råder over nødvendigt kvalificeret personale, eller den kan kræve, at revisionen udføres af et andet kvalificeret organ, som er uafhængigt af den pågældende udbyder.
- (22) Medlemsstaterne sikrer ved at informere herom, at markedsaktørerne og potentielle nye aktører på markedet har kendskab til deres rettigheder og pligter og ved, hvor de kan få nærmere oplysninger herom. Når oplysningerne offentliggøres i den pågældende medlemsstats officielle tidende, kan de berørte parter i andre medlemsstater finde de oplysninger, de har brug for.
- (23) For at sikre, at det paneuropæiske marked for elektronisk kommunikation fungerer effektivt og virkningsfuldt, bør Kommissionen føre tilsyn med de omkostninger, der påvirker priserne for slutbrugerne, og offentliggøre oplysninger derom.
- (24) Udviklingen af markedet for elektronisk kommunikation og de tilhørende infrastrukturer kan få negative følger for miljø og landskab. Derfor bør medlemsstaterne føre tilsyn med denne proces og om nødvendigt gribe ind for at begrænse sådanne følgevirkninger mest muligt gennem hensigtsmæssige aftaler og andre ordninger med de relevante myndigheder.
- (25) For at afgøre, om Fællesskabets regler anvendes korrekt, skal Kommissionen vide, hvilke virksomheder der er udpeget som havende en stærk markedsposition, og hvilke forpligtelser de nationale tilsynsmyndigheder har pålagt markedsaktørerne. Det er derfor nødvendigt, at medlemsstaterne ud over at offentliggøre oplysningerne også sender dem til Kommissionen. Når medlemsstaterne skal sende oplysninger til Kommissionen, kan dette ske i elektronisk form under forudsætning af, at der fastsættes passende procedurer for autentifikation.
- (26) Som følge af den hastige teknologiske og markeds-mæssige udvikling vil det være hensigtsmæssigt at tage gennemførelsen af dette direktiv op til fornyet overvejelse

⁽¹⁾ EFT C 265 af 22.8.1998, s. 2.

⁽²⁾ EFT L 204 af 21.7.1998, s. 37. Direktivet er senest ændret ved direktiv 98/48/EF (EFT L 217 af 5.8.1998, s. 18).

inden for tre år efter dets iværksættelsesdato for at undersøge, om det er lykkedes at virkeliggøre målsætningerne heri.

- (27) De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af dette direktiv bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbestemmelser, der tillægges Kommissionen ⁽¹⁾.
- (28) Målene for denne handling, nemlig at oprette et harmoniseret regelsæt til regulering af adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor på grund af handlingens omfang og virkninger bedre gennemføres på fællesskabsplan. Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

KAPITEL I

ANVENDELSESOMRÅDE, FORMÅL OG DEFINITIONER

Artikel 1

Anvendelsesområde og formål

1. Inden for rammerne af direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) fastlægges der i nærværende direktiv harmoniserede regler for, hvordan medlemsstaterne kan regulere adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter. Formålet er med udgangspunkt i principperne for det indre marked at opstille et regelsæt for forholdene mellem leverandører af net og tjenester med henblik på at skabe holdbar konkurrence, interoperabilitet mellem elektroniske kommunikationstjenester og fordele for forbrugerne.

2. Direktivet fastlægger rettigheder og pligter for udbydere og for virksomheder, der anmoder om samtrafik og/eller adgang til deres net eller tilhørende faciliteter. Der opstilles målsætninger for de nationale tilsynsmyndigheder med hensyn til adgang og samtrafik og fast sættes procedurer, der sikrer, at de forpligtelser, der fastlægges af de nationale tilsynsmyndigheder, revurderes og om nødvendigt trækkes tilbage, så snart de

tilsigtede mål er nået. Slutbrugernes adgang er ikke omfattet af dette direktiv.

Artikel 2

Definitioner

Definitionerne i artikel 2 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) finder anvendelse i dette direktiv.

I dette direktiv forstås endvidere ved:

- a) »adgang«: tilrådighedsstillelse af faciliteter og/eller tjenester for en anden virksomhed på nærmere fastsatte vilkår og på eksklusivt eller ikke-eksklusivt grundlag med henblik på udbud af elektroniske kommunikationstjenester. Adgang omfatter bl.a. adgang til netelementer og tilhørende faciliteter, der kan indebære tilslutning af udstyr, såvel kabel- som radiobaseret tilslutning (dette omfatter navnlig adgang til abonnentledninger og de nødvendige faciliteter og tjenester med henblik på tilvejebringelse af tjenester via abonnentledninger), adgang til fysisk infrastruktur, herunder bygninger, kabelkanaler og master, adgang til relevante software-systemer, herunder drifts-støttesystemer, adgang til nummerkonvertering eller systemer, der tilbyder tilsvarende funktioner, adgang til fastnet og mobilnet, navnlig med henblik på roaming, og adgang til adgangs-styringssystemer til digitale tv-tjenester og adgang til virtuelle net-tjenester
- b) »samtrafik«: fysisk og logisk sammenkobling af offentlige kommunikationsnet, som bruges af den samme eller af en anden virksomhed med henblik på at give en virksomheds brugere mulighed for at kommunikere indbyrdes eller med en anden virksomheds brugere eller få adgang til andre virksomheders tjenester. Tjenester kan udbydes af de berørte parter eller af andre parter, som har adgang til nettet. Samtrafik er en særlig form for adgang, der etableres mellem offentlige netudbydere
- c) »udbyder«: en virksomhed, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde et offentligt kommunikationsnet eller en tilhørende facilitet
- d) »tv-tjeneste i bredskærmsformat«: en tv-tjeneste, der helt eller delvis består af programmer, der produceres og redigeres med henblik på at blive vist i fuldt bredskærmsformat. 16:9-formatet er referenceformatet for bredskærms-tv-tjenester
- e) »abbonentledninger«: den fysiske ledning, der forbinder net-termineringspunktet hos en abonnent til en lokalcentrals hovedfordeler eller et tilsvarende punkt, i faste offentlige telefonnet.

⁽¹⁾ EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.

KAPITEL II

GENERELLE BESTEMMELSER

Artikel 3

Generelle bestemmelser for adgang og samtrafik

1. Medlemsstaterne sikrer, at der ikke findes begrænsninger, som forhindrer virksomheder i samme medlemsstat eller i forskellige medlemsstater i indbyrdes at forhandle sig frem til tekniske og kommercielle aftaler om adgang og/eller samtrafik i overensstemmelse med EF-lovgivningen. Den virksomhed, der anmoder om netadgang eller samtrafik, behøver ikke indhente tilladelse til at drive virksomhed i den medlemsstat, hvor der anmodes om adgang eller samtrafik, såfremt den ikke udbyder tjenester og ikke driver et net i denne medlemsstat.

2. Med forbehold af artikel 31 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/22/EF af 7. marts 2002 om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og tjenester (forsyningspligtdirektivet) ⁽¹⁾ undlader medlemsstaterne at opretholde love eller administrative forskrifter, som kræver, at udbydere ved etablering af adgang eller samtrafik skal tilbyde virksomheder forskellige vilkår og betingelser for tilsvarende tjenester og/eller som opstiller forpligtelser, der ikke er forbundet med de tjenester i forbindelse med adgang og samtrafik, der faktisk leveres, jf. betingelserne i bilaget til direktiv 2002/20/EF (tilladelsesdirektivet).

Artikel 4

Rettigheder og pligter for virksomheder

1. Udbydere af offentlige kommunikationsnet har ret og, hvis andre virksomheder med en tilsvarende tilladelse anmoder derom, også pligt til indbyrdes at forhandle sig frem til aftaler om samtrafik med henblik på at udbyde offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester, så det sikres, at disse tjenester kan udbydes i hele Fællesskabet, og at der er interoperabilitet. Udbydere skal tilbyde andre virksomheder adgang og samtrafik på vilkår og betingelser, der er i overensstemmelse med de forpligtelser, som pålægges af de nationale tilsynsmyndigheder i medfør af artikel 5, 6, 7 og 8.

2. Offentlige elektroniske kommunikationsnet, der er etableret med henblik på fremføring af digitale tv-tjenester, skal kunne anvendes til fremføring af tv-tjenester og programmer i bredskærmsformat. Netudbydere, der modtager og videre sender bredskærms-tv-tjenester og programmer, skal bevare dette bredskærmsformat.

3. Med forbehold af artikel 11 i direktiv 2002/20/EF (tilladelsesdirektivet) kræver medlemsstaterne, at virksomheder, der får oplysninger fra en anden virksomhed før, under eller

efter forhandlingerne om adgangs- eller samtrafikaftaler, udelukkende anvender disse oplysninger til det formål, hvortil de er givet, og til enhver tid respekterer, at de oplysninger, der fremsendes eller opbevares, skal behandles fortroligt. De oplysninger, der modtages, må ikke videregives til anden side, og navnlig ikke til andre afdelinger, datterselskaber eller partnere, som herved kunne opnå en konkurrencemæssig fordel.

Artikel 5

De nationale tilsynsmyndigheders beføjelser og ansvar i forbindelse med netadgang og samtrafik

1. De nationale tilsynsmyndigheder skal med henblik på at virkeliggøre målsætningerne i artikel 8 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) tilskynde til og, når det er hensigtsmæssigt, sørge for, at der i henhold til bestemmelserne i dette direktiv etableres den fornødne adgang og samtrafik og sikres interoperabilitet mellem tjenesterne, samt varetage deres ansvar med henblik på at fremme effektiviteten og holdbar konkurrence samt skabe flest mulige fordele for slutbrugere.

Med forbehold af de foranstaltninger, der kan træffes vedrørende virksomheder med stærk markedsposition i henhold til artikel 8, skal de nationale tilsynsmyndigheder navnlig:

- a) i det omfang, det er nødvendigt for at sikre end-to-end-forbindelse, kunne indføre forpligtelser for virksomheder, der kontrollerer adgangen til slutbrugere, herunder i begrundede tilfælde pligt til sammenkoble deres net, hvis det ikke allerede er sket
- b) i det omfang, det er nødvendigt for at sikre slutbrugeres adgang til digitale radio- og tv-transmissionstjenester, der nærmere angives af medlemsstaten, kunne forpligte udbydere til at tilbyde adgang til de andre faciliteter, der er nævnt i del II i bilag I, på redelige, rimelige og ikke-diskriminerende vilkår.

2. Når det pålægges en udbyder at tilbyde adgang i medfør af artikel 12, kan de nationale tilsynsmyndigheder i overensstemmelse med fællesskabsretten fastsætte tekniske eller driftsmæssige betingelser, som skal opfyldes af den, der udbyder og/eller er berettiget til sådan adgang, når det er nødvendigt for at sikre normal drift af nettet. Betingelser, der henviser til gennemførelsen af særlige tekniske standarder eller specifikationer, skal overholde bestemmelserne i artikel 17 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet).

3. Forpligtelser og betingelser, der indføres i overensstemmelse med stk. 1 og 2, skal være objektive, transparente, forholdsmæssige og ikke-diskriminerende og skal gennemføres efter procedurerne i artikel 6 og 7 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet).

⁽¹⁾ Se side 51 i dette EFT.

4. Hvad angår adgang og samtrafik sørger medlemsstaterne for, at den nationale tilsynsmyndighed kan gribe ind på eget initiativ, når det er begrundet, eller, såfremt virksomhederne ikke er nået frem til en aftale, på foranledning af en af de implicerede parter for at sikre de politiske målsætninger i artikel 8 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet), jf. bestemmelserne i nærværende direktiv og procedurerne i artikel 6 og 7, 20 og 21 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet).

KAPITEL III

FORPLIGTELSE FOR UDBYDERE SAMT MARKEDSVURDERINGS- PROCEDURER

Artikel 6

Adgangsstyringssystemer og andre faciliteter

1. Medlemsstaterne sikrer, at betingelserne i del I i bilag I finder anvendelse på adgangsstyring for digitale radio- og tv-tjenester, som udsendes til seere og lyttere i Fællesskabet, uanset transmissionsform.

2. Bilag I kan ændres efter proceduren i artikel 14, stk. 3, på baggrund af den markedsmæssige og teknologiske udvikling.

3. Uanset bestemmelserne i stk. 1 kan medlemsstaterne give deres nationale tilsynsmyndighed tilladelse til, hurtigst muligt efter dette direktivs ikrafttræden og derefter med regelmæssige mellemrum, at revurdere de betingelser, der finder anvendelse i medfør af denne artikel, ved at foretage en markedsanalyse efter proceduren i artikel 16, stk. 1, i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) for at kunne afgøre, om de anvendte betingelser skal videreføres, ændres eller trækkes tilbage.

Hvis den nationale tilsynsmyndighed på baggrund af denne markedsanalyse finder, at en eller flere af udbydere ikke har en stærk markedsposition på det pågældende marked, kan den kun ændre eller trække betingelserne tilbage for så vidt angår disse udbydere i overensstemmelse med artikel 6 og 7 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet), for så vidt

a) sådanne ændringer eller tilbagetrækninger ikke vil have negative følger for slutbrugeres adgang til radio- og tv-transmissioner, -kanaler og -tjenester som fastsat i artikel 31 i direktiv 2002/22/EF (forsyningspligtdirektivet)

b) sådanne ændringer eller tilbagetrækninger ikke vil have negative følger for mulighederne for effektiv konkurrence på:

i) detailmarkederne for digital tv- og radiospredningstjenester og

ii) adgangsstyringssystemer og andre tilhørende faciliteter.

Parter, der berøres af, at forpligtelser ændres eller trækkes tilbage, skal underrettes herom i passende tid i forvejen.

4. Betingelser, der finder anvendelse i medfør af denne artikel, berører ikke medlemsstaternes mulighed for at pålægge forpligtelser om, hvordan elektroniske programoversigter og lignende oversigts- og navigationsfaciliteter skal udformes.

Artikel 7

Revurdering af tidligere forpligtelser i forbindelse med adgang og samtrafik

1. Medlemsstaterne viderefører alle forpligtelser for virksomheder, der udbyder offentlige kommunikationsnet og/eller tjenester i forbindelse med adgang og samtrafik, der var gældende inden nærværende direktivs ikrafttræden i henhold til artikel 4, 6, 7, 8, 11, 12 og 14 i direktiv 97/33/EF, artikel 16 i direktiv 98/10/EF og artikel 7 og 8 i direktiv 92/44/EØF, indtil disse forpligtelser er blevet revurderet og der er truffet afgørelse herom i henhold til stk. 3.

2. Kommissionen anfører, hvilke markeder der er omfattet af forpligtelserne i stk. 1, i den foreløbige henstilling om relevante produkt- og tjenestemarkeder og beslutningen om udpegelse af transnationale markeder, der vedtages i henhold til artikel 15 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet).

3. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheder hurtigst muligt efter dette direktivs ikrafttræden og derefter med regelmæssige mellemrum foretager markedsanalyser efter proceduren i artikel 16 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) for at afgøre, om disse forpligtelser bør opretholdes, ændres eller trækkes tilbage. Parter, der berøres af, at forpligtelser ændres eller trækkes tilbage, skal underrettes herom i passende tid i forvejen.

Artikel 8

Fastlæggelse, ændring eller tilbagetrækning af forpligtelser

1. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheder har beføjelse til at pålægge de forpligtelser, der er beskrevet i artikel 9-13.

2. Såfremt det som resultat af en markedsanalyse, der er foretaget ifølge artikel 16 i direktiv 2002/21/EF (rammedirekti-

vet), fastslås, at en udbyder har en stærk markedsposition på et bestemt marked, pålægger de nationale tilsynsmyndigheder forpligtelserne i artikel 9-13 i nærværende direktiv i fornødent omfang.

3. Med forbehold af

— bestemmelserne i artikel 5, stk. 1 og 2, og artikel 6

— bestemmelserne i artikel 12 og 13 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet), betingelse 7 i afdeling B i bilaget til direktiv 2002/20/EF (tilladelsesdirektivet) som anvendt i medfør af artikel 6, stk. 1, i dette direktiv, og i artikel 27, 28 og 30 i direktiv 2002/22/EF (forsyningspligtdirektivet) samt de relevante bestemmelser i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/66/EF af 15. december 1997 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred inden for telesektoren ⁽¹⁾, der også indeholder forpligtelser for andre virksomheder end dem, for hvilke det er fastslået, at de har en stærk markedsposition, eller

— nødvendigheden af at overholde internationale forpligtelser

kan nationale tilsynsmyndigheder ikke pålægge udbydere, der ikke er blevet udpeget i henhold til stk. 2, de forpligtelser, der er nævnt i artikel 9-13.

I særlige tilfælde, hvor en national tilsynsmyndighed påtænker at pålægge udbydere med en stærk markedsposition andre forpligtelser i forbindelse med adgang og samtrafik end de i artikel 9-13 nævnte, skal den fremsætte anmodning herom over for Kommissionen. Kommissionen træffer i overensstemmelse med artikel 14, stk. 2, afgørelse om, hvorvidt den nationale tilsynsmyndighed må træffe sådanne foranstaltninger eller ej.

4. Forpligtelser, der pålægges i henhold til denne artikel, skal tage udgangspunkt i det konkrete problem, være forholdsmæssige og berettigede i lyset af de målsætninger, der er fastlagt i artikel 8 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet). Sådanne forpligtelser kan kun pålægges efter høring i overensstemmelse med artikel 6 og 7 i nævnte direktiv.

5. Med hensyn til stk. 3, første afsnit, tredje led, underretter de nationale tilsynsmyndigheder Kommissionen efter proceduren i artikel 7 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) om deres afgørelser om at pålægge eller ændre forpligtelser for markedsaktører eller trække dem tilbage.

Artikel 9

Forpligtelse vedrørende transparens

1. De nationale tilsynsmyndigheder kan i medfør af bestemmelserne i artikel 8 pålægge forpligtelser vedrørende trans-

⁽¹⁾ EFT L 24 af 30.1.1998, s. 1.

parens i forbindelse med samtrafik og/eller adgang, og kræve, at udbydere skal offentliggøre bestemte oplysninger, som f.eks. regnskabsoplysninger, tekniske specifikationer, netkarakteristika, betingelser og vilkår for levering og anvendelse samt priser.

2. Såfremt en udbyder er underlagt forpligtelser vedrørende ikke-diskriminering, kan de nationale tilsynsmyndigheder forlange, at udbyderen offentliggør et standardtilbud, der skal være tilstrækkelig ubundet til at sikre, at virksomhederne ikke skal betale for faciliteter, som ikke er nødvendige for den ønskede tjeneste, og som indeholder en beskrivelse af de udbudte tjenester, opgjort efter enkeltkomponenter alt efter markedssituationen, og de hertil knyttede vilkår og betingelser, herunder priser. Den nationale tilsynsmyndighed skal bl.a. kunne forlange ændringer af standardtilbud for at sikre overholdelse af forpligtelser, der er pålagt i henhold til dette direktiv.

3. De nationale tilsynsmyndigheder kan fastlægge, hvilke specifikke oplysninger der skal stilles til rådighed, hvor detaljerede de skal være, og hvordan de skal offentliggøres.

4. Når en udbyder i henhold til artikel 12 har forpligtelser vedrørende ubundet adgang til de påsnoede metalliske ledninger til abonnentledninger, skal de nationale tilsynsmyndigheder uanset stk. 3 sikre, at der offentliggøres et standardtilbud, der som mindstekrav indeholder de elementer, der er fastsat i bilag II.

5. Bilag II kan ændres efter proceduren i artikel 14, stk. 3, på baggrund af den markeds-mæssige og teknologiske udvikling.

Artikel 10

Forpligtelse vedrørende ikke-diskriminering

1. De nationale tilsynsmyndigheder kan i medfør af bestemmelserne i artikel 8 pålægge forpligtelser vedrørende ikke-diskriminering i forbindelse med samtrafik og/eller adgang.

2. Forpligtelsen vedrørende ikke-diskriminering skal navnlig sikre, at de pågældende udbydere under tilsvarende forhold tilbyder andre virksomheder, der udbyder tilsvarende tjenester, tilsvarende vilkår, og at de udbyder tjenester og formidler oplysninger til andre på samme vilkår og af samme kvalitet, som gælder for tjenester, der udbydes af dem selv, deres datterselskaber eller partnere.

Artikel 11

Forpligtelse vedrørende regnskabsmæssig opsplitning

1. De nationale tilsynsmyndigheder kan i medfør af bestemmelserne i artikel 8 pålægge forpligtelser vedrørende særskilte regnskaber for bestemte aktiviteter i forbindelse med samtrafik og/eller adgang.

De nationale tilsynsmyndigheder kan navnlig kræve, at vertikalt integrerede virksomheder sørger for transparens mht. deres engrospriser og interne afregningspriser, bl.a. for at sikre, at de overholder reglerne, hvis der stilles krav om ikke-diskriminering i henhold til artikel 10, eller om nødvendigt for at undgå uretmæssig krydssubsidiering. De nationale tilsynsmyndigheder kan specificere, hvilket format og hvilken regnskabsmetode der skal anvendes.

2. Med forbehold af artikel 5 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) og for at kunne kontrollere, om forpligtelserne vedrørende transparens og ikke-diskrimination er overholdt, skal de nationale tilsynsmyndigheder kunne kræve, at regnskabsoplysninger, herunder oplysninger om indtægter modtaget fra tredjemand, stilles til rådighed, såfremt der anmodes herom. De nationale tilsynsmyndigheder kan under hensyn til national lovgivning og Fællesskabets bestemmelser om fortrolighedsforretningshemmeligheder offentliggøre oplysninger, der kan medvirke til virkeliggørelsen af et åbent og konkurrencebaseret marked.

Artikel 12

Forpligtelser vedrørende adgang til og anvendelse af specifikke netfaciliteter

1. De nationale tilsynsmyndigheder kan i medfør af bestemmelserne i artikel 8 pålægge udbydere forpligtelser til at efterkomme rimelige anmodninger om adgang til og anvendelse af specifikke netelementer og tilhørende faciliteter, bl.a. i tilfælde hvor den nationale tilsynsmyndighed er af den opfattelse, at nægtelse af adgang eller urimelige vilkår og betingelser med tilsvarende virkning vil kunne hindre, at der skabes et holdbart konkurrencebaseret marked i detalje, eller være i modstrid med slutbrugernes interesser.

Udbyderne kan bl.a. pålægges pligt til:

- a) at give tredjemand adgang til specifikke netelementer og/eller faciliteter, herunder ubundet adgang til abonnentledninger
- b) at forhandle i god tro med virksomheder, der ansøger om adgang
- c) at opretholde adgang til faciliteter, som der tidligere er givet adgang til
- d) at tilbyde bestemte tjenester på engrosbasis til tredjeparters videresalg
- e) at tilbyde fri adgang til tekniske grænseflader, protokoller eller andre nøgleteknologier, der er afgørende for tjenesterne eller virtuelle netjenesters interoperabilitet

- f) at tilbyde samhusning eller andre former for fælles brug af faciliteter, herunder fælles brug af kabelkanaler, bygninger eller master
- g) at udbyde bestemte tjenester, der er nødvendige for at sikre interoperabilitet mellem end-to-end-tjenester til slutbrugere, herunder faciliteter til intelligente netjenester eller roaming på mobile net
- h) at tilbyde adgang til driftsstøttesystemer eller lignende softwaresystemer, der er nødvendige for at skabe reelle konkurrenceforhold på tjenesteområdet
- i) at sammenkoble net eller netfaciliteter.

De nationale tilsynsmyndigheder kan i tilknytning til de nævnte forpligtelser stille krav om redelighed, rimelighed og rettidighed.

2. Når de nationale myndigheder overvejer, om de skal pålægge forpligtelserne i stk. 1 og især, når de vurderer, om sådanne forpligtelser er i overensstemmelse med de målsætninger, der er fastsat i artikel 8 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) skal de navnlig tage hensyn til nedenstående faktorer:

- a) om det i lyset af den igangværende markedsudvikling er teknisk og økonomisk levedygtigt at bruge eller installere konkurrerende faciliteter under hensyntagen til karakteren og typen af de involverede samtrafik- og adgangsordninger
- b) om det er praktisk muligt at tilbyde den foreslåede adgang i betragtning af den forhåndenværende kapacitet
- c) hvor store startinvesteringer ejeren af faciliteten skal foretage set i forhold til de risici, der er forbundet hermed
- d) behovet for at sikre den frie konkurrence på længere sigt
- e) i givet fald relevante intellektuelle ejendomsrettigheder
- f) udbuddet af paneuropæiske tjenester.

Artikel 13

Forpligtelser vedrørende priskontrol og omkostningsregnskaber

1. De nationale tilsynsmyndigheder kan i medfør af bestemmelserne i artikel 8 pålægge forpligtelser vedrørende omkostningsdækning og priskontrol, herunder forpligtelser vedrørende omkostningsbaserede priser og udarbejdelse af omkostningsregnskabsystemer i forbindelse med udbud af bestemte former for samtrafik og/eller adgang, såfremt en markedsanalyse viser,

at den pågældende udbyder som følge af en utilstrækkelig konkurrence vil kunne opretholde sine priser på et unaturligt højt niveau eller opretholde en prisklemme til skade for slutbrugerne. De nationale tilsynsmyndigheder skal tage hensyn til udbyderens investeringer og lade udbyderen få en rimelig forrentning af den relevante investerede kapital under hensyn til de risici, der er forbundet hermed.

2. De nationale tilsynsmyndigheder sikrer, at alle mekanismer til omkostningsdækning eller metoder, der kan anvendes til fastlæggelse af priser, sigter mod at fremme effektiviteten og skabe holdbar konkurrence og øgede fordele for forbrugerne. I den forbindelse kan de nationale tilsynsmyndigheder også tage hensyn til de priser, der kan opnås på tilsvarende markeder med konkurrence.

3. Har en udbyder pligt til sikre, at priserne er omkostningsbaserede, er det udbyderen selv, der skal bevise, at taksterne er baseret på omkostningerne inklusiv en rimelig forrentning af investeringerne. Til fastlæggelse af omkostningerne i forbindelse med et effektivt udbud af ydelser kan de nationale tilsynsmyndigheder foretage en omkostningsberegning, der er uafhængig af virksomhedens omkostningsberegning. De nationale tilsynsmyndigheder kan anmode en udbyder om at fremlægge fuld dokumentation for priserne og om nødvendigt kræve, at priserne tilpasses.

4. De nationale tilsynsmyndigheder sørger for, at der, hvis der stilles krav om anvendelse af et omkostningsregnskabsystem til støtte for priskontrollen, stilles en beskrivelse af omkostningsregnskabsystemet, der som minimum viser de hovedkategorier, omkostningerne er samlet i, og hvordan omkostningerne er fordelt, til rådighed for offentligheden. Det kontrolleres af en kompetent uafhængig instans, at omkostningsregnskabet er udfærdiget efter det pågældende omkostningsregnskabsystem. En gang om året offentliggøres der en overensstemmelseserklæring.

KAPITEL IV

PROCEDUREMÆSSIGE BESTEMMELSER

Artikel 14

Udvalg

1. Kommissionen bistås af det kommunikationsudvalg, der er nedsat ved artikel 22 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet).

2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 3 og 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.

3. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 og 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.

Perioden i artikel 5, stk. 6, i afgørelse 1999/468/EF fastsættes til tre måneder.

4. Udvalget vedtager selv sin forretningsorden.

Artikel 15

Offentliggørelse af og adgang til oplysninger

1. Medlemsstaterne sikrer, at der offentliggøres oplysninger om de særlige forpligtelser, der pålægges virksomhederne i henhold til dette direktiv, med angivelse af det specifikke produkt/den specifikke tjeneste og de geografiske markeder. De sikrer, at ajourførte oplysninger for så vidt det ikke drejer sig om fortrolige oplysninger, især forretningshemmeligheder, gøres offentligt tilgængelige på en måde, der sikrer, at alle interesserede parter har let adgang til disse oplysninger.

2. Medlemsstaterne sender Kommissionen en kopi af de oplysninger, der offentliggøres. Kommissionen stiller oplysningerne til rådighed i lettilgængelig form og videregiver dem til Kommunikationsudvalget, når det er relevant.

Artikel 16

Underretning

1. Medlemsstaterne underretter senest på iværksættelsesdatoen i artikel 18, stk. 1, andet afsnit, Kommissionen om, hvilke nationale tilsynsmyndigheder der skal varetage de opgaver, der er fastlagt i dette direktiv.

2. De nationale tilsynsmyndigheder underretter Kommissionen om, hvilke udbydere der i henhold til dette direktiv anses for at have en stærk markedsposition, og hvilke forpligtelser de pålægges i medfør af direktivet. Enhver ændring, der har betydning for de forpligtelser, der pålægges virksomheder, eller hvilke virksomheder, der er omfattet af dette direktivs bestemmelser, skal straks meddeles Kommissionen.

Artikel 17

Revisionsprocedurer

Kommissionen undersøger regelmæssigt, hvorledes dette direktiv fungerer, og aflægger rapport til Europa-Parlamentet og Rådet herom, første gang senest tre år efter iværksættelsesdatoen. Med henblik herpå kan Kommissionen anmode medlemsstaterne, jf. artikel 18, stk. 1, andet afsnit, om oplysninger, som stilles til rådighed uden unødigt forsinkelse.

Artikel 18

Gennemførelse i national ret

1. Medlemsstaterne vedtager og offentliggør inden den 24. juli 2003 de bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv. De underretter straks Kommissionen herom.

Medlemsstaterne anvender disse bestemmelser fra den 25. juli 2003.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv, og til senere ændringer af disse for skrifter.

Artikel 19

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 20

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 7. marts 2002.

På Europa-Parlamentets vegne

P. COX

Formand

På Rådets vegne

J. C. APARICIO

Formand

BILAG I

BETINGELSER FOR ADGANG TIL DIGITALE TV- OG RADIOTJENESTER, DER SENDES TIL SEERE OG LYTTERE I FÆLLESSKABET**Del I: Betingelser for anvendelse af adgangsstyringssystemer i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1**

I forbindelse med adgangsstyring for digitale tv- og radiotjenester, som udsendes til seere og lyttere i Fællesskabet, skal medlemsstaterne i overensstemmelse med artikel 6 sikre, at følgende betingelser finder anvendelse uanset transmissionsform:

- a) adgangsstyringssystemer, som anvendes på Fællesskabets marked, skal teknisk give mulighed for omkostningseffektiv skift i adgangsstyringen, således at netudbydere på lokalt eller regionalt plan kan få fuld kontrol over de tjenester, som anvender sådanne adgangsstyringssystemer
- b) alle udbydere af adgangsstyringstjenester, der tilbyder adgang til digitale tv- og radiotjenester, og hvis adgangsstyringstjenester fjernsynsføretagenderne er afhængige af for at nå ud til en gruppe potentielle seere eller lyttere, skal uanset transmissionsform:
 - på redelige, rimelige og ikke-diskriminerende vilkår og i overensstemmelse med Fællesskabets konkurrencelovgivning tilbyde alle tv-føretagender tekniske tjenesteydelser, der gør det muligt for seere eller lyttere at modtage tv-føretagendernes digital-tv-transmissioner ved hjælp af dekodere, der administreres af udbyderne, og overholde Fællesskabets konkurrencelovgivning
 - føre særskilte regnskaber for deres aktiviteter som udbydere af adgangsstyring
- c) når indehavere af den industrielle ejendomsret til adgangsstyringsprodukter og -systemer giver licens til fabrikanter af forbrugsudstyr, skal det ske på redelige, rimelige og ikke-diskriminerende vilkår. Når der gives licens, hvor der skal tages hensyn til tekniske og handelsmæssige faktorer, kan rettighedshaverne ikke opstille betingelser, der forbyder eller på anden måde forhindrer, at selve produktet udstyres med:
 - enten en standardiseret grænseflade, der giver mulighed for forbindelse med flere andre adgangsstyringssystemer
 - eller særligt udstyr til et andet adgangsstyringssystem, forudsat at licensmodtageren opfylder de relevante rimelige bestemmelser, som for dennes vedkommende garanterer sikkerheden for de transaktioner, der udføres af udbyderne af adgangsstyring.

Del II: Andre faciliteter, som kan underlægges betingelser i henhold til artikel 5, stk. 1, litra b)

- a) Adgang til programmeringsgrænseflader for applikationer (API)
 - b) Adgang til elektroniske programoversigter (EPG).
-

BILAG II

MINIMUMSLISTE OVER ELEMENTER, DER SKAL INDGÅ I DE STANDARDTILBUD OM UBUNDTET ADGANG TIL PARSNOEDE METALLISKE LEDNINGER TIL ABONNENTLEDNINGER, SOM NOTIFICEREDE UDBYDERE SKAL OFFENTLIGGØRE

I dette bilag anvendes følgende definitioner:

- a) »abonntledningsafsnit«: et afsnit af en abonntledning, der forbinder nettermineringspunktet hos abonnenten med et krydsfelt eller nærmere angivet mellemliggende koblingspunkt, i faste offentlige telefonnet
- b) »ubundet adgang til abonntledninger«: både fuld ubundet adgang til abonntledninger og delt adgang til abonntledninger; det indebærer ikke nogen ændring af ejerskabet til abonntledningerne
- c) »fuld ubundet adgang til abonntledninger«: den adgangsberettigedes adgang til den notificerede udbyders abonntledninger eller abonntledningsafsnit, hvorved førstnævnte får rådighed over de parsnoede metalliske ledningers fulde frekvensspektrum
- d) »delt adgang til abonntledninger«: den adgangsberettigedes adgang til ikke-talefrekvensbåndspektrret på den notificerede udbyders parsnoede metalabonntledninger eller -abonntledningsafsnit. Den notificerede udbyder fortsætter med at levere basistelefonitjenester til offentligheden via abonntledningerne.

A. Vilkårene for ubundet adgang til abonntledninger

1. De netelementer, der gives adgang til, omfattende navnlig følgende elementer:
 - a) adgang til abonntledninger
 - b) adgang til ikke-talefrekvensspektrret på abonntledningerne ved delt adgang til abonntledningerne.
2. Information om fysiske adgangsfaciliteters placering ⁽¹⁾, disponible abonntledninger i nærmere bestemte dele af accessnettet.
3. Tekniske vilkår for adgang til og anvendelse af abonntledninger, herunder de tekniske specifikationer for de parsnoede metalliske ledninger.
4. Procedurer for bestilling og tilrådighedsstillelse, brugsrestriktioner.

B. Samhusningstjenester

1. Oplysning om den notificerede udbyders relevante lokaliteter ⁽¹⁾.
2. Samhusningsvalgmuligheder på de lokaliteter, der er nævnt under punkt 1, herunder fysisk samhusning samt eventuelt fjernsamhusning og virtuel samhusning.
3. Udstyrets specifikationer: Eventuelle begrænsninger for, hvilket udstyr der kan samhuses.
4. Sikkerhedsaspekter: De sikkerhedsforanstaltninger, notificerede udbydere har truffet på samhusningsstederne.
5. Adgangsvilkår for de konkurrerende udbyderes ansatte.
6. Sikkerhedsnormer.
7. Regler for allokering af plads, hvor samhusningsarealet er begrænset.
8. Vilkår for de adgangsberettigedes adgang til at inspicere de steder, hvor der er fysisk samhusningsmulighed, og steder, hvor samhusning er blevet nægtet under henvisning til manglende kapacitet.

⁽¹⁾ Af hensyn til den offentlige sikkerhed kan adgangen til disse oplysninger begrænses til kun at omfatte de berørte parter.

C. Informationssystemer

Vilkår for adgang til den notificerede udbyders driftsupportsystemer, informationssystemer eller databaser til forhåndsbestilling, levering, bestilling, vedligeholdelses- og reparationsbestilling samt fakturering.

D. Leveringsvilkår

1. Frister for svar på anmodninger om tilrådgivningsstillelse af tjenesteydelser og faciliteter; aftaler om serviceniveau, fejlretning, procedurer for tilbagevenden til normal drift og servicekvalitetsparametre.
 2. Standardkontraktbetingelser, herunder om nødvendigt kompensation for manglende overholdelse af tidsfrister.
 3. Priser eller prisformler for hver enkelt af ovennævnte karakteristika, funktioner og faciliteter.
-

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2002/20/EF

af 7. marts 2002

om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (tilladelsesdirektivet)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN
EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 95,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽²⁾,

i henhold til fremgangsmåden i traktatens artikel 251 ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Resultatet af den offentlige høring i 1999 om rammebestemmelserne for den elektroniske kommunikationssektor, jf. Kommissionens meddelelse af 26. april 2000, samt Kommissionens konklusioner i dens meddelelser om femte og sjette rapport om gennemførelse af reformpakken for telekommunikationssektoren, har bekræftet behovet for en mere harmoniseret og mindre indgribende regulering af markedsadgangen for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester i hele EF.
- (2) De forskellige elektroniske kommunikationsnet og -tjenester og de teknologier, der ligger til grund for dem, konvergerer, og derfor bør der fastlægges en ordning for tilladelser, som gælder på samme måde for alle sammenlignelige tjenester, uanset hvilken teknologi de anvender.
- (3) Formålet med dette direktiv er at skabe en retlig ramme for at sikre frit udbud af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, således at disse kun er underlagt de vilkår, der er fastsat i dette direktiv, og begrænsningerne i overensstemmelse med traktatens artikel 46, stk. 1, navnlig foranstaltninger vedrørende den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller den offentlige sundhed.
- (4) Dette direktiv omhandler tilladelse til alle elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, uanset om de udbydes til offentligheden eller ej. Dette er vigtigt for at sikre, at

begge kategorier af udbydere kan nyde godt af objektive, transparente, ikke-diskriminerende og forholdsmæssigt afpassede rettigheder, vilkår og procedurer.

- (5) Dette direktiv gælder kun tildeling af rettigheder til at anvende radiofrekvenser, for så vidt sådan anvendelse indebærer et udbud af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, som normalt udbydes mod vederlag. Egen anvendelse af radioterminaludstyr, der er baseret på en brugers ikke-eksklusive anvendelse af specifikke radiofrekvenser, og som ikke har forbindelse med en økonomisk aktivitet, som f.eks. radioamatørers anvendelse af et privatradiobånd, betragtes ikke som udbud af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester og er derfor ikke omfattet af dette direktiv. En sådan anvendelse er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/5/EF af 9. marts 1999 om radio- og teleterminaludstyr samt gensidig anerkendelse af udstyrets overensstemmelse ⁽⁴⁾.
- (6) I Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/84/EF af 20. november 1998 om retlig beskyttelse af adgangsstyrede og adgangsstyrende tjenester ⁽⁵⁾ er der fastsat bestemmelser om fri bevægelighed for adgangsstyrings-systemer og for frit udbud af beskyttede tjenester baseret på sådanne systemer. Tilladelser til sådanne systemer og tjenester behøver derfor ikke være omfattet af dette direktiv.
- (7) Der bør bruges et system, der er så lidt indgribende som muligt, for tilladelser til udbud af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester med henblik på at fremme udviklingen af nye elektroniske kommunikationstjenester og paneuropæiske kommunikationsnet og -tjenester, og så tjenesteudbydere og forbrugerne kan udnytte enhedsmarkedets stordriftsfordele.
- (8) Disse målsætninger kan bedst virkeliggøres ved at anvende generelle tilladelser til alle elektroniske kommunikationsnet og -tjenester uden at stille krav om udtrykkelige beslutninger eller administrative afgørelser fra nationale tilsynsmyndigheder, og ved at begrænse eventuelle procedurekrav til kun at omfatte anmeldelse. Hvis medlemsstaterne stiller krav om, at udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester skal indgive anmeldelse, når de påbegynder deres aktiviteter, kan de

⁽¹⁾ EFT C 365 E af 19.12.2000, s. 230 og EFT C 270 E af 25.9.2001, s. 182.

⁽²⁾ EFT C 123 af 25.4.2001, s. 55.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 1.3.2001 (EFT C 277 af 1.10.2001, s. 116), Rådets fælles holdning af 17.9.2001 (EFT C 337 af 30.11.2001, s. 18) og Europa-Parlamentets afgørelse af 12.12.2001 (endnu ikke offentliggjort i EFT). Rådets afgørelse af 14.2.2002.

⁽⁴⁾ EFT L 91 af 7.4.1999, s. 10.

⁽⁵⁾ EFT L 320 af 28.11.1998, s. 54.

også kræve dokumentation for indgivet anmeldelse ved hjælp af en retligt anerkendt postkviktering eller elektronisk kvittering for modtagelsen af anmeldelsen. En sådan kvittering bør under ingen omstændigheder bestå i eller kræve en administrativ handling fra den nationale tilsynsmyndighed, hvortil anmeldelsen skal ske.

- (9) Virksomhedernes rettigheder og forpligtelser i henhold til generelle tilladelser må udtrykkeligt angives i disse tilladelser for at sikre ensartet konkurrence i hele EF og lette grænseoverskridende forhandlinger om samtrafik mellem offentligt tilgængelige kommunikationsnet.
- (10) Den generelle tilladelse berettiger virksomheder, der udbyder elektroniske kommunikationsnet og -tjenester til offentligheden, til at forhandle samtrafik på vilkårene i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/19/EF af 7. marts 2002 om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter (adgangsdirektivet) ⁽¹⁾. Virksomheder, der udbyder elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester til andre end offentligheden, kan forhandle samtrafik på kommercielle vilkår.
- (11) Tildeling af særrettigheder kan fortsat være nødvendig i forbindelse med brug af radiofrekvenser og numre i nationale nummerplaner, herunder forvalgskoder. Rettigheder vedrørende numre kan også tildeles som led i en europæisk nummerplan, f.eks. den virtuelle landekode »3883«, som er afsat til medlemslandene i Den Europæiske Konference af Post- og Teleadministrationer (CEPT). Disse brugsrettigheder bør kun begrænses, når det ikke kan undgås på grund af knaphed på radiofrekvenser, og for at sikre, at de bruges effektivt.
- (12) Dette direktiv foregriber ikke, hvorvidt radiofrekvenser tildeles direkte til udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller til enheder, der bruger disse net eller tjenester. Sådanne enheder kan være udbydere af radio- eller tv-spredningsvirksomhed. Med forbehold af særlige kriterier og procedurer, som medlemsstaterne fastsætter for tildeling af brugsret til radiofrekvenser til udbydere af radio- eller tv-spredningsvirksomhed, som er nødvendige for at forfølge mål af almen interesse under overholdelse af fællesskabsretten, bør proceduren for tildeling af sådanne brugsrettigheder dog være objektiv, transparent, ikke-diskriminerende og forholdsmæssigt afpasset. Ifølge Domstolens retspraksis bør alle nationale begrænsninger af de rettigheder, der sikres i traktatens artikel 49, være objektivt begrundet, forholdsmæssigt afpasset og ikke overskride, hvad der er nødvendigt for at nå mål af almen interesse som fastlagt af medlemsstaterne i overensstemmelse med fællesskabsretten. Ansvaret for overensstemmelsen med de vilkår, der er knyttet til brugsretten til en radiofrekvens og de relevante vilkår, der er knyttet til den generelle tilladelse, bør dog ligge hos den virksomhed, der har fået tildelt brugsretten til radiofrekvensen.
- (13) Som led i ansøgningsproceduren for tildeling af brugsrettigheder til en radiofrekvens kan medlemsstaterne efterprøve, om ansøgeren kan opfylde de betingelser, der er forbundet med sådanne rettigheder. Med henblik herpå kan ansøgeren anmodes om at fremlægge de oplysninger, der er nødvendige for at kunne bevise hans evne til at opfylde disse betingelser. Hvis disse oplysninger ikke gives, kan ansøgningen om ret til at anvende en radiofrekvens afvises.
- (14) Medlemsstaterne er hverken forpligtet til eller forhindret i at tildele brugsret til numre i den nationale nummerplan eller at tildele tilladelse til at installere faciliteter til andre virksomheder end udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.
- (15) De vilkår, som kan knyttes til generelle tilladelser og særlige brugsrettigheder, bør begrænses til det strengt nødvendige for at sikre overholdelsen af krav og forpligtelser i henhold til fællesskabsretten og den nationale lovgivning i overensstemmelse med fællesskabsretten.
- (16) Elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, der ikke udbydes til offentligheden, bør være underlagt færre og mindre krævende vilkår, end hvad der er rimeligt for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, der udbydes til offentligheden.
- (17) Hvis udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester i henhold til fællesskabsretten pålægges særlige forpligtelser som følge af stærk markedsposition jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet) ⁽²⁾, bør disse særlige forpligtelser finde anvendelse adskilt fra de generelle rettigheder og forpligtelser, som gælder i henhold til den generelle tilladelse.
- (18) En generel tilladelse bør kun indeholde vilkår, som udelukkende vedrører den elektroniske kommunikationssektor. Den bør ikke omfatte vilkår, som allerede gælder i medfør af anden eksisterende national lovgivning, der

⁽¹⁾ Se side 7 i dette EFT.

⁽²⁾ Se side 33 i dette EFT.

- ikke udelukkende vedrører den elektroniske kommunikationssektor. De nationale tilsynsmyndigheder kan imidlertid holde netværksoperatørerne og tjenesteudbydere orienteret om anden lovgivning, der vedrører disse erhverv, f.eks. gennem oplysninger på deres websteder.
- (19) Kravet om offentliggørelse af afgørelser om tildeling af brugsret til frekvenser eller numre kan opfyldes ved at gøre disse afgørelser offentligt tilgængelige via et websted.
- (20) Samme virksomhed, for eksempel en kabeloperatør, kan både tilbyde en elektronisk kommunikationstjeneste, såsom levering af tv-signaler, og tjenester, der ikke omhandles af dette direktiv, såsom kommercialisering af et tilbud om indholdsbaseret radio- eller tv-spredningsvirksomhed, og derfor kan virksomheden pålægges yderligere forpligtelser i forbindelse med dens aktivitet som udbyder eller distributør af radio- eller tv-spredningsvirksomhed i medfør af bestemmelser, der ikke indeholdes i dette direktiv, med forbehold af de i bilaget til dette direktiv indeholdte vilkår.
- (21) Ved tildeling af brugsret til radiofrekvenser, numre i den nationale nummerplan eller tilladelse til at installere faciliteter, kan de relevante myndigheder meddele de virksomheder, der får tildelt sådanne rettigheder, de relevante vilkår i den generelle tilladelse.
- (22) Når efterspørgslen efter radiofrekvenser inden for et bestemt spektrum overstiger de tilgængelige ressourcer, bør de procedurer, der følges i forbindelse med tildeling af disse frekvenser, være hensigtsmæssige og gennemskuelige for at undgå forskelsbehandling og for at optimere brugen af disse knappe ressourcer.
- (23) Nationale regeludstedende myndigheder bør ved udformningen af kriterier for konkurrenceprægede eller sammenlignende udvælgelsesprocedurer sikre, at målene i artikel 8 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) nås. Det vil derfor ikke være i modstrid med dette direktiv, hvis anvendelsen af objektive, ikke-diskriminerende og forholdsmæssigt afpassede udvælgeskriterier til fremme af konkurrenceudvikling bevirker, at visse virksomheder udelukkes fra en konkurrencepræget eller sammenlignende udvælgelsesprocedure for en specifik radiofrekvens.
- (24) Når det på europæisk plan er vedtaget at harmonisere tildelingen af radiofrekvenser til bestemte formål, bør medlemsstaterne nøje følge disse vedtagelser ved tildelingen af rettigheder til brug af radiofrekvenser fra den nationale frekvensplan.
- (25) Udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester kan have brug for dokumentation for deres rettigheder i henhold til en generel tilladelse for så vidt angår samtrafik og installation af faciliteter, især for at lette forhandlinger med regionale eller lokale myndigheder eller med tjenesteudbydere i andre medlemsstater. Derfor bør de nationale tilsynsmyndigheder forsyne virksomhederne med erklæringer herom enten efter anmodning eller alternativt som automatisk svar på en anmeldelse i henhold til den generelle tilladelse. Sådanne erklæringer bør ikke i sig selv kunne begrunde krav om rettigheder, og hverken rettigheder i medfør af den generelle tilladelse, brugsrettigheder eller udøvelsen af sådanne rettigheder må afhænge af en erklæring.
- (26) Hvis virksomhederne finder, at deres ansøgninger om tilladelse til at installere faciliteter ikke er blevet behandlet i overensstemmelse med principperne i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet), eller hvis afgørelserne forsinkes unødigt, bør de kunne gøre indsigelse mod afgørelserne eller forsinkelsen af sådanne afgørelser i henhold til nævnte direktiv.
- (27) Sanktionsmulighederne over for overtrædelser af vilkårene for den generelle tilladelse bør stå i forhold til overtrædelserne. Medmindre der foreligger helt specielle omstændigheder, er det ikke rimeligt at suspendere eller inddrage retten til at udbyde elektroniske kommunikationstjenester eller brugsretten til radiofrekvenser eller numre, fordi en virksomhed ikke overholder et eller flere af vilkårene for den generelle tilladelse. Dette berører dog ikke eventuelle hasteforanstaltninger, som medlemsstaternes kompetente myndigheder måtte træffe i tilfælde af alvorlige trusler mod den offentlige sikkerhed, menneskers sikkerhed eller sundhed eller andre virksomheders økonomiske interesser eller drift. Direktivet bør heller ikke berøre eventuelle krav om skadeserstatning i henhold til national ret, som en virksomhed fremsætter over for en anden virksomhed.
- (28) De indberetnings- og informationskrav, som tjenesteudbydere pålægges, kan medføre et stort arbejde både for de pågældende virksomheder og for de nationale tilsynsmyndigheder. Derfor bør disse krav være forholdsmæssigt afpassede, objektivt berettigede og begrænset til det strengt nødvendige. Det er ikke nødvendigt at kræve systematisk og jævnlig dokumentation for overholdelsen af samtlige vilkår for den generelle tilladelse eller brugsretten. Virksomhederne har ret til at vide, hvad de oplysninger, de skal fremlægge, bruges til. Fremlæggelse af oplysninger bør ikke være en betingelse for markedsadgang. Til statistiske formål kan der stilles krav om, at udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester skal indgive anmeldelse, når deres aktiviteter ophører.

- (29) Dette direktiv bør ikke berøre medlemsstaternes forpligtelse til at fremlægge enhver oplysning, som er nødvendig for at forsvare Fællesskabets interesser i forbindelse med internationale aftaler. Direktivet bør heller ikke berøre eventuelle indberetningskrav i henhold til lovgivning, der ikke er specifik for sektoren for elektronisk kommunikation, f.eks. konkurrencelovgivningen.
- (30) Det er tilladt at opkræve administrationsgebyrer fra udbydere af elektroniske kommunikationstjenester for at finansiere den nationale tilsynsmyndigheds aktiviteter vedrørende administration af tilladelsessystemet og tildeling af brugsrettigheder. Sådanne gebyrer bør kun dække de reelle administrationsomkostninger ved disse aktiviteter. Med henblik herpå bør de nationale tilsynsmyndigheders indtægter og udgifter gøres gennemskuelige via årlige opgørelser over de samlede gebyrbeløb, der er opkrævet, og de administrationsomkostninger, der er påløbet. Dermed kan virksomhederne kontrollere, om der er overensstemmelse mellem administrationsomkostningerne og gebyrerne.
- (31) Ordningerne vedrørende administrationsgebyrer bør ikke fordrøje konkurrencen eller skabe hindringer for markedsadgangen. Med et generelt tilladelsessystem vil det ikke længere være muligt at afkræve de enkelte virksomheder administrationsomkostninger og dermed gebyrer, undtagen for tildeling af brugsret til numre, radiofrekvenser og tilladelser til installation af faciliteter. Alle administrationsgebyrer bør være i overensstemmelse med principperne i et generelt tilladelsessystem. Et eksempel på et rimeligt, enkelt og transparent alternativ til disse kriterier for opkrævning af gebyrer kunne være en omsætningsafhængig fordelingsnøgle. Hvis administrationsgebyrerne er meget lave, kan enhedsgebyrer eller gebyrer, der kombinerer en enhedsats med et omsætningsafhængigt element, også være hensigtsmæssige.
- (32) Ud over administrationsgebyrer kan der opkræves afgifter for brug af radiofrekvenser og numre som middel til at sikre en optimal anvendelse af sådanne ressourcer. Sådanne afgifter bør ikke hindre etableringen af innovative tjenester og konkurrence på markedet. Dette direktiv berører ikke det formål, som afgifterne for brugsrettigheder anvendes til. Sådanne afgifter kan f.eks. anvendes til at finansiere aktiviteter, der gennemføres af de nationale tilsynsmyndigheder, og som ikke kan dækkes af administrationsgebyrerne. Når udvælgelse foregår ved en konkurrencepræget eller sammenlignende udvælgelsesprocedure, og afgifter for brugsret til radiofrekvenser helt eller delvis består i engangsbeløb, bør betalingsordninger sikre, at sådanne afgifter ikke i praksis fører til udvælgelse på grundlag af kriterier, der ingen forbindelse har med målet om at sikre en optimal udnyttelse af radiofrekvenserne. Kommissionen kan med jævne mellemrum offentliggøre sammenlignende undersøgelser af bedste praksis med henblik på tildeling af radiofrekvenser, numre og tilladelse til at installere faciliteter.
- (33) Medlemsstaterne kan være nødt til at ændre de rettigheder, vilkår, procedurer, gebyrer og afgifter, som hænger sammen med generelle tilladelser og brugsrettigheder, i tilfælde hvor det er objektivt velbegrundet. Sådanne ændringer bør behørigt meddeles alle berørte parter i god tid, så de har fyldestgørende lejlighed til at udtale sig sådanne ændringer.
- (34) Målsætningen om transparens forudsætter, at tjenesteudbydere, forbrugere og andre interesserede parter har let adgang til oplysninger om rettigheder, vilkår, procedurer, gebyrer, afgifter og afgørelser vedrørende udbud af elektroniske kommunikationstjenester, brugsret til radiofrekvenser og numre, tilladelse til at installere faciliteter, nationale frekvensplaner og nationale nummerplaner. Det er en vigtig opgave for de nationale tilsynsmyndigheder at stille sådanne oplysninger til rådighed og holde dem ajour. Når disse rettigheder administreres af andre instanser, bør de nationale tilsynsmyndigheder træffe foranstaltninger til at oprette en brugervenlig ordning for adgang til oplysninger om sådanne rettigheder.
- (35) Kommissionen bør føre tilsyn med, at enhedsmarkedet fungerer fyldestgørende efter de nationale tilladelsesordninger i henhold til dette direktiv.
- (36) For at nå frem til en enkelt dato for anvendelsen af samtlige elementer i de fælles rammebestemmelser for den elektroniske kommunikationssektor er det vigtigt, at direktivets gennemførelse i national ret og tilpasningen af de eksisterende tilladelser til de nye bestemmelser sker sideløbende. Når de tilladelser, som gælder ved dette direktivs ikrafttræden, erstattes af generelle tilladelser og individuelle brugsrettigheder i henhold til dette direktiv, og dette i særlige tilfælde medfører, at tjenesteudbydere, som driver virksomhed i henhold til en eksisterende tilladelse, pålægges mere omfattende forpligtelser eller får mindre omfattende rettigheder, kan medlemsstaterne dog afsætte yderligere ni måneder efter direktivets gennemførelse til at tilpasse sådanne tilladelser, medmindre dette medfører ugunstige virkninger for andre virksomheders rettigheder og forpligtelser.
- (37) Fjernelsen af vilkår for tilladelser vedrørende adgang til elektroniske kommunikationsnet vil i visse tilfælde kunne skabe store vanskeligheder for en eller flere virksomheder, der har nydt godt af disse vilkår. Kommissionen kan i sådanne tilfælde indrømme yderligere overgangsordninger på anmodning af en medlemsstat.

- (38) Målene for den påtænkte handling, nemlig harmonisering og forenkling af reglerne og vilkårene for tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, og kan derfor på grund af handlingens omfang og virkninger bedre gennemføres på fællesskabsplan. Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

Formål og anvendelsesområde

1. Målet med dette direktiv er gennem en harmonisering og forenkling af regler og vilkår for tilladelser at skabe et indre marked for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester for derigennem at lette udbud heraf i hele Fællesskabet.
2. Dette direktiv finder anvendelse på tilladelser i forbindelse med udbud af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Artikel 2

Definitioner

1. Definitionerne i artikel 2 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) finder anvendelse i dette direktiv.
2. I dette direktiv forstås endvidere ved:
 - a) »Generel tilladelse«: retlige rammer, der er fastsat af medlemsstaten, og som sikrer ret til at udbyde elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, samt opstiller sektorspecifikke forpligtelser, der, i medfør af dette direktiv, kan gælde alle eller specifikke typer elektroniske kommunikationsnet og -tjenester
 - b) »skadelig interferens«: interferens, der udgør en fare for radionavigations-tjenesters eller andre sikkerhedstjenesters aktiviteter eller som på anden måde i alvorlig grad forringer, hindrer eller gentagne gange afbryder radiokommunikationstjenester, der fungerer i overensstemmelse med Fællesskabets eller medlemsstaternes gældende regler.

Artikel 3

Generelle tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester

1. Medlemsstaterne sikrer fri adgang til at udbyde elektroniske kommunikationsnet og -tjenester på de i dette direktiv

omhandlede vilkår. I den forbindelse må medlemsstaterne ikke hindre en virksomhed i at udbyde elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, medmindre dette er nødvendigt under hensyn til traktatens artikel 46, stk. 1.

2. Udbud af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester kan med forbehold af de særlige forpligtelser, der er omhandlet i artikel 6, stk. 2, eller brugsrettigheder omhandlet i artikel 5, kun gøres betinget af en generel tilladelse. Der kan stilles krav om, at den pågældende virksomhed skal anmelde aktiviteten, men ikke om, at den skal indhente en udtrykkelig afgørelse eller anden administrativ handling fra den nationale tilsynsmyndigheds side, inden den udøver de rettigheder, tilladelsen indebærer. Efter anmeldelse, når en sådan kræves, kan en virksomhed påbegynde sin aktivitet, om nødvendigt med forbehold af bestemmelserne om brugsrettigheder i artikel 5, 6, 7.

3. Den i stk. 2 omhandlede anmeldelsesprocedure må højst kræve, at en juridisk eller fysisk person afgiver erklæring til den nationale tilsynsmyndighed om, at førstnævnte har til hensigt at begynde at udbyde elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, og indgiver de minimumsoplysninger, som tilsynsmyndigheden skal bruge for at kunne føre register eller fortegnelse over udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester. Disse oplysninger skal begrænses til det strengt nødvendige til identifikation af udbyderen, som f.eks. virksomhedens registreringsnumre, og dennes kontaktpersoner, udbyderens adresse, en kort beskrivelse af nettet eller tjenesten samt en skønnet startdato for aktiviteten.

Artikel 4

Minimumsliste over rettigheder, som kan afledes af den generelle tilladelse

1. Virksomheder med tilladelse i henhold til artikel 3 har ret til:
 - a) at udbyde elektroniske kommunikationsnet og -tjenester
 - b) at få deres ansøgning om de nødvendige tilladelser til installation af faciliteter behandlet i henhold til artikel 11 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet).
2. Når sådanne virksomheder udbyder elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester til offentligheden, giver den generelle tilladelse dem også ret til:
 - a) at forhandle samtrafik med og, hvor det er relevant, få adgang til eller samtrafik med andre udbydere af offentligt

tilgængelige kommunikationsnet og -tjenester, som er omfattet af en generel tilladelse inden for EF på vilkårene i og i overensstemmelse med direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet)

- b) at få mulighed for at blive udpeget til at opfylde forskellige dele af forsyningspligten og/eller til at dække hele eller dele af en medlemsstats område, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/22/EF af 7. marts 2002 om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (forsyningspligt-direktivet) ⁽¹⁾.

Artikel 5

Brugsret til radiofrekvenser og numre

1. Hvor det er muligt, og navnlig hvor der kun er ubetydelig risiko for skadelig interferens, må medlemsstaterne ikke gøre brug af radiofrekvenser afhængig af tildeling af individuelle brugsrettigheder, men skal i stedet indføje vilkårene for brug af sådanne radiofrekvenser i den generelle tilladelse.

2. Hvor det er nødvendigt at tildele individuelle brugsrettigheder til radiofrekvenser og numre, tildeler medlemsstaterne efter anmodning sådanne rettigheder til enhver virksomhed, der udbyder eller bruger net eller tjenester i henhold til den generelle tilladelse, med forbehold af artikel 6 og 7 og artikel 11, stk. 1, i dette direktiv, og andre regler til sikring af en effektiv anvendelse af disse ressourcer i overensstemmelse med direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet).

Med forbehold af særlige kriterier og procedurer, som medlemsstaterne fastsætter for tildeling af brugsret til radiofrekvenser til udbydere af radio- eller tv-spredningsvirksomhed med henblik på mål af almen interesse under overholdelse af fællesskabsretten, tildeles sådanne brugsrettigheder gennem åbne, ikke-diskriminerende og transparente procedurer. Når medlemsstaterne tildeler brugsrettigheder, angiver de, om disse rettigheder på rettighedshaverens initiativ kan overdrages, og for så vidt angår radiofrekvenser på hvilke betingelser, jf. artikel 9 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet). Hvis medlemsstaterne tildeler brugsrettigheder med en begrænset gyldighedsperiode, skal denne være rimelig for den pågældende tjeneste.

3. Afgørelser vedrørende brugsret træffes, meddeles og offentliggøres hurtigst muligt, efter at den nationale tilsynsmyndighed har modtaget den fuldstændige ansøgning, og inden tre uger for så vidt angår nummerrettigheder, der er tildelt til særlige formål i henhold til den nationale nummerplan, og inden seks uger for så vidt angår radiofrekvenser, der er til-

delt til særlige formål i henhold til den nationale frekvensplan. Den sidstnævnte frist berører ikke gældende internationale aftaler om brug af radiofrekvenser eller satellitbanepositioner.

4. Hvis det efter høring af de interesserede parter i henhold til artikel 6 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) er besluttet, at brugsret til numre af usædvanlig økonomisk værdi tildeles efter konkurrenceprægede eller sammenlignende udvælgelsesprocedurer, kan medlemsstaterne forlænge maksimumperioden på tre uger med indtil tre uger.

Artikel 7 finder anvendelse på konkurrenceprægede eller sammenlignende udvælgelsesprocedurer for radiofrekvenser.

5. Medlemsstaterne må ikke begrænse det antal brugsrettigheder, der skal tildeles, undtagen hvor dette er nødvendigt for at sikre en effektiv anvendelse af radiofrekvenser, jf. artikel 7.

Artikel 6

Vilkår knyttet til den generelle tilladelse og brugsretten til radiofrekvenser og numre samt særlige forpligtelser

1. Den generelle tilladelse til udbud af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester samt brugsretten til radiofrekvenser og numre kan kun underlægges de i bilagets del A, B og C anførte vilkår. Sådanne vilkår skal være objektivt begrundede set i forhold til det pågældende net eller den pågældende tjeneste, ikke-diskriminerende, forholdsmæssigt afpassede og transparente.

2. Særlige forpligtelser, der i henhold til artikel 5, stk. 1 og 2, samt artikel 6 og 8 i direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet) og artikel 16, 17, 18 og 19 i direktiv 2002/22/EF (forsyningspligt-direktivet) kan pålægges udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller, som i henhold til nævnte direktiv er blevet udpeget til at varetage forsyningspligttydelser, skal retligt være adskilt fra de rettigheder og forpligtelser, som gælder i henhold til den generelle tilladelse. For at sikre virksomhederne transparens skal der i den generelle tilladelse henvises til kriterier og procedurer for at pålægge den enkelte virksomhed sådanne særlige forpligtelser.

3. Den generelle tilladelse må kun indeholde vilkår, der er specifikke for den pågældende sektor og er anført i bilagets del A, og må ikke indeholde vilkår, som allerede gælder for virksomhederne i medfør af anden national lovgivning.

4. Medlemsstaterne må ikke gentage den generelle tilladelses vilkår, når de giver virksomheder brugsret til radiofrekvenser eller numre.

⁽¹⁾ Se side 51 i dette EFT.

Artikel 7

Procedure for begrænsning af det antal brugsrettigheder til radiofrekvenser, der vil blive tildelt

1. Hvis en medlemsstat overvejer, om den skal begrænse det antal brugsrettigheder, der skal tildeles til radiofrekvenser, skal den bl.a.:

- a) tage fornødent hensyn til, at brugerne sikres de størst mulige fordele, og at konkurrencen fremmes
- b) give alle interesserede parter, bl.a. brugere og forbrugere, lejlighed til at tilkendegive deres holdning til eventuelle begrænsninger i henhold til artikel 6 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet)
- c) offentliggøre beslutninger om begrænsning af tildelingen af brugsret med begrundelsen herfor
- d) efter fastlæggelse af proceduren indkalde ansøgninger om brugsret og
- e) med rimelige mellemrum eller på rimelig anmodning fra berørte virksomheder tage begrænsningen op til revision.

2. Hvis en medlemsstat konkluderer, at der kan tildeles yderligere brugsrettigheder til radiofrekvenser, offentliggør den denne konklusion og indkalder ansøgninger om sådanne rettigheder.

3. Hvis det er nødvendigt at begrænse tildelingen af brugsrettigheder til radiofrekvenser, tildeler medlemsstaterne sådanne rettigheder på grundlag af udvælgelseskriterier, som skal være objektive, transparente, ikke-diskriminerende og forholdsmæssigt afpassede. Alle udvælgelseskriterier af denne art skal i fornødent omfang tilgodeses opfyldelsen af målsætningen i artikel 8 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet).

4. Hvis der bruges konkurrenceprægede eller sammenlignende udvælgelsesprocedurer, kan medlemsstaterne forlænge den i artikel 5, stk. 3 omhandlede maksimumperiode på seks uger så meget, som det måtte være nødvendigt for at sikre, at sådanne procedurer er retfærdige, rimelige, åbne og transparente for alle interesserede parter, dog højst med otte måneder.

Disse tidsfrister berører ikke gældende internationale aftaler om anvendelse af radiofrekvenser og satellitvirksomhed.

5. Denne artikel berører ikke de i artikel 9 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) omhandlede overførsler af brugsret til radiofrekvenser.

Artikel 8

Harmoniseret tildeling af radiofrekvenser

Hvis brugen af radiofrekvenser er harmoniseret, hvis der er indgået aftaler om adgangsvilkår og -procedurer, og hvis de

virksomheder, som får tildelt radiofrekvenser, er blevet udvalgt i henhold til internationale aftaler og fællesskabsregler, skal medlemsstaterne tildele brugsret til sådanne radiofrekvenser i overensstemmelse hermed. Under forudsætning af, at alle de nationale vilkår i tilknytning til brugsretten til de berørte radiofrekvenser er blevet opfyldt i tilfælde af anvendelse af en fælles udvælgelsesprocedure, må medlemsstaterne ikke opstille yderligere vilkår, supplerende kriterier eller procedurer, som kan begrænse, ændre eller forsinke en korrekt gennemførelse af den fælles tildeling af sådanne radiofrekvenser.

Artikel 9

Erklæringer med henblik på at lette udøvelsen af rettigheder til installation af faciliteter og samtrafikrettigheder

Efter anmodning fra en virksomhed udsteder de nationale tilsynsmyndigheder inden én uge standardiserede erklæringer, hvori det i givet fald bekræftes, at virksomheden har indgivet en anmeldelse i henhold til artikel 3, stk. 2, og det nøje beskrives, under hvilke omstændigheder enhver virksomhed, der udbyder elektroniske kommunikationsnet og -tjenester i medfør af den generelle tilladelse, har ret til at ansøge om tilladelse til at installere faciliteter, forhandle samtrafik og/eller få adgang eller samtrafik, for dermed at lette udøvelsen af disse rettigheder f.eks. over for andre instanser eller andre virksomheder. Hvor det er hensigtsmæssigt, kan sådanne erklæringer også udstedes som et automatisk svar på en anmeldelse som omhandlet i artikel 3, stk. 2.

Artikel 10

Overholdelse af vilkårene for den generelle tilladelse eller brugsret og af særlige forpligtelser

1. Den nationale tilsynsmyndighed kan i overensstemmelse med artikel 11 pålægge virksomheder, som udbyder elektroniske kommunikationsnet og -tjenester i henhold til den generelle tilladelse, eller som har brugsret til radiofrekvenser eller numre, om at fremlægge sådanne oplysninger, som måtte være nødvendige for at kontrollere, om vilkårene for den generelle tilladelse, vilkårene for brugsret eller de særlige forpligtelser i artikel 6, stk. 2, overholdes.

2. Hvis en national tilsynsmyndighed konstaterer, at en virksomhed ikke overholder et eller flere af den generelle tilladelses eller brugsrettens vilkår, eller de særlige forpligtelser, der nævnes i artikel 6, stk. 2, underretter tilsynsmyndigheden virksomheden herom og giver den rimelig mulighed for at fremføre sine synspunkter eller bringe sig i overensstemmelse med vilkårene inden for en frist på:

— en måned efter underretningen, eller

— en kortere frist, som er aftalt med virksomheden, eller som fastsættes af de nationale tilsynsmyndigheder i tilfælde af gentagne overtrædelser, eller

— en længere frist, som den nationale tilsynsmyndighed fastsætter.

3. Hvis den pågældende virksomhed ikke bringer sig i overensstemmelse med vilkårene inden for den i stk. 2 angivne frist, tager den relevante myndighed hensigtsmæssige og forholdsmæssigt afpassede skridt for at sikre, at vilkårene overholdes. Medlemsstaterne kan i denne forbindelse bemyndige de relevante myndigheder til i givet fald at iværksætte økonomiske sanktioner. Foranstaltningerne og begrundelsen herfor meddeles virksomheden senest en uge efter, de er truffet, og virksomheden skal have en rimelig frist til at efterkomme foranstaltningen.

4. Uanset bestemmelserne i stk. 2 og 3 kan medlemsstaterne bemyndige den relevante myndighed til i givet fald at iværksætte økonomiske sanktioner over for virksomhederne, hvis de ikke fremlægger oplysninger i overensstemmelse med de forpligtelser, der er fastsat efter artikel 11, stk. 1, litra a) eller b), i dette direktiv eller artikel 9 i direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet) inden for en rimelig frist, der fastlægges af den nationale tilsynsmyndighed.

5. Ved alvorlige og gentagne overtrædelser af den generelle tilladelse eller en brugsrets vilkår eller af særlige forpligtelser i artikel 6, stk. 2, kan de nationale tilsynsmyndigheder, hvis de i denne artikels stk. 3 omhandlede foranstaltninger til sikring af vilkårenes overholdelse har været virkningsløse, hindre en virksomhed i fortsat at udbyde elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, eller suspendere eller tilbagekalde brugsretten.

6. Uanset bestemmelserne i stk. 2, 3 og 5, kan den relevante myndighed, når den har bevis for en overtrædelse af vilkårene for den generelle tilladelse eller brugsretten eller af særlige forpligtelser i artikel 6, stk. 2, som udgør en umiddelbar og alvorlig trussel for den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller den offentlige sundhed, eller som vil skabe alvorlige økonomiske eller driftsmæssige problemer for andre udbydere eller brugere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, træffe foreløbige hasteforanstaltninger for at afhjælpe situationen, inden der træffes en endelig afgørelse. Den pågældende virksomhed skal herefter have rimelig mulighed for at fremføre sine synspunkter og foreslå eventuel afhjælpning. Når det er hensigtsmæssigt, kan den relevante myndighed bekræfte de midlertidige foranstaltninger.

7. Virksomheder har ret til at indklage foranstaltninger, som træffes i henhold til denne artikel, efter proceduren i artikel 4 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet).

Artikel 11

Oplysninger, som kræves i forbindelse med generelle tilladelser, brugsrettigheder og de særlige forpligtelser

1. Med forbehold af oplysninger og indberetningskrav i henhold til anden national lovgivning end den generelle tilladelse

kan de nationale tilsynsmyndigheder kun stille krav om, at virksomhederne fremlægger oplysninger i forbindelse med den generelle tilladelse, brugsretten eller særlige forpligtelser i artikel 6, stk. 2, som er forholdsmæssigt afpasset og som der er et objektivt grundlag for med henblik på:

- a) systematisk eller i det konkrete tilfælde at kunne kontrollere overholdelsen af vilkår nr. 1 og 2 i bilagets del A, vilkår nr. 6 i del B og vilkår nr. 7 i del C, samt af de i artikel 6, stk. 2, omhandlede forpligtelser
- b) i det konkrete tilfælde at kunne kontrollere, om de i bilaget angivne vilkår overholdes, når der er modtaget en klage, eller når den nationale tilsynsmyndighed har andre grunde til at antage, at et vilkår overtrædes, eller når den nationale tilsynsmyndighed foretager en undersøgelse på eget initiativ
- c) procedurer for og vurdering af anmodninger om tildeling af brugsret
- d) offentliggørelse af sammenlignende oversigter over tjene- sters kvalitet og pris til gavn for forbrugerne
- e) klart definerede statistiske formål
- f) markedsanalyse jf. direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet) eller direktiv 2002/22/EF (forsyningspligt-direktivet).

Der må ikke stilles krav om fremlæggelse af de i litra a), b), d), e) og f) i første afsnit omhandlede oplysninger forud for eller som betingelse for markedsadgang.

2. Hvis de nationale tilsynsmyndigheder kræver, at virksomheder fremlægger oplysninger, jf. stk. 1, skal de informere virksomhederne om, til hvilket specifikt formål disse oplysninger skal bruges.

Artikel 12

Administrationsgebyrer

1. Administrationsgebyrer, som afkræves virksomheder, der udbyder en tjeneste eller et net i henhold til den generelle tilladelse, eller som har fået tildelt brugsrettigheder,

- a) må i alt kun dække de administrationsomkostninger, der påløber som led i administration, kontrol og gennemførelse af den generelle tilladelsesordning, brugsrettigheder og særlige forpligtelser, jf. artikel 6, stk. 2, som kan omfatte udgifter til internationalt samarbejde, harmonisering og standardisering, markedsanalyse, overensstemmelsesovervågning og anden markedskontrol, samt lovgivningsarbejde vedrørende udarbejdelse og gennemførelse af sekundær ret og administrative afgørelser, såsom afgørelser om adgang og samtrafik, og

b) skal pålægges de enkelte virksomheder på en objektiv, transparent og forholdsmæssigt afpasset måde, der minimerer ekstra administrationsomkostninger og ledsagende gebyrer.

2. Når de nationale tilsynsmyndigheder pålægger administrationsgebyrer, offentliggør de en årlig oversigt over deres administrationsomkostninger og det samlede gebyrbeløb, der er opkrævet. På baggrund af forskellen mellem det samlede afgiftsbeløb og administrationsomkostningerne, foretages der passende justeringer.

Artikel 13

Afgifter for brugsrettigheder og tilladelser til installation af faciliteter

Medlemsstaterne kan give den relevante myndighed tilladelse til at opkræve afgifter for brugsret til radiofrekvenser eller numre eller for tilladelser til at installere faciliteter på, over eller under offentlig eller privat ejendom, som afspejler behovet for at sikre, at disse ressourcer udnyttes optimalt. Medlemsstaterne sikrer, at sådanne afgifter er ikke-diskriminerende, transparente, objektivt begrundede og forholdsmæssigt afpassede efter det tilsigtede formål og tager hensyn til målene i artikel 8 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet).

Artikel 14

Ændring af rettigheder og forpligtelser

1. Medlemsstaterne sikrer, at rettigheder, vilkår og procedurer vedrørende generelle tilladelser og brugsret eller tilladelser til at installere faciliteter kun kan ændres i objektivt begrundede tilfælde og på en forholdsmæssigt afpasset måde. Der skal på passende vis orienteres om, at sådanne ændringer er planlagt, og de berørte parter, herunder brugere og forbrugere, skal have en rimelig frist til at fremføre deres synspunkter om de foreslåede ændringer; denne frist må kun i særlige tilfælde være mindre end fire uger.

2. Medlemsstater må ikke begrænse eller tilbagekalde tilladelser til at installere faciliteter inden udløbet af den periode, for hvilken de er tildelt, undtagen i begrundede tilfælde og i givet fald i overensstemmelse med nationale bestemmelser om kompensation for tilbagekaldelse af tilladelser.

Artikel 15

Offentliggørelse af oplysninger

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle relevante oplysninger om rettigheder, vilkår, procedurer, gebyrer, afgifter og afgørelser i forbindelse med generelle tilladelser og brugsret offentliggøres og ajourføres på passende vis, så alle berørte parter har let adgang til disse oplysninger.

2. Hvis oplysningerne i stk. 1, navnlig oplysninger om vilkår og procedurer for tilladelse til at installere faciliteter, føres af andre instanser, træffer den nationale tilsynsmyndighed under hensyntagen til de dermed forbundne omkostninger alle rimelige foranstaltninger for at oprette en brugervenlig oversigt over disse oplysninger, herunder oplysninger om de respektive kompetente statslige niveauer og deres myndigheder, med henblik på at lette ansøgningerne om tilladelse til at installere faciliteter.

Artikel 16

Revisionsprocedurer

Kommissionen vurderer regelmæssigt, hvordan de nationale tilladelsessystemer fungerer, og hvordan udbuddet af grænseoverskridende tjenester i Fællesskabet udvikler sig, og aflægger rapport til Europa-Parlamentet og Rådet herom, første gang senest tre år efter iværksættelsesdatoen, jf. artikel 18, stk. 1, andet afsnit. Med henblik herpå kan Kommissionen anmode medlemsstaterne om oplysninger, der stilles til rådighed uden unødigt forsinkelse.

Artikel 17

Gældende tilladelser

1. Medlemsstaterne bringer de tilladelser, som allerede gælder ved dette direktivs ikrafttræden, i overensstemmelse med direktivets bestemmelse senest på den iværksættelsesdato, som er nævnt i artikel 18, stk. 1, andet afsnit.

2. Når anvendelsen af stk. 1 medfører en indskrænkning af rettigheder eller en udvidelse af forpligtelser, der er gældende i henhold til allerede eksisterende tilladelser, kan medlemsstaterne forlænge gyldigheden af disse til senest ni måneder efter den iværksættelsesdato, som er nævnt i artikel 18, stk. 1, andet afsnit, såfremt dette ikke påvirker andre virksomheders rettigheder i henhold til fællesskabsretten. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om sådanne forlængelser og begrundet dem.

3. Hvis de berørte medlemsstater kan bevise, at fjernelsen af vilkår for tilladelser vedrørende adgang til elektroniske kommunikationsnet, der var gældende inden datoen for dette direktivs ikrafttrædelse, skaber uforholdsmæssigt store vanskeligheder for virksomheder, der har haft bemyndiget adgang til et andet net, og hvis det ikke er muligt for disse virksomheder at forhandle nye aftaler på rimelige handelsmæssige vilkår inden iværksættelsesdatoen som omhandlet i artikel 18, stk. 1, andet afsnit, kan medlemsstaterne anmode om midlertidig forlængelse af det (de) relevante vilkår. En sådan anmodning skal fremsættes senest på den i artikel 18, stk. 1, nævnte iværksæt-

telsesdato og skal præcisere det (de) pågældende vilkår samt den periode, som anmodningen om midlertidig forlængelse vedrører.

Medlemsstaten underretter Kommissionen om begrundelsen for at anmode om forlængelse. Kommissionen overvejer anmodningen under hensyntagen til medlemsstatens og den (de) pågældende virksomhed(ers) særlige situation samt behovet for at sikre en sammenhængende regulering på fællesskabsplan. Den træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen skal efterkommes eller afvises, og hvis den beslutter at efterkomme anmodningen, skal den træffe afgørelse om omfanget og varigheden af forlængelsen. Kommissionen meddeler den berørte medlemsstat sin afgørelse senest 6 måneder efter at have modtaget ansøgningen om forlængelse. Afgørelserne offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 18

Gennemførelse i national ret

1. Medlemsstaterne vedtager og offentliggør inden den 24. juli 2003 de bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv. De underretter straks Kommissionen herom.

Medlemsstaterne anvender disse bestemmelser fra den 25. juli 2003.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv, samt senere ændringer af disse for skrifter.

Artikel 19

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 20

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 7. marts 2002.

På Europa-Parlamentets vegne

P. COX

Formand

På Rådets vegne

J. C. APARICIO

Formand

BILAG

De i dette bilag anførte vilkår er en udtømmende liste over de vilkår, som kan knyttes til generelle tilladelser (del A), brugsret til radiofrekvenser (del B) og brugsret til numre (del C), jf. artikel 6, stk. 1, og artikel 11, stk. 1, litra a).

A. Vilkår, som kan knyttes til generelle tilladelser

1. Økonomiske bidrag til finansieringen af forsyningspligtigheder i overensstemmelse med direktiv 2002/22/EF (forsyningspligtdirektivet).
2. Administrationsgebyrer i overensstemmelse med nærværende direktivs artikel 12.
3. Interoperabilitet mellem tjenester og samtrafik mellem net i overensstemmelse med direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet).
4. Slutbrugeres adgang til numre fra den nationale nummerplan, herunder betingelser i overensstemmelse med direktiv 2002/22/EF (forsyningspligtdirektivet).
5. Miljøbeskyttelses- og by- og landsplanlægningskrav, samt krav og vilkår i forbindelse med adgang til eller brug af offentlig eller privat ejendom, med samhusning og med deling af faciliteter i overensstemmelse med direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) samt, i givet fald økonomiske eller tekniske garantier, der måtte være nødvendige for at sikre, at infrastrukturarbejderne kan udføres korrekt.
6. Must carry-forpligtelse i overensstemmelse med direktiv 2002/22/EF (forsyningspligtdirektivet).
7. Beskyttelse af personoplysninger og privatlivets fred, der er specifik for den elektroniske kommunikationssektor, i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/66/EF af 15. december 1997 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred inden for telesektoren ⁽¹⁾.
8. Regler om forbrugerbeskyttelse, som gælder specifikt for den elektroniske kommunikationssektor, f.eks. vilkår i overensstemmelse med direktiv 2002/22/EF (forsyningspligtdirektivet).
9. Begrænsninger i forbindelse med transmission af ulovligt indhold i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked ⁽²⁾ og begrænsninger i forbindelse med transmission af skadeligt indhold, i overensstemmelse med artikel 2a, stk. 2, i Rådets direktiv 89/552/EØF af 3. oktober 1989 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-/radiospredningsevne ⁽³⁾.
10. Oplysninger, som skal fremlægges som led i en anmeldelsesprocedure i henhold til nærværende direktivs artikel 3, stk. 3, og til andre formål som anført i nærværende direktivs artikel 11.
11. Kompetente nationale myndigheders mulighed for lovlig aflytning i overensstemmelse med direktiv 97/66/EF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger ⁽⁴⁾.
12. Betingelser for brug i tilfælde af omfattende katastrofer med henblik på at sikre kommunikationen mellem beredskabstjenester og myndigheder samt radio- og tv-udsendelser til offentligheden.
13. Foranstaltninger i overensstemmelse med fællesskabsretten til mindskelse af den elektromagnetiske stråling, som offentligheden udsættes for fra elektroniske kommunikationsnet.
14. Andre adgangsforpligtelser end de i nærværende direktivs artikel 6, stk. 2, omhandlede, der gælder virksomheder, der udbyder elektroniske net eller tjenester, jf. direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet).

⁽¹⁾ EFT L 24 af 30.1.1998, s. 1.

⁽²⁾ EFT L 178 af 17.7.2000, s. 1.

⁽³⁾ EFT L 298 af 17.10.1989, s. 23. Direktivet er ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/36/EF (EFT L 202 af 30.7.1997, s. 60).

⁽⁴⁾ EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31.

15. Opretholdelse af de offentlige kommunikationsnets integritet, jf. direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet) og direktiv 2002/22/EF (forsyningspligt-direktivet), herunder vilkår for at forhindre elektromagnetisk interferens med elektroniske kommunikationsnet og/eller tjenester i overensstemmelse med Rådets direktiv 89/336/EØF af 3. maj 1998 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om elektromagnetisk kompatibilitet ⁽¹⁾.
16. Sikring af offentlige net mod ulovlig adgang i overensstemmelse med direktiv 97/66/EF.
17. Vilkårene for brug af radiofrekvenser i overensstemmelse med artikel 7, stk. 2, i direktiv 1999/5/EF, hvor en sådan brug ikke er gjort afhængig af tildeling af individuel brugsret jf. artikel 5, stk. 1, i nærværende direktiv.
18. Foranstaltninger, hvis formål er at sikre overholdelse af de i artikel 17 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) omhandlede standarder og/eller specifikationer.

B. Vilkår, som kan knyttes til brugsret til radiofrekvenser

1. Angivelse af, hvilken tjeneste, nettype eller teknologi, brugsretten til frekvensen er tildelt til, herunder i givet fald om en frekvens bruges til udelukkende at transmittere et specifikt indhold eller specifikke audiovisuelle tjenester.
2. Faktisk og effektiv anvendelse af frekvenser i overensstemmelse med direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet), herunder i givet fald krav vedrørende dækning.
3. Tekniske og operationelle vilkår, der er nødvendige for at undgå skadelig interferens og for at begrænse befolkningens udsættelse for elektromagnetisk stråling, når sådanne vilkår er forskellige fra dem, som indgår i den generelle tilladelse.
4. Maksimal gyldighedsperiode i henhold til nærværende direktivs artikel 5 med forbehold af eventuelle ændringer i den nationale frekvensplan.
5. Overdragelse af rettigheder på initiativ af rettighedshaveren og vilkår for sådanne overdragelser i overensstemmelse med direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet).
6. Afgifter for brugsret, i jf. nærværende direktivs artikel 13.
7. Eventuelle tilsagn, som den virksomhed, der opnår brugsretten, har afgivet under en konkurrencepræget eller sammenlignende udvælgelsesprocedure.
8. Forpligtelser i henhold til relevante internationale aftaler om brug af frekvenser.

C. Vilkår, som kan knyttes til brugsret til numre

1. Angivelse af, hvilken tjeneste nummeret skal bruges til, herunder eventuelle krav i tilknytning til udbuddet af denne tjeneste.
2. Faktisk og effektiv anvendelse af numre i overensstemmelse med direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet).
3. Nummerportabilitetskrav i overensstemmelse med direktiv 2002/22/EF (forsyningspligt-direktivet).
4. Pligt til at stille offentlige abonnentfortegnelsesoplysninger til rådighed som foreskrevet i artikel 5 og artikel 25 i direktiv 2002/22/EF (forsyningspligt-direktivet).
5. Maksimal gyldighedsperiode i overensstemmelse med nærværende direktivs artikel 5 med forbehold af eventuelle ændringer af den nationale nummerplan.
6. Overdragelse af rettigheder på initiativ af rettighedshaveren og vilkår for sådanne overdragelser i overensstemmelse med direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet).
7. Afgifter for brugsret, jf. nærværende direktivs artikel 13.
8. Eventuelle tilsagn, som den virksomhed, der opnår brugsretten, har afgivet under en konkurrencepræget eller sammenlignede udvælgelsesprocedure.
9. Forpligtelser i henhold til relevante internationale aftaler om brug af numre.

⁽¹⁾ EFT L 139 af 23.5.1989, s. 19. Direktivet er senest ændret ved direktiv 93/68/EØF (EFT L 220 af 30.8.1993, s. 1).

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2002/21/EF

af 7. marts 2002

om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester
(rammedirektivet)EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN
EUROPÆISKE UNION HAR —under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske
Fællesskab, særlig artikel 95,under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale
Udvalg ⁽²⁾,i henhold til fremgangsmåden i traktatens artikel 251 ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Med det hidtidige regelsæt for telekommunikation er det lykkedes at skabe gode vilkår for reel konkurrence i telesektoren i overgangsfasen fra monopolmarked til et marked med fuld konkurrence.
- (2) Den 10. november 1999 forelagde Kommissionen en meddelelse for Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om fastlæggelse af nye rammebestemmelser for elektronisk kommunikationsinfrastruktur og tilhørende tjenester — Revurdering af kommunikationslovgivningen i 1999. I denne meddelelse tog Kommissionen det eksisterende regelsæt for telekommunikation op til fornyet overvejelse i overensstemmelse med kravet i artikel 8 i Rådets direktiv 90/387/EØF af 28. juni 1990 om oprettelse af det indre marked for teletjenester ved gennemførelse af tilrådgighedsstilling af åbne net ⁽⁴⁾. Kommissionen fremlagde desuden en række generelle forslag til nye rammebestemmelser for elektronisk kommunikationsinfrastruktur og tilhørende tjenester til offentlig høring.
- (3) Den 26. april 2000 forelagde Kommissionen en meddelelse for Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om resultaterne af den offentlige høring om 1999-revurderingen af kommunikationslovgivningen og vejledende principper for

de nye rammebestemmelser. Meddelelsen sammenfattede den offentlig høring og opstillede en række centrale principper for udarbejdelsen af nye rammebestemmelser for elektronisk kommunikationsinfrastruktur og tilhørende tjenester.

- (4) Det Europæiske Råd fremhævede på mødet den 23.-24. marts 2000 i Lissabon vækst-, konkurrenceevne- og beskæftigelsespotentialet i overgang til en digital vidensbaseret økonomi. Det understregede ikke mindst, hvor vigtigt det er for Europas erhvervsliv og borgere at have adgang til billig kommunikationsinfrastruktur i verdensklasse og til et bredt udvalg af tjenester.
- (5) Konvergenen mellem tele-, medie- og IT-sektoren betyder, at alle transmissionsnet og -tjenester bør være omfattet af fælles rammebestemmelser. Disse rammebestemmelser består af nærværende direktiv og fire særdirektiver: Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/20/EF af 7. marts 2002 om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (tilladelsesdirektivet) ⁽⁵⁾, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/19/EF af 7. marts 2002 om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter (adgangsdirektivet) ⁽⁶⁾, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/22/EF af 7. marts 2002 om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (forsyningspligtdirektivet) ⁽⁷⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/66/EF af 15. december 1997 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred inden for telesektoren ⁽⁸⁾ (i det følgende benævnt »særdirektiverne«). Det er nødvendigt at adskille regulering af transmission fra regulering af indhold. De nye rammebestemmelser omfatter derfor ikke indholdet i de tjenester, der leveres via elektroniske kommunikationsnet ved hjælp af elektroniske kommunikationstjenester, f.eks. radio- og tv-udsendelsers indhold, finansielle ydelser og visse informationssamfundsydelser, og berører således ikke foranstaltninger, der i henhold til fællesskabslovgivningen træffes på fællesskabsniveau eller på nationalt niveau for så vidt angår sådanne tjenester med

⁽¹⁾ EFT C 365 E af 19.12.2000, s. 198 og EFT C 270 E af 25.9.2001, s. 199.⁽²⁾ EFT C 123 af 25.4.2001, s. 56.⁽³⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 1.3.2001 (EFT C 277 af 1.10.2001, s. 91), Rådets fælles holdning af 17.9.2001 (EFT C 337 af 30.11.2001, s. 34), Europa-Parlamentets afgørelse af 12.12.2001 (endnu ikke offentliggjort i EFT) og Rådets afgørelse af 14.2.2002.⁽⁴⁾ EFT L 192 af 24.7.1990, s. 1. Direktivet er ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/51/EF (EFT L 295 af 29.10.1997, s. 23).⁽⁵⁾ Se side 21 i dette EFT.⁽⁶⁾ Se side 7 i dette EFT.⁽⁷⁾ Se side 51 i dette EFT.⁽⁸⁾ EFT L 24 af 30.1.1998, s. 1.

henblik på at fremme kulturel og sproglig mangfoldighed og varetage forsvaret af mediepluralisme. Indholdet af tv-programmer er omfattet af Rådets direktiv 89/552/EØF af 3. oktober 1989 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-radiospredningsvirksomhed⁽¹⁾. Adskillelsen mellem regulering af transmission og regulering af indhold hindrer ikke, at der tages hensyn til den forbindelse, der er mellem de to områder, navnlig med henblik på at garantere mediepluralisme, kulturel mangfoldighed og forbrugerbeskyttelse.

- (6) Audiovisuel politik og indholdsregulering er midler til opfyldelsen af mål af almen interesse, som f.eks. ytringsfrihed, mediepluralisme, upartiskhed, kulturel og sproglig mangfoldighed, social inddragelse, forbrugerbeskyttelse og beskyttelse af mindreårige. I Kommissionens meddelelse om principper og retningslinjer for Fællesskabets audiovisuelle politik i den digitale tidsalder og i Rådets konklusioner af 6. juni 2000, hvori Rådet bifalder Kommissionens meddelelse, opregnes de hovedforanstaltninger, som Fællesskabet må træffe for at implementere sin politik på det audiovisuelle område.
- (7) Bestemmelserne i nærværende direktiv og særdirektiverne er med forbehold af de enkelte medlemsstaters mulighed for at træffe nødvendige foranstaltninger til sikring af deres væsentlige sikkerhedsinteresser, beskyttelse af ordre public og den offentlige sikkerhed samt til skabelse af de rette betingelser for efterforskning, afsløring og retsforfølgning af strafbare handlinger, herunder også de nationale tilsynsmyndigheders indførelse af specifikke og forholdsmæssigt afpassede forpligtelser for udbydere af elektroniske kommunikationstjenester.
- (8) Dette direktiv omfatter forbrugerudstyr til digital-tv, men ikke udstyr, der er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/5/EF af 9. marts 1999 om radio- og teleterminaludstyr samt gensidig anerkendelse af udstyrets overensstemmelse⁽²⁾. Det er vigtigt, at de regulerende myndigheder tilskynder netoperatører og terminaludstyrsfabrikanter til at samarbejde om at lette handicappede brugeres adgang til elektroniske kommunikationstjenester.
- (9) Informationssamfundstjenester er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked (direktiv om elektronisk handel)⁽³⁾.

- (10) I definitionen af informationssamfundets tjenester i artikel 1 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF af 22. juni 1998 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter og regler for informationssamfundets tjenester⁽⁴⁾ indgår en bred vifte af økonomiske online-aktiviteter: De fleste af disse aktiviteter er ikke omfattet af nærværende direktiv, da de ikke udelukkende eller overvejende består i overføring af signaler via elektroniske kommunikationsnet. Taletelefoni og elektroniske posttjenester er omfattet af nærværende direktiv. En og samme virksomhed, for eksempel en Internet-udbyder, kan tilbyde både elektronisk kommunikation, som f.eks. adgang til Internettet, og tjenester, som ikke er omfattet af nærværende direktiv, f.eks. levering af webbaseret indhold.

- (11) I overensstemmelse med princippet om adskillelse af regulerings- og driftsopgaver bør medlemsstaterne, for at sikre de nationale tilsynsmyndigheders uvildige afgørelser, garantere disses uafhængighed. Dette krav om uafhængighed berører hverken medlemsstaternes institutionelle autonomi og forfatningsmæssige forpligtelser eller princippet om neutralitet i forhold til de ejendomsretlige ordninger i medlemsstaterne, jf. traktatens artikel 295. De nationale tilsynsmyndigheder bør råde over de nødvendige personale- og ekspertressourcer samt økonomiske midler til at udføre deres opgaver.

- (12) Alle, der er genstand for en national tilsynsmyndigheds afgørelse, bør kunne påklage afgørelsen til en instans, som er uafhængig af de involverede parter. Denne instans kan være en domstol. Desuden bør virksomhederne, hvis de finder, at deres ansøgninger om tilladelse til at installere faciliteter ikke er blevet behandlet i overensstemmelse med principperne i dette direktiv, have ret til at påklage sådanne afgørelser. Denne klageprocedure berører ikke kompetencefordelingen inden for de nationale retssystemer og juridiske og fysiske personers rettigheder i henhold til national ret.

- (13) De nationale tilsynsmyndigheder må, for at kunne udføre deres opgaver effektivt, indsamle oplysninger fra markedets aktører. Det kan også være nødvendigt at indsamle oplysninger på Kommissionens vegne, således at den kan opfylde sine forpligtelser i henhold til fællesskabslovgivningen. Anmodninger om oplysninger bør stå i et rimeligt forhold til formålet og bør ikke påføre virksomhederne urimelige byrder. De oplysninger, der

⁽¹⁾ EFT L 298 af 17.10.1989, s. 23. Direktivet er ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/36/EF (EFT L 202 af 30.7.1997, s. 60).

⁽²⁾ EFT L 91 af 7.4.1999, s. 10.

⁽³⁾ EFT L 178 af 17.7.2000, s. 1.

⁽⁴⁾ EFT L 204 af 21.7.1998, s. 37. Direktivet er ændret ved direktiv 98/48/EF (EFT L 217 af 5.8.1998, s. 18).

- indsamles af de nationale tilsynsmyndigheder, bør, medmindre de i henhold til nationale regler om aktindsigt er fortrolige samt med forbehold af Fællesskabets og national lovgivning om forretningshemmeligheder, være offentligt tilgængelige.
- (14) Oplysninger, der af en national tilsynsmyndighed betragtes som fortrolige i henhold til fællesskabsregler og nationale regler om forretningshemmeligheder, må kun udveksles med Kommissionen og andre nationale tilsynsmyndigheder, hvis det er strengt nødvendigt for at kunne anvende bestemmelserne i dette direktiv eller særdirektiverne. De udvekslede oplysninger bør begrænses til, hvad der er relevant og rimeligt under hensyn til formålet med udvekslingen.
- (15) Det er vigtigt, at de nationale tilsynsmyndigheder hører alle interesserede parter om påtænkte afgørelser og tager hensyn til disses kommentarer, før de træffer endelig afgørelse. For at sikre, at afgørelser på nationalt plan ikke får negative følger for det indre marked eller for andre af traktatens målsætninger, bør de nationale tilsynsmyndigheder desuden underrette Kommissionen og andre nationale tilsynsmyndigheder om visse udkast til afgørelser, så disse får mulighed for at kommentere dem. Det er rimeligt, at de nationale tilsynsmyndigheder hører de interesserede parter om alle udkast til foranstaltninger med konsekvenser for handelen mellem medlemsstaterne. Det er i dette direktiv og i særdirektiverne fastsat, i hvilke tilfælde, procedurerne i artikel 6 og 7 finder anvendelse. Efter høring af Kommunikationsudvalget bør Kommissionen kunne anmode en national tilsynsmyndighed om at trække et udkast til foranstaltning tilbage, hvis det vedrører afgrænsningen af relevante markeder eller tager stilling til, om en virksomhed har en stærk markedsposition eller ej, og hvis sådanne afgørelser ville hindre det indre marked eller være uforenelige med fællesskabsretten, herunder navnlig de politiske mål, den nationale tilsynsmyndighed bør følge. Denne procedure berører hverken anmeldelsesproceduren i henhold til direktiv 98/34/EF eller Kommissionens særlige traktatfæstede beføjelser for så vidt angår overtrædelse af fællesskabslovgivningen.
- (16) De nationale tilsynsmyndigheders tiltag bør være baseret på et harmoniseret sæt af målsætninger og principper, og de bør, når det er nødvendigt, koordinere deres tiltag med nationale tilsynsmyndigheder i andre medlemsstater, når de udfører deres opgaver i henhold til nærværende rammebestemmelser.
- (17) De opgaver, som udføres af de nationale tilsynsmyndigheder i henhold til dette direktiv og særdirektiverne, bidrager til gennemførelsen af mere generelle politikker inden for områderne kultur, beskæftigelse, miljø, social samhørighed samt by- og landsplanlægning.
- (18) Kravet om, at medlemsstaterne skal sikre, at de nationale tilsynsmyndigheder tager videst muligt hensyn til, at regulering helst skal være teknologineutral, dvs. at den hverken påtvinger eller diskriminerer til fordel for brugen af en bestemt type teknologi, udelukker ikke, at der, når det er berettiget, tages rimelige skridt til at fremme visse specifikke tjenester, som for eksempel digital-tv, som et middel til øget frekvenseffektivitet.
- (19) Radiofrekvenser er en altafgørende ressource for radio-baserede elektroniske kommunikationstjenester, og i det omfang de anvendes til sådanne tjenester, bør de derfor allokere og tildeles af de nationale tilsynsmyndigheder under iagttagelse af en række harmoniserede mål og principper samt efter objektive, transparente og ikke-diskriminerende kriterier, altsammen under hensyntagen til demokratiske, sociale, sproglige og kulturelle interesser i forbindelse med frekvensanvendelsen. Det er vigtigt, at allokering og tildeling af radiofrekvenser forvaltes så effektivt som muligt. Overdragelse af radiofrekvenser kan være et virkningsfuldt middel til at opnå en mere effektiv udnyttelse af frekvensressourcerne, når blot der er tilstrækkelige sikkerhedsforanstaltninger til at beskytte samfundsinteresser, navnlig sikkerhed for åbenhed om og forskriftsmæssig overvågning af sådanne overdragelser. Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 676/2002/EF af 7. marts 2002 om et frekvenspolitisk regelsæt i Det Europæiske Fællesskab (frekvenspolitikbeslutningen) ⁽¹⁾ fastlægger rammerne for en harmonisering af radiofrekvensanvendelsen, og tiltag i medfør af nærværende direktiv bør så vidt muligt lette arbejdet i henhold til den nævnte beslutning.
- (20) For at virksomhederne kan konkurrere i den elektroniske kommunikationssektor, er det afgørende, at der stilles nummerressourcer til rådighed på grundlag af transparente, objektive og ikke-diskriminerende kriterier. Alle elementer i de nationale nummerplaner bør forvaltes af de nationale tilsynsmyndigheder, herunder de koder, der anvendes i netadressering. Hvor der er behov for harmonisering af nummerressourcer i Fællesskabet for at understøtte udviklingen af paneuropæiske tjenester, kan Kommissionen under anvendelse af sine udøvende beføjelser træffe tekniske gennemførelsesforanstaltninger. Medlemsstaterne koordinerer i henhold til traktaten de nationale holdninger i internationale organisationer og fora, hvor der træffes beslutninger om nummereringsforhold, når dette er hensigtsmæssigt for at sikre tjenesters fulde globale interoperabilitet. Bestemmelserne i dette direktiv udstikker ikke nye ansvarsområder for de nationale tilsynsmyndigheder for så vidt angår Internet-navne og -adresser.

⁽¹⁾ Se side 1 i dette EFT.

- (21) Medlemsstaterne kan bl.a. anvende licitationsprocedurer og sammenlignende udbudsprocedurer ved tildeling af radiofrekvenser og numre af særlig økonomisk værdi. Ved forvaltningen af sådanne ordninger bør de nationale tilsynsmyndigheder overholde artikel 8.
- (22) Der bør sikres, at der på rette tid og sted findes ikke-diskriminerende og transparente procedurer for tildeling af tilladelse til at installere faciliteter, således at vilkårene for en loyal og reel konkurrence garanteres. Dette direktiv berører hverken medlemsstaternes lovgivning om ekspropriering og brug af ejendom, normal udøvelse af ejendomsretten, normal brug af offentlig ejendom eller princippet om neutralitet over for de ejendomsretlige ordninger i medlemsstaterne.
- (23) Delt brug af faciliteter kan være en fordel af byplanmæssige, sundhedsmæssige eller miljømæssige hensyn, og de nationale tilsynsmyndigheder bør derfor tilskynde hertil på grundlag af frivillige aftaler. I tilfælde, hvor virksomheder ikke har adgang til brugbare alternative løsninger, kan obligatorisk delt brug af faciliteter eller ejendom være hensigtsmæssig. Dette omfatter bl.a. fysisk samhusning og delt brug af kabelkanaler, huse, master, antenner eller antennesystemer. Obligatorisk delt brug af faciliteter eller ejendom bør først pålægges virksomhederne efter en fuldstændig, offentlig høring.
- (24) Hvor mobiloperatører af miljøhensyn får pålagt delt brug af tårne eller master, kan hensynet til folkesundheden medføre, at den enkelte operatørs maksimale tilladte sendeeffekt nedsættes, og det kan medføre, at operatørerne installerer flere sendeanlæg for at sikre et landsdækkende net.
- (25) Det er under visse omstændigheder nødvendigt at opstille en række ex ante-forpligtelser for at sikre udvikling af et konkurrenceorienteret marked. Definitionen på stærk markedsposition i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/33/EF af 30. juni 1997 om samtrafik på teleområdet med henblik på at sikre forsyningspligtigheder og interoperabilitet ved anvendelse af ONP-principperne ⁽¹⁾ har i liberaliseringens indledende faser vist sig som et virkningsfuldt udgangspunkt for opstilling af ex ante-forpligtelser, men den må nu tilpasses mere komplekse og dynamiske markeder. Derfor svarer den i nærværende direktiv anvendte definition til begrebet dominerende stilling som fastlagt i retspraksis ved De Europæiske Fællesskabers Domstol og Ret i Første Instans.
- (26) Der er en formodning for, at to eller flere virksomheder indtager en kollektivt dominerende stilling ikke alene, når der består strukturelle eller andre indbyrdes forbindelser, men også når det relevante markeds struktur må siges at være befordrende for koordineringseffekter, altså at det tilskynder til parallel eller gensidigt tilpasset konkurrencebegrænsende markedsadfærd.
- (27) Det er vigtigt, at sådanne ex ante-forpligtelser kun pålægges, hvor der ikke er reel konkurrence, dvs. på markeder, hvor der er en eller flere virksomheder med en stærk markedsposition, og hvor midlerne i medlemsstatens eller fællesskabets konkurrencelovgivning ikke er tilstrækkelige til at løse problemet. Derfor må Kommissionen under iagttagelse af principperne i konkurrenceretten opstille retningslinjer på EF-plan for, hvordan de nationale tilsynsmyndigheder skal vurdere, om der er reel konkurrence på et givet marked, og om der er tale om en stærk markedsposition. De nationale tilsynsmyndigheder bør analysere, om der er reel konkurrence for så vidt angår et bestemt produkt eller tjenestemarked i et nærmere bestemt geografisk område, som kan være enten hele den pågældende medlemsstat, en del heraf eller tilgrænsende dele af områder i flere medlemsstater set under ét. En analyse af, om der foreligger reel konkurrence, bør også omfatte en analyse af, om markedet er et potentielt konkurrencemarked, og om den eventuelle mangel på konkurrence altså er varig. Disse retningslinjer skal også behandle spørgsmålet om nye, fremspirende markeder, hvor den faktiske markedsleder sandsynligvis har en betydelig markedsandel, men ikke bør pålægges urimelige forpligtelser. Kommissionen bør regelmæssigt tage retningslinjerne op til revision for at sikre, at de til stadighed er hensigtsmæssige på et marked i hastig udvikling. De nationale tilsynsmyndigheder må samarbejde med hinanden, hvor det pågældende marked viser sig at være transnational.
- (28) Ved afgørelser af, om en virksomhed har en stærk markedsposition på et bestemt marked, handler de nationale tilsynsmyndigheder i overensstemmelse med fællesskabsretten og tager størst muligt hensyn til Kommissionens retningslinjer.
- (29) Fællesskabet og medlemsstaterne har i Verdenshandelsorganisationens (WTO) regi afgivet en række tilsagn vedrørende standarder og regelsæt for telenet og -tjenester.

⁽¹⁾ EFT L 199 af 26.7.1997, s. 32. Direktivet er ændret ved direktiv 98/61/EF (EFT L 268 af 3.10.1998, s. 37).

- (30) Standardisering bør fortsat primært være en markedsstyret proces. Der kan dog stadig være situationer, hvor det er hensigtsmæssigt at kræve bestemte standarder overholdt på Fællesskabsplan for at sikre interoperabilitet på det indre marked. På nationalt plan er medlemsstaterne undergivet bestemmelserne i direktiv 98/34/EF. Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/47/EF af 24. oktober 1995 om standarder for transmission af tv-signaler ⁽¹⁾ stiller ikke bestemte krav til digital-tv-transmissions-system og -tjenester. Gennem Den Europæiske Gruppe vedrørende Digital Tv-transmission har de europæiske markedsaktører udviklet en familie af tv-transmissions-systemer, der er blevet standardiseret af det Europæiske Institut for Telestandarder (ETSI) og er blevet til rekommandationer fra Den Internationale Telekommunikationsunion. En eventuel beslutning om at gøre implementering af sådanne standarder obligatorisk bør først tages efter en fuldstændig offentlig høring. Standardiseringsprocedurer i henhold til nærværende direktiv berører ikke bestemmelserne i direktiv 1999/5/EF, Rådets direktiv 73/23/EØF af 19. februar 1973 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om elektrisk materiel bestemt til anvendelse inden for visse spændingsgrænser ⁽²⁾ og Rådets direktiv 89/336/EØF af 3. maj 1989 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om elektromagnetisk kompatibilitet ⁽³⁾.
- (31) Der bør gøres en indsats for at fremme interoperabiliteten mellem digitale interaktive tv-tjenester og »enhanced« digitalt tv-udstyr på forbrugerplan for at sikre en fri informationsstrøm, mediepluralisme og forbrugernes adgang til kulturel mangfoldighed. Derfor bør forbrugerne uanset transmissionsmåden kunne modtage alle digitale interaktive tv-tjenester under hensyntagen til teknologisk neutralitet, den fremtidige teknologiske udvikling, nødvendigheden af at fremme indførelsen af digitalt tv samt konkurrencesituationen på markederne for digitale tv-tjenester. Udbydere af digitale interaktive tv-platformer bør stræbe efter at indføre en åben programmeringsgrænseflade for applikationer (API), som overholder standarder og specifikationer, der er fastlagt af et europæisk standardiseringsorgan. Migrationen fra eksisterende API-grænseflader til nye åbne API-grænseflader bør fremmes og organiseres ved hjælp af f.eks. aftaler mellem alle relevante markedsaktører. Åbne API-grænseflader fremmer interoperabiliteten, dvs. muligheden for at flytte interaktivt indhold fra en fremføringsmekanisme til en anden, samt dette indholds fulde funktionsdygtighed på »enhanced« digitalt tv-udstyr. Samtidig bør dog også nødvendigheden af ikke at hæmme modtagerudstyrets funktionsevne samt at beskytte det mod eksempelvis virusangreb tages med i betragtning.
- (32) Hvis der opstår en tvist mellem virksomheder i én medlemsstat på et område, der er omfattet af dette direktiv eller særdirektiverne, f.eks. vedrørende forpligtelser i forbindelse med adgang og samtrafik eller metoder til overførsel af abonnentfortegnelser, bør den forurettede part, der har forhandlet i god tro, men ikke har kunnet nå til enighed med modparten, kunne anmode den nationale tilsynsmyndighed om at afgøre tvisten. De nationale tilsynsmyndigheder bør kunne pålægge parterne en løsning. Når en national tilsynsmyndighed deltager i bilægelsen af en tvist mellem virksomheder, der udbyder elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester i en medlemsstat, bør den søge at sikre, at de forpligtelser, der følger af dette direktiv eller særdirektiverne, overholdes.
- (33) Ud over den klageadgang, der følger af national eller fællesskabsretlig lovgivning, er der behov for en enkel procedure, der efter anmodning af en af tvistens parter sættes i gang for at bilægge grænseoverskridende tvister, der falder uden for en enkelt national tilsynsmyndigheds beføjelser.
- (34) ONP-udvalget, der er nedsat i henhold til artikel 9 i direktiv 90/387/EØF, og Licensudvalget, der er nedsat i henhold til artikel 14 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/13/EF af 10. april 1997 om ensartede principper for generelle tilladelser og individuelle tilladelser for teletjenester ⁽⁴⁾, bør erstattes af et enkelt udvalg.
- (35) De nationale tilsynsmyndigheder og de nationale konkurrencemyndigheder bør give hinanden de oplysninger der er nødvendige for at anvende bestemmelserne i dette direktiv og særdirektiverne, således at de kan samarbejde fuldt ud. Hvad angår de udvekslede oplysninger, bør den modtagende myndighed sikre den samme grad af fortrolighed som den afgivende myndighed.
- (36) Kommissionen har tilkendegivet, at den agter at oprette en europæisk gruppe af tilsynsmyndigheder inden for elektroniske kommunikationsnetværk og -tjenester, hvilket vil være en passende mekanisme til fremme af samarbejdet og samordningen mellem nationale tilsynsmyndigheder med henblik på at fremme udviklingen af det indre marked for elektroniske kommunikationsnetværk og -tjenester og med henblik på at opnå en ensartet anvendelse af dette direktiv og særdirektiverne i medlemsstaterne, navnlig på områder, hvor den nationale lovgivning til gennemførelse af fællesskabsretten giver de nationale tilsynsmyndigheder betydelige skønsmæssige beføjelser i anvendelsen af de relevante regler.

⁽¹⁾ EFT L 281 af 23.11.1995, s. 51.

⁽²⁾ EFT L 77 af 26.3.1973, s. 29.

⁽³⁾ EFT L 139 af 23.5.1989, s. 19.

⁽⁴⁾ EFT L 117 af 7.5.1997, s. 15.

- (37) De nationale tilsynsmyndigheder bør samarbejde indbyrdes og med Kommissionen på en transparent måde for at sikre en ensartet anvendelse af dette direktiv og særdirektiverne i alle medlemsstaterne. Dette samarbejde kan bl.a. finde sted i Kommunikationsudvalget eller i en gruppe bestående af europæiske tilsynsmyndigheder. Medlemsstaterne træffer afgørelse om, hvilke organer der er nationale tilsynsmyndigheder i henhold til dette direktiv og særdirektiverne.
- (38) Foranstaltninger, der kan få indvirkning på samhandelen mellem medlemsstaterne, er foranstaltninger, som kan øve en direkte eller indirekte, faktisk eller potentiel indflydelse på handelsmønstret mellem medlemsstaterne på en måde, der kan skabe en hindring for det indre marked. Det kan være foranstaltninger, som har væsentlig indvirkning på udbydere eller brugere i andre medlemsstater, herunder foranstaltninger, der påvirker brugerprisen i andre medlemsstater, foranstaltninger, der påvirker de muligheder, en virksomhed med hjemsted i en anden medlemsstat har for at levere en elektronisk kommunikationstjeneste, og navnlig foranstaltninger, som påvirker muligheden for at levere transnationale tjenester, samt foranstaltninger, der påvirker markedsstrukturen eller -adgangen og dermed får følger for virksomheder i andre medlemsstater.
- (39) Bestemmelserne i dette direktiv bør regelmæssigt tages op til fornyet overvejelse, særlig med henblik på at afgøre, om der er behov for ændringer i lyset af skiftende teknologiske betingelser og markedsvilkår.
- (40) De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af dette direktiv bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen ⁽¹⁾.
- (41) Målene for dette direktiv, nemlig at skabe harmoniserede rammer for regulering af elektroniske kommunikationstjenester, elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter og tjenester kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor bedre gennemføres på fællesskabsplan. Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (42) Visse direktiver og beslutninger på dette område bør ophæves.

- (43) Kommissionen bør overvåge overgangen fra de gældende til de nye rammebestemmelser og kan mere specifikt, når tiden er inde, stille forslag om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2887/2000 af 18. december 2000 om ubundet adgang til abonnentledninger ⁽²⁾ —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

KAPITEL I

ANVENDELSESOMRÅDE, MÅL OG DEFINITIONER

Artikel 1

Mål og anvendelsesområde

1. Dette direktiv fastlægger harmoniserede rammer for regulering af elektroniske kommunikationstjenester, elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter og tjenester. Det fastsætter de nationale tilsynsmyndigheders opgaver og opstiller en række procedurer, der skal sikre, at rammebestemmelserne anvendes ensartet i hele EF.
2. Dette direktiv og særdirektiverne berører ikke forpligtelser, der er pålagt ved national ret i henhold til fællesskabslovgivning eller ved fællesskabslovgivningen, for så vidt angår ydelser, der leveres via elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.
3. Dette direktiv og særdirektiverne berører ikke foranstaltninger, der er truffet på fællesskabsplan og på nationalt plan i henhold til EF-lovgivning for at forfølge mål af almen interesse, navnlig for så vidt angår regulering af indhold og politikken på det audiovisuelle område.
4. Dette direktiv og særdirektiverne berører ikke bestemmelserne i direktiv 1999/5/EF.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- a) »Elektronisk kommunikationsnet«: transmissionssystemer og, hvor det er relevant, koblings- og dirigeringsudstyr og andre ressourcer, som gør det muligt at overføre signaler ved hjælp af trådforbinding, radiobølger, lyslederteknik eller andre elektromagnetiske midler, herunder satellitnet, jordbaserede fastnet (kredsløbs- og pakkekoblede, herunder Internettet) og mobilnet, elkabelsystemer, i det omfang de anvendes til transmission af signaler, net, som anvendes til

⁽¹⁾ EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.

⁽²⁾ EFT L 336 af 30.12.2000, s. 4.

- radio- og tv-spredning samt kabel-tv-net, uanset hvilken type information der overføres
- b) »transnationale markeder«: de i overensstemmelse med artikel 15, stk. 4, udpegede markeder, som dækker Fællesskabet eller en væsentlig del heraf
- c) »elektronisk kommunikationstjeneste«: en tjeneste, som normalt ydes mod betaling, og som udelukkende eller overvejende består i overføring af signaler via elektroniske kommunikationsnet, herunder telekommunikationstjenester og transmissionstjenester på net, der anvendes til radio- og tv-spredning, men ikke tjenester, der består i tilrådighedsstilling af eller udøvelse af redaktionel kontrol over indhold fremført via elektroniske kommunikationsnet og -tjenester; begrebet omfatter ikke informationssamfundets tjenester som defineret i artikel 1 i direktiv 98/34/EF, og som ikke udelukkende eller overvejende består i overføring af signaler via elektroniske kommunikationsnet
- d) »offentligt kommunikationsnet«: et elektronisk kommunikationsnet, som udelukkende eller overvejende bruges til udbud af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester
- e) »tilhørende faciliteter«: faciliteter i tilknytning til et elektronisk kommunikationsnet og/eller en elektronisk kommunikationstjeneste, som muliggør udbud af tjenester via dette net og/eller denne tjeneste og/eller støtter denne. Adgangsstyringssystemer og elektroniske programoversigter er omfattet heraf
- f) »adgangsstyringssystem«: teknisk foranstaltning og/eller ordning, der gør adgang til en krypteret radio- eller fjernsynstjeneste i klar form betinget af abonnement eller en anden form for forudgående tilladelse
- g) »national tilsynsmyndighed«: den eller de instanser, der af en medlemsstat har fået til opgave at varetage de tilsynsopgaver, der pålægges i dette direktiv og i særdirektiverne
- h) »bruger«: en fysisk eller juridisk person, der anvender eller anmoder om en offentligt tilgængelig elektronisk kommunikationstjeneste
- i) »forbruger«: enhver fysisk person, der anvender eller anmoder om en offentligt tilgængelig elektronisk kommunikationstjeneste til formål, der ikke har forbindelse med vedkommendes erhverv, forretning eller profession
- j) »forsyningspligtigheder«: det i direktiv 2002/22/EF (forsyningspligtdirektivet) nærmere bestemte minimumsæt af tjenester af en given kvalitet, hvortil alle brugere, uanset deres geografiske placering, har adgang og til en efter nationale forhold rimelig pris
- k) »abonnent«: en fysisk eller juridisk person, som har indgået en aftale med en udbyder af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester om levering af sådanne tjenester
- l) »særdirektiver«: direktiv 2002/20/EF (tilladelsesdirektivet), direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet), direktiv 2002/22/EF (forsyningspligtdirektivet) og direktiv 97/66/EF
- m) »udbud af et elektronisk kommunikationsnet«: etablering, drift, styring eller tilrådighedsstilling af et sådant net
- n) »slutbruger«: bruger, der ikke udbyder offentlige kommunikationsnet eller offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester
- o) »enhanced digitalt tv-udstyr«: set-top-bokse beregnet til tilslutning til tv-apparater eller integrerede digitale tv-apparater, der kan modtage digitale interaktive tv-tjenester
- p) »Application Program Interface (API)«: softwaregrænsefladen mellem applikationer, som radio-tv-selskaber eller tjenesteudbydere stiller til rådighed, og faciliteterne i »enhanced« digitalt tv-udstyr til digitale radio- og tv-tjenester.

KAPITEL II

NATIONALE TILSYNSMYNDIGHEDER

Artikel 3

Nationale tilsynsmyndigheder

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle opgaver, de nationale tilsynsmyndigheder får pålagt i dette direktiv og i særdirektiverne, varetages af et kompetent organ.
2. Medlemsstaterne garanterer de nationale tilsynsmyndigheders uafhængighed, idet de sikrer, at de er retligt adskilt fra og funktionelt uafhængige af alle organisationer, der udbyder elektroniske kommunikationsnet, elektronisk kommunikationsudstyr eller elektroniske kommunikationstjenester. Medlemsstater, som bevarer ejerskab til eller kontrol over virksomheder, der stiller elektroniske kommunikationsnet og/eller -tjenester til rådighed, sikrer, at der er reel strukturel adskillelse mellem myndighedernes tilsynsfunktion og aktiviteter, der er knyttet til ejerskab eller kontrol.
3. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheder udøver deres beføjelser upartisk og transparent.
4. Medlemsstaterne offentliggør, hvilke opgaver der udføres af de nationale tilsynsmyndigheder, på en let tilgængelig måde, navnlig hvor disse opgaver er fordelt på flere organer. Medlemsstaterne sikrer, at der, hvor det er relevant, foregår hørin-

ger og samarbejdes om spørgsmål af fælles interesse mellem disse myndigheder indbyrdes samt mellem disse myndigheder og nationale myndigheder med ansvar for gennemførelse af konkurrencelovgivningen og nationale myndigheder med ansvar for gennemførelse af forbrugerlovgivningen. Hvis mere end én myndighed har beføjelser til at tage sig af sådanne spørgsmål, sikrer medlemsstaterne, at disse myndigheder offentliggør deres respektive opgaver i en let tilgængelig form.

5. Nationale tilsynsmyndigheder og nationale konkurrencemyndigheder giver hinanden de oplysninger, der er nødvendige for at anvende bestemmelserne i dette direktiv og særdirektiverne. Hvad angår de udvekslede oplysninger, skal den modtagende myndighed sikre den samme grad af fortrolighed som den afgivende myndighed.

6. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen, hvilke nationale tilsynsmyndigheder der har fået tildelt opgaver i henhold til dette direktiv og særdirektiverne samt disses respektive ansvarsområder.

Artikel 4

Klageadgang

1. Medlemsstaterne sikrer, at der på nationalt plan findes effektive mekanismer, ved hjælp af hvilke enhver bruger eller en virksomhed, der udbyder elektroniske kommunikationsnet og/eller -tjenester, og som berøres af en national tilsynsmyndigheds afgørelse, kan påklage denne til en klageinstans, som er uafhængig af de involverede parter. Denne instans, som kan være en domstol, skal have den nødvendige ekspertise til rådighed, som gør det muligt for den at udføre sine funktioner. Medlemsstaterne sikrer, at der tages behørigt hensyn til sagens omstændigheder, og at der forefindes en effektiv klagemekanisme. Klagesagen har ikke opsættende virkning for den afgørelse, som den nationale tilsynsmyndighed har truffet, medmindre klageinstansen træffer anden afgørelse herom.

2. Når den i stk. 1 omhandlede klageinstans ikke har domstolskarakter, begrundes dens afgørelser altid skriftligt. I sådanne tilfælde kan dens afgørelser desuden indbringes for en ret i en medlemsstat, jf. traktatens artikel 234.

Artikel 5

Oplysningspligt

1. Medlemsstaterne sikrer, at virksomheder, der udbyder elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, giver de nationale tilsynsmyndigheder alle de oplysninger, herunder økonomiske, som disse myndigheder har behov for, for at kunne påse, at bestemmelserne i dette direktiv og særdirektiverne samt afgørelser truffet i henhold hertil overholdes. Virksomhederne afgiver oplysningerne, så snart de anmodes herom, og i overensstemmelse med de frister og den detaljeringsgrad, som

den nationale tilsynsmyndighed kræver. De af den nationale tilsynsmyndighed krævede oplysninger skal stå i et rimeligt forhold til, hvad opgaven kræver. Den nationale tilsynsmyndighed begrundet sin anmodning om oplysninger.

2. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheder, efter begrundet anmodning fra Kommissionen, forelægger den de oplysninger, der er nødvendige for, at den kan udføre sine traktatfæstede opgaver. De oplysninger, som Kommissionen udbeder sig, skal stå i et rimeligt forhold til, hvad opgaverne kræver. Hvis de forelagte oplysninger henviser til oplysninger, som på et tidligere tidspunkt er indgivet af virksomheder på den nationale tilsynsmyndigheds anmodning, underrettes virksomhederne herom. Kommissionen stiller i nødvendigt omfang oplysninger til rådighed for en anden myndighed af samme art i en anden medlemsstat, og medmindre den myndighed, der har indgivet oplysningerne, har fremsat en udtrykkelig og begrundet anmodning om ikke at gøre det.

Med forbehold af kravene i stk. 3, sikrer medlemsstaterne, at de oplysninger, som er blevet indgivet til en national tilsynsmyndighed, efter en begrundet anmodning kan stilles til rådighed for en anden national tilsynsmyndighed i samme eller en anden medlemsstat, hvis det er nødvendigt for, at den ene eller den anden af disse myndigheder kan opfylde sine forpligtelser i henhold til fællesskabsretten.

3. Oplysninger, der af en national tilsynsmyndighed betragtes som fortrolige i henhold til fællesskabsregler og nationale regler om forretningshemmeligheder, behandles også som fortrolige af Kommissionen og de berørte nationale tilsynsmyndigheder.

4. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheder under iagttagelse af nationale regler om aktindsigt og med forbehold af fællesskabets og de enkelte medlemsstaters regler om forretningshemmeligheder offentliggør sådanne oplysninger, som kunne bidrage til skabelsen af et åbent og konkurrencepræget marked.

5. De nationale tilsynsmyndigheder offentliggør vilkårene for offentlighedens adgang til de i stk. 4 omhandlede oplysninger, herunder procedurer for opnåelse af en sådan adgang.

Artikel 6

Høring og transparens

Medlemsstaterne sikrer med undtagelse af spørgsmål, der er omfattet af artikel 7, stk. 6, 20 eller 21, at de nationale tilsynsmyndigheder, når de i medfør af dette direktiv eller af særdirektiverne agter at træffe foranstaltninger med væsentlige virkninger for det relevante marked, giver de interesserede parter

lejlighed til inden for en rimelig frist at fremsætte bemærkninger til udkastet til foranstaltninger. De nationale tilsynsmyndigheder offentliggør deres nationale høringsprocedurer. Medlemsstaterne sikrer, at der etableres et enkelt informationssted, hvor der er adgang til alle igangværende høringer. Resultaterne af høringsproceduren skal gøres offentligt tilgængelige af de pågældende nationale tilsynsmyndigheder, medmindre de er fortrolige i henhold til fællesskabsretten og den nationale lovgivning om fortrolig behandling af forretningsoplysninger.

Artikel 7

Konsolidering af det indre marked for elektronisk kommunikation

1. De nationale tilsynsmyndigheder tager under udførelsen af deres opgaver i medfør af dette direktiv og særdirektiverne størst muligt hensyn til målene i artikel 8, herunder i det omfang de vedrører det indre markeds funktion.

2. De nationale tilsynsmyndigheder bidrager til udviklingen af det indre marked ved at samarbejde indbyrdes og med Kommissionen på en transparent måde for at sikre en ensartet anvendelse af dette direktiv og særdirektiverne i alle medlemsstaterne. De bestræber sig med henblik herpå navnlig for at være enige om, hvilke typer af instrumenter og midler der er de bedst egnede til at håndtere bestemte typer af situationer på markedet.

3. Ud over den i artikel 6 omhandlede høring skal en national tilsynsmyndighed, der agter at træffe en foranstaltning, som

a) er omfattet af artikel 15 eller 16 i dette direktiv, artikel 5 eller 8 i direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet) og artikel 16 i direktiv 2002/22/EF (forsyningspligtdirektivet) og

b) vil få indvirkning på samhandelen mellem medlemsstaterne,

samtidig og under iagttagelse af artikel 5, stk. 3, stille udkastet til foranstaltning samt begrundelsen herfor til rådighed for Kommissionen og de nationale tilsynsmyndigheder i andre medlemsstater og underrette Kommissionen og de andre nationale tilsynsmyndigheder herom. De nationale tilsynsmyndigheder og Kommissionen kan kun fremsætte bemærkninger til den pågældende nationale tilsynsmyndighed inden for en måned eller inden for den i artikel 6 omhandlede frist, hvis den er længere. Fristen på én måned kan ikke forlænges.

4. Hvis den i stk. 3 omhandlede foranstaltning sigter på:

a) afgrænsning af et relevant marked, som afviger fra dem, der er nævnt i den i artikel 15, stk. 1, omhandlede henstilling, eller

b) en afgørelse om, hvorvidt en virksomhed enten alene eller i fællesskab med andre anses for at have en stærk markedsposition, jf. artikel 16, stk. 3 og 4 eller 5,

og vil få indvirkning på samhandelen mellem medlemsstaterne, samt hvis Kommissionen har meddelt den nationale tilsynsmyndighed, at den betragter udkastet til foranstaltning som en hindring for det indre marked eller nærer alvorlig tvivl om dets forenelighed med fællesskabsretten og mere specifikt med målene i artikel 8, kan foranstaltningen først vedtages efter en yderligere frist på to måneder. Denne frist kan ikke forlænges. Inden for denne periode kan Kommissionen efter proceduren i artikel 22, stk. 2, træffe en afgørelse med krav om, at den nationale tilsynsmyndighed trækker udkastet tilbage. En sådan afgørelse skal ledsages af en detaljeret og objektiv begrundelse fra Kommissionen om, hvorfor udkastet til foranstaltning ikke bør vedtages, sammen med konkrete forslag til ændring af udkastet til foranstaltning.

5. Den pågældende nationale tilsynsmyndighed tager i videst mulig udstrækning hensyn til bemærkningerne fra andre nationale tilsynsmyndigheder og Kommissionen, og kan, når bortses fra de i stk. 4 omhandlede tilfælde, vedtage det således ændrede udkast til foranstaltning og skal i så fald fremsende det til Kommissionen.

6. Hvor en national tilsynsmyndighed under ekstraordinære omstændigheder mener, at der er et påtrængende behov for en hurtig indsats for at sikre konkurrencen og beskytte brugernes interesser, kan den som en fravigelse af proceduren i artikel 3 og 4 med det samme vedtage forholdsmæssige foranstaltninger af midlertidig karakter. Den fremsender straks de vedtagne foranstaltninger til Kommissionen og de andre nationale tilsynsmyndigheder med en udførlig begrundelse. En beslutning truffet af den nationale tilsynsmyndighed om at gøre sådanne foranstaltninger permanente eller forlænge deres gyldighedsperiode er omfattet af stk. 3 og 4.

KAPITEL III

DE NATIONALE TILSYNSMYNDIGHEDERS OPGAVER

Artikel 8

Politiske mål og tilsynsprincipper

1. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheder under udførelsen af de i dette direktiv og særdirektiverne omhandlede tilsynsopgaver, træffer alle rimelige foranstaltninger med henblik på opfyldelse af målene i stk. 2, 3 og 4. Foranstaltningerne skal stå i et rimeligt forhold til disse mål.

Medlemsstaterne sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheder under udførelsen af de i dette direktiv og særdirektiverne

omhandlede tilsynsopgaver, særlig sådanne, som har til formål at sikre en reel konkurrence, tager videst muligt hensyn til, at reguleringen helst skal være teknologineutral.

De nationale tilsynsmyndigheder kan inden for deres beføjelser bidrage til at sikre, at der på forskellige områder gennemføres en politik, der tilsigter at fremme såvel kulturel og sproglig mangfoldighed som mediepluralisme.

2. De nationale tilsynsmyndigheder fremmer konkurrencen inden for udbud af elektroniske kommunikationsnet, elektroniske kommunikationstjenester og dertil hørende faciliteter og tjenester ved bl.a. at:

- a) sikre, at brugerne, herunder handicappede brugere, får maksimalt udbytte for så vidt angår valgmuligheder, pris og kvalitet
- b) sikre, at der i den elektroniske kommunikationssektor hverken hersker konkurrenceforvridning eller -begrænsning
- c) tilskynde til effektiv investering i infrastruktur og støtte innovation samt
- d) tilskynde til en effektiv udnyttelse og sikre en effektiv forvaltning af radiofrekvenser og nummerressourcer.

3. De nationale tilsynsmyndigheder bidrager til udviklingen af det indre marked ved bl.a. at:

- a) fjerne tilbageværende hindringer for udbud af elektroniske kommunikationsnet, dertil hørende faciliteter og tjenester samt elektroniske kommunikationstjenester på europæisk plan
- b) anspore til etablering og udvikling af transeuropæiske net og paneuropæiske tjenester interoperabilitet samt end-to-end-forbindelse
- c) sikre, at virksomheder, der udbyder elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, under ensartede omstændigheder behandles lige
- d) samarbejde indbyrdes og med Kommissionen på en transparent måde for at sikre udviklingen af en ensartet reguleringspraksis og en ensartet anvendelse af dette direktiv og særdirektiverne.

4. De nationale tilsynsmyndigheder fremmer Den Europæiske Unions borgeres interesser ved bl.a. at:

- a) sikre, at alle borgere har adgang til en forsyningspligtigydelse som defineret i direktiv 2002/22/EF (forsyningspligtigdirektivet)
- b) sikre forbrugerne et højt beskyttelsesniveau i deres kontakt med leverandørerne, navnlig ved at sikre, at de har adgang

til enkle og billige procedurer til bilæggelse af tvister forestået af et organ, der er uafhængigt af de involverede parter

- c) bidrage til sikring af et højt beskyttelsesniveau for så vidt angår personoplysninger og privatlivets fred
- d) fremme, at der gives præcise oplysninger, navnlig ved at kræve, at takster og vilkår for brug af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester er transparente
- e) tilgodese særlige sociale gruppers behov, især handicappede brugeres, og
- f) sikre de offentlige kommunikationsnets integritet og sikkerhed.

Artikel 9

Forvaltning af radiofrekvenser til elektroniske kommunikationstjenester

1. Medlemsstaterne sikrer, at radiofrekvenserne til elektroniske kommunikationstjenester forvaltes effektivt på deres område i overensstemmelse med artikel 8. De sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheders allokering og tildeling af sådanne radiofrekvenser bygger på objektive, transparente, ikke-diskriminerende og forholdsmæssige kriterier.

2. Medlemsstaterne fremmer harmoniseringen af frekvensanvendelsen i Fællesskabet på en måde, der tilgodeser behovet for en virksomhedsfuld og effektiv udnyttelse i overensstemmelse med beslutning nr. 676/2002/EF (frekvenspolitikbeslutningen).

3. Medlemsstaterne kan give virksomheder tilladelse til at overføre brugsret til radiofrekvenser til hinanden.

4. Medlemsstaterne sikrer, at en virksomheds planer om at overdrage brugsrettigheder til radiofrekvenser meddeles den nationale tilsynsmyndighed, der er ansvarlig for frekvenstildelingen, og at alle overdragelser finder sted efter procedurer, der er fastlagt af den nationale tilsynsmyndighed, og offentliggøres. De nationale tilsynsmyndigheder sikrer, at konkurrencen ikke forvrides som følge af en sådan overdragelse. Når radiofrekvensanvendelsen er blevet harmoniseret ved anvendelse af beslutning nr. 676/2002/EF (frekvenspolitikbeslutningen) eller andre EF-foranstaltninger, må en sådan overdragelse ikke medføre ændret anvendelse af radiofrekvensen.

Artikel 10

Numre, navne og adresser

1. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheder styrer tildelingen af alle nationale nummerressourcer og

disponeringen af de nationale nummerplaner. Medlemsstaterne sikrer, at der stilles tilstrækkelig mange numre og nummerserier til rådighed for alle offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester. De nationale tilsynsmyndigheder fastlægger objektive, transparente og ikke-diskriminerende procedurer for tildeling af nationale nummerressourcer.

2. De nationale tilsynsmyndigheder sikrer, at nummerplaner og -procedurer administreres således, at alle virksomheder, der udbyder offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester, behandles lige. Medlemsstaterne sikrer navnlig, at en virksomhed, som har fået tildelt en nummerserie, ikke diskriminerer andre udbydere af elektroniske kommunikationstjenester med hensyn til de nummergrupper, der giver adgang til deres tjenester.

3. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale nummerplaner og alle senere tillæg og ændringer hertil offentliggøres, med hensyn til statens sikkerhed som eneste begrænsning.

4. Medlemsstaterne støtter harmoniseringen af nummerressourcerne i Fællesskabet, hvor dette er nødvendigt for at fremme udviklingen af paneuropæiske tjenester. Kommissionen kan efter proceduren i artikel 22, stk. 3, træffe de relevante tekniske gennemførelsesforanstaltninger på dette område.

5. Hvor det er hensigtsmæssigt for at sikre fuld global interoperabilitet mellem tjenester, koordinerer medlemsstaterne deres standpunkter i internationale organisationer og fora, hvor der træffes afgørelser i spørgsmål vedrørende numre, navne og adresser i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Artikel 11

Tilladelse til at installere faciliteter

1. Medlemsstaterne sikrer, at en kompetent myndighed ved behandlingen af

— en ansøgning om tilladelse til at installere faciliteter på, over eller under offentlig eller privat ejendom til en virksomhed, der har tilladelse til at udbyde offentlige kommunikationsnet, eller

— en ansøgning om tilladelse til at installere faciliteter på, over eller under offentlig eller privat ejendom til en virksomhed, der har tilladelse til at udbyde ikke offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationsnet,

skal:

— handle på grundlag af transparente og offentligt tilgængelige procedurer, som anvendes uden diskrimination og uden forsinkelse, og

— følge principperne om transparens og ikke-diskrimination, når der knyttes vilkår til sådanne rettigheder.

Ovenstående procedurer kan variere alt efter, om ansøgeren udbyder offentlige kommunikationsnet eller ej.

2. Medlemsstaterne sikrer, at der i sådanne tilfælde, hvor offentlige eller lokale myndigheder stadig ejer eller kontrollerer virksomheder, der driver elektroniske kommunikationsnet og/eller tjenester, sker en reel organisatorisk adskillelse mellem den i stk. 1 omhandlede rettighedstildelingsfunktion og aktiviteter i forbindelse med ejerskab og kontrol.

3. Medlemsstaterne sikrer, at der findes effektive mekanismer, som gør det muligt for virksomhederne at påklage afgørelser om tildeling af tilladelse til at installere faciliteter til et organ, som er uafhængigt af de involverede parter.

Artikel 12

Samhusning og delt brug af faciliteter

1. Hvis en virksomhed, der udbyder elektroniske kommunikationsnet, i henhold til national lovgivning har tilladelse til at installere faciliteter på, over eller under offentlig eller privat ejendom, eller kan påberåbe sig en procedure for ekspropriation af ejendom eller brugsret til sådanne formål, tilskynder de nationale tilsynsmyndigheder til delt brug af sådanne faciliteter eller sådan ejendom.

2. Medlemsstaterne kan, navnlig når virksomhederne ikke har adgang til realistiske alternativer af hensyn til miljø, folkesundhed eller den offentlige sikkerhed eller til byplanlægnings- eller fysiske planlægningsmål, pålægge en virksomhed, som driver et elektronisk kommunikationsnet, delt brug af faciliteter eller ejendom (herunder fysisk samhusning) eller træffe foranstaltninger til at lette koordineringen af offentlige arbejder, dog først efter en offentlig høring af passende varighed, hvor alle berørte parter har haft mulighed for at fremlægge deres synspunkter. Sådanne ordninger for delt brug eller koordinering kan også omfatte bestemmelser om fordeling af omkostningerne ved delt brug af faciliteter eller ejendom.

Artikel 13

Regnskabsmæssig adskillelse og regnskab

1. Medlemsstaterne stiller krav om, at virksomheder, der udbyder elektroniske kommunikationsnet eller offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester og som nyder særlige eller eksklusive rettigheder til at udbyde tjenester i andre sektorer i samme eller en anden medlemsstat:

- a) fører særskilte regnskaber for aktiviteter, der vedrører udbud af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, i samme grad som det ville være påkrævet, hvis disse aktiviteter blev forestået af retligt uafhængige selskaber, således at det er muligt at identificere alle omkostnings- og indtægtselementer, inklusive anvendt beregningsgrundlag og anvendte detaljerede henføningsmetoder, i forbindelse med selskabernes aktiviteter inden for udbud af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester samt en specificeret opgørelse over anlægsaktiver og strukturomkostninger, eller
- b) er organiseret, så aktiviteterne vedrørende udbud af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester er strukturelt udskilt.

En medlemsstat kan vælge ikke at stille de i litra a) omhandlede krav over for virksomheder, hvis årlige omsætning på aktiviteter i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester i medlemsstaterne er mindre end 50 mio. EUR.

2. Virksomheder, som udbyder offentlige kommunikationsnet eller offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester, og som ikke er omfattet af selskabsrettens krav, og som ikke opfylder kriterierne for små og mellemstore virksomheder i Fællesskabets regler om regnskabsaflæggelse, skal udarbejde regnskaber, lade dem revidere af en uafhængig revisor og offentliggøre dem. Revisionen skal ske i henhold til gældende regler i Fællesskabet og medlemsstaten.

Dette krav gælder også særskilte regnskaber, jf. stk. 1, litra a).

KAPITEL IV

GENERELLE BESTEMMELSER

Artikel 14

Virksomheder med stærk markedsposition

1. Stk. 2 og 3 i denne artikel finder anvendelse i de tilfælde, hvor de nationale tilsynsmyndigheder ifølge særdirektiverne og efter proceduren i artikel 16 skal afgøre, om udbydere har en stærk markedsposition.
2. En virksomhed anses for at have en stærk markedsposition, hvis den enten alene eller i fællesskab med andre indtager, hvad der svarer til en dominerende stilling, dvs. en økonomisk styrkeposition, der giver den magt til i betragtelig grad at kunne handle uafhængigt af konkurrenter, kunder og i sidste ende forbrugerne.

Mere specifikt handler de nationale tilsynsmyndigheder ved vurderingen af, om to eller flere virksomheder indtager en kollektivt dominerende stilling på markedet, i overensstemmelse med fællesskabsretten og tager i størst muligt omfang hensyn til de af Kommissionen i henhold til artikel 15 offentliggjorte

»retningslinjer for markedsanalyser og vurdering af stærk markedsposition«. Kriterier til brug for en sådan vurdering er anført i bilag II.

3. Når en virksomhed har en stærk markedsposition på et bestemt marked, kan den også anses for at have en stærk markedsposition på et nært beslægtet marked, hvis forbindelserne mellem de to markeder muliggør, at markedspositionen på det ene marked kan overføres til det andet marked og dermed yderligere styrker virksomhedens markedsposition.

Artikel 15

Procedure for afgrænsning af markeder

1. Efter en offentlig høring og høring af de nationale tilsynsmyndigheder vedtager Kommissionen en henstilling om relevante produkt- og tjenestemarkeder (i det følgende benævnt »henstillingen«). I henstillingen udpeges de produkt- og tjenestemarkeder i den elektroniske kommunikationssektor jf. bilag I, hvor forholdene kan være af en sådan art, at det vil være berettiget at indføre regulerende forpligtelser som omhandlet i særdirektiverne, dog med forbehold af muligheden for i specifikke tilfælde at afgrænse markeder i henhold til konkurrence-lovgivningen. Kommissionen afgrænser markederne under anvendelse af principperne i konkurrenceretten.

Kommissionen tager regelmæssigt henstillingen op til fornyet vurdering.

2. Kommissionen offentliggør senest på datoen for dette direktivs ikrafttræden retningslinjer for markedsanalyser og vurdering af stærk markedsposition (i det følgende benævnt »retningslinjerne«), der er i overensstemmelse med konkurrencerettens principper.

3. De nationale tilsynsmyndigheder afgrænser under nøje hensyntagen til henstillingen og retningslinjerne de relevante markeder tilpasset de nationale forhold, navnlig relevante geografiske markeder på deres område, og det i overensstemmelse med konkurrencerettens principper. De nationale tilsynsmyndigheder følger procedurerne i artikel 6 og 7, inden de udpeger markeder, der afviger fra de i henstillingen nævnte.

4. Efter høring af de nationale tilsynsmyndigheder kan Kommissionen i overensstemmelse med proceduren i artikel 22, stk. 3, vedtage en beslutning om udpegelse af transnationale markeder.

Artikel 16

Markedsanalyseprocedure

1. Hurtigst muligt efter at henstillingen er vedtaget eller eventuelt ajourført, analyserer de nationale tilsynsmyndigheder de relevante markeder under nøje iagttagelse af retningslinjer-

ne. Medlemsstaterne sikrer, at denne analyse, hvor det er hensigtsmæssigt, foretages i samarbejde med de nationale konkurrencemyndigheder.

2. Når en national tilsynsmyndighed i henhold til artikel 16, 17, 18 eller 19 i direktiv 2002/22/EF (forsyningspligt-direktivet) eller artikel 7 eller 8 i direktiv 2002/19/EF (adgangs-direktivet) om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter skal afgøre, om forpligtelser for virksomheder skal opretholdes, indføres, ændres eller ophæves, træffer den på grundlag af deres markedsanalyse som anført i stk. 1 i denne artikel afgørelse om, hvorvidt der reelt er konkurrence på et relevant marked.

3. Konkluderer en national tilsynsmyndighed, at der er reel konkurrence på markedet, må den ikke indføre eller opretholde nogen af de i stk. 2 omhandlede specifikke forpligtelser. Hvis der i forvejen findes sektorspecifikke forpligtelser, skal den ophæve sådanne forpligtelser for virksomheder på det relevante marked. Parter, der berøres af en sådan ophævelse af forpligtelser, skal underrettes herom i passende tid i forvejen.

4. Når en national tilsynsmyndighed fastslår, at der ikke er reel konkurrence på et relevant marked, udpeger den virksomheder med en stærk markedsposition på det pågældende marked i overensstemmelse med artikel 14 og pålægger sådanne virksomheder passende specifikke forpligtelser som anført i stk. 2 i denne artikel eller opretholder eller ændrer sådanne forpligtelser, hvis de findes i forvejen.

5. For så vidt angår de transnationale markeder, der udpeges i den i artikel 15, stk. 4, omhandlede beslutning, gennemfører de pågældende nationale tilsynsmyndigheder fælles markedsanalyser under nøje hensyntagen til retningslinjerne og træffer en koordineret afgørelse om, hvorvidt de i stk. 2 omhandlede sektorspecifikke forpligtelser skal pålægges, opretholdes, ændres eller ophæves.

6. Foranstaltninger, der træffes i henhold til stk. 3, 4 og 5, behandles efter procedurerne i artikel 6 og 7.

Artikel 17

Standardisering

1. Kommissionen udarbejder efter proceduren i artikel 22, stk. 2, og offentliggør i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* en liste over standarder og/eller specifikationer, som skal danne grundlag for at fremme et harmoniseret udbud af elektroniske kommunikationsnet, elektroniske kommunikationstjenester og dertil hørende faciliteter og tjenester. Efter proceduren i artikel 22, stk. 2, kan Kommissionen om nødvendigt og efter høring af det udvalg, som er nedsat i henhold til direktiv 98/34/EF, anmode de europæiske standardiseringsorganisationer (Den Europæiske Standardiseringsorganisation (CEN), Den Europæiske Komité for Elektroteknisk Standardisering (Cenelec) og Det Europæiske Standardiseringsinstitut for Telekommunikation (ETSI)) om at udarbejde standarder.

2. Medlemsstaterne fremmer anvendelse af de i stk. 1 omhandlede standarder og/eller specifikationer i forbindelse med udbud af tjenester, tekniske grænseflader og/eller netfunktioner, i det omfang det er strengt nødvendigt for at sikre interoperabilitet mellem tjenester og øge brugernes valgmuligheder.

Så længe der ikke er offentliggjort standarder og/eller specifikationer som anført i stk. 1, tilskynder medlemsstaterne til anvendelse af standarder og/eller specifikationer, der er vedtaget af de europæiske standardiseringsorganisationer.

Hvis sådanne standarder og/eller specifikationer ikke foreligger, tilskynder medlemsstaterne til anvendelse af internationale standarder eller rekommandationer, som er vedtaget af Den Internationale Telekommunikationsunion (ITU), Den Internationale Standardiseringsorganisation (ISO) eller Den Internationale Elektrotekniske Kommission (IEC).

Hvor der foreligger internationale standarder, tilskynder medlemsstaterne de europæiske standardiseringsorganer til at benytte dem eller relevante dele af dem som grundlag for de standarder, de udarbejder, undtagen i tilfælde, hvor sådanne internationale standarder eller relevante dele af standarder ville være virkningsløse.

3. Hvis de i stk. 1 omhandlede standarder og/eller specifikationer ikke er blevet korrekt implementeret, således at interoperabiliteten mellem tjenester i en eller flere medlemsstater ikke kan sikres, kan implementeringen af sådanne standarder og/eller specifikationer efter den i stk. 4 omhandlede procedure gøres obligatorisk i det omfang, det er strengt nødvendigt for at sikre interoperabiliteten og øge brugernes valgmuligheder.

4. Når Kommissionen påtænker at gøre implementering af bestemte standarder og/eller specifikationer obligatorisk, offentliggør den i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* en opfordring til alle berørte parter om at fremsætte deres bemærkninger offentligt. Efter proceduren i artikel 22, stk. 3, gør Kommissionen implementering af de relevante standarder obligatorisk ved at betegne dem som obligatoriske standarder i den liste over standarder og/eller specifikationer, der offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

5. Mener Kommissionen, at de i stk. 1 omhandlede standarder og/eller specifikationer ikke længere bidrager til udbud af harmoniserede elektroniske kommunikationstjenester, ikke længere opfylder forbrugernes behov eller hæmmer den teknologiske udvikling, skal den efter proceduren i artikel 22, stk. 2, fjerne dem fra den i stk. 1 omhandlede liste over standarder og/eller specifikationer.

6. Mener Kommissionen, at de i stk. 4 omhandlede standarder og/eller specifikationer ikke længere bidrager til udbud af harmoniserede elektroniske kommunikationstjenester, ikke

længere opfylder forbrugernes behov eller hæmmer den teknologiske udvikling, skal den efter proceduren i artikel 22, stk. 3, fjernes fra den i stk. 1 omhandlede liste over standarder og/eller specifikationer.

7. Denne artikel gælder ikke for nogen af de væsentlige krav, grænsefladespecifikationer eller harmoniserede standarder, som bestemmelserne i direktiv 1999/5/EF finder anvendelse på.

Artikel 18

Interoperabilitet mellem digitale interaktive tv-tjenester

1. For at fremme den fri informationsstrøm, mediepluralismen og adgangen til kulturel mangfoldighed tilskynder medlemsstaterne i overensstemmelse med artikel 17, stk. 2:

- a) udbydere af digitale interaktive tv-transmissioner beregnet til udsendelse til offentligheden inden for Fællesskabet på digitale interaktive tv-platforme, uanset transmissionsform, til at anvende en åben API-grænseflade
- b) udbydere af enhanced digitalt tv-udstyr beregnet til modtagelse af digitale interaktive tv-transmissioner på eksisterende digitale interaktive tv-platforme til at tilbyde en åben API-grænseflade i overensstemmelse med minimumskravene i de relevante standarder eller specifikationer.

2. Med forbehold af artikel 5, stk. 1, litra b), i direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet) tilskynder medlemsstaterne indehavere af API-grænseflader til på loyale, rimelige og ikke-diskriminerende vilkår og mod rimelig modydelse at stille alle oplysninger til rådighed, der er nødvendige for at give udbydere af digitale interaktive tv-transmissioner mulighed for at udbyde alle de tjenester, der understøttes af API-grænsefladen, i fuldt funktionsdygtig form.

3. Senest et år efter den i artikel 28, stk. 1, andet afsnit, nævnte iværksættelsesdato undersøger Kommissionen virkningerne af denne artikel. Såfremt interoperabilitet og forbrugernes frie valg ikke er sikret på rimelig vis i en eller flere medlemsstater, træffer Kommissionen foranstaltninger i overensstemmelse med artikel 17, stk. 3 og 4.

Artikel 19

Harmonisering

1. Når Kommissionen efter proceduren i artikel 22, stk. 2, udsteder henstillinger til medlemsstaterne om at harmonisere gennemførelsen af bestemmelserne i dette direktiv og i særdirektiverne med henblik på at fremme opfyldelsen af målene i artikel 8, sørger medlemsstaterne for, at de nationale tilsynsmyndigheder ved udførelsen af deres opgaver tager størst muligt hensyn til disse henstillinger. Vælger en national tilsynsmyndighed at undlade at følge en henstilling, underretter den Kommissionen herom og begrundes sin holdning.

2. Hvis Kommissionen finder, at afvigelser i de nationale regler til gennemførelse af bestemmelserne i artikel 10, stk. 4, skaber hindringer på det indre marked, kan Kommissionen efter proceduren i artikel 22, stk. 3, træffe de nødvendige tekniske gennemførelsesforanstaltninger.

Artikel 20

Twistbilæggelse mellem virksomheder

1. Opstår der en tvist mellem virksomheder, der udbyder elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester i en medlemsstat i forbindelse med forpligtelser, der følger af dette direktiv eller særdirektiverne, træffer den pågældende nationale tilsynsmyndighed, efter anmodning fra den ene eller den anden af parterne, med forbehold af bestemmelserne i stk. 2, en bindende afgørelse for at bilægge tvisten hurtigst muligt og under alle omstændigheder inden fire måneder, bortset fra helt ekstraordinære tilfælde. Medlemsstaterne kræver, at alle parter samarbejder fuldt og helt med den nationale tilsynsmyndighed.

2. Medlemsstaterne kan i bestemmelserne åbne mulighed for, at nationale tilsynsmyndigheder kan afslå at bilægge en tvist ved en bindende afgørelse, hvis der findes andre mulige mekanismer, f.eks. mægling, som bedre kunne bidrage til en hurtig bilæggelse af tvisten i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 8. Den nationale tilsynsmyndighed underretter hurtigst muligt parterne herom. Er tvisten endnu ikke bilagt efter fire måneder, og er den ikke indbragt for en domstol af den klagende part, træffer den nationale tilsynsmyndighed på anmodning fra en af parterne hurtigst muligt, og under alle omstændigheder inden fire måneder, en bindende afgørelse til bilæggelse af tvisten.

3. Ved bilæggelse af en tvist træffer den nationale tilsynsmyndighed afgørelser, der tilsigter at opfylde målene i artikel 8. Forpligtelser, som den nationale tilsynsmyndighed pålægger en virksomhed som led i bilæggelsen af en tvist, skal respektere bestemmelserne i dette direktiv eller i særdirektiverne.

4. Den nationale tilsynsmyndigheds afgørelse offentliggøres, idet der dog tages hensyn til krav om fortrolighedsbevarende af forretningshemmeligheder. De berørte parter modtager en fuldstændig redegørelse for de grunde, som afgørelsen bygger på.

5. Proceduren i stk. 1, 3 og 4 hindrer ikke nogen af parterne i at indbringe sagen for en domstol.

Artikel 21

Twistbilæggelse mellem parter i forskellige medlemsstater

1. Opstår der uenighed mellem parter i forskellige medlemsstater på et område, der er omfattet af dette direktiv eller særdi-

rektiverne, og har tilsynsmyndigheder fra mere end én medlemsstat kompetence i sagen, finder proceduren i stk. 2, 3 og 4 anvendelse.

2. Alle parter kan forelægge tvisten for de berørte nationale tilsynsmyndigheder. De nationale tilsynsmyndigheder koordinerer deres indsats for at finde en løsning på tvisten i overensstemmelse med målene i artikel 8. Alle forpligtelser, der pålægges en virksomhed af en national tilsynsmyndighed ved bilæggelsen af en tvist, skal respektere bestemmelserne i dette direktiv eller særdirektiverne.

3. Medlemsstaterne kan i deres bestemmelser åbne mulighed for, at nationale tilsynsmyndigheder sammen kan afslå at bilægge en tvist, hvor der findes andre mulige mekanismer, f.eks. mægling, som bedre kan bidrage til en hurtig bilæggelse af tvisten i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 8. Den underretter hurtigst muligt parterne herom. Er tvisten endnu ikke bilagt efter fire måneder, og er den ikke indbragt for en domstol, koordinerer de nationale tilsynsmyndigheder, hvis en af parterne anmoder om det, deres indsats for at bilægge tvisten i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 8.

4. Den i stk. 2 omhandlede procedure hindrer ikke nogen af parterne i at indbringe sagen for en domstol.

Artikel 22

Udvalg

1. Kommissionen bistås af et udvalg, benævnt »Kommunikationsudvalget«.

2. Når der henvises til dette stykke, finder artikel 3 og 7 i afgørelse 1999/468/EF anvendelse, jf. dennes artikel 8.

3. Når der henvises til dette stykke, finder artikel 5 og 7 i afgørelse 1999/468/EF anvendelse, jf. dennes artikel 8.

Perioden i artikel 5, stk. 6, i afgørelse 1999/468/EF fastsættes til tre måneder.

4. Udvalget vedtager selv sin forretningsorden.

Artikel 23

Informationsudveksling

1. Kommissionen giver Kommunikationsudvalget alle relevante oplysninger om resultatet af de møder, der med jævne mellemrum holdes med repræsentanter for netoperatører, tjenesteudbydere, brugere, forbrugere, producenter og fagforeninger samt tredjelands og internationale organisationer.

2. Kommunikationsudvalget fremmer under hensyntagen til Fællesskabets politik inden for elektronisk kommunikation udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne indbyrdes og mellem medlemsstaterne og Kommissionen om status og udvikling inden for regulering af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Artikel 24

Offentliggørelse af oplysninger

1. Medlemsstaterne sikrer, at ajourførte oplysninger om anvendelsen af dette direktiv og særdirektiverne gøres offentligt tilgængelige på en måde, der sikrer, at alle berørte parter har let adgang til disse oplysninger. De offentliggør en meddelelse i deres officielle tidende om, hvordan og hvor oplysningerne offentliggøres. Den første af sådanne meddelelser offentliggøres inden den i artikel 28, stk. 1, andet afsnit, omhandlede iværksættelsesdato, og derefter offentliggøres der en meddelelse, hver gang oplysningerne i den første meddelelse ændres.

2. Medlemsstaterne sender Kommissionen en kopi af disse meddelelser, når de offentliggøres. Kommissionen videregiver i givet fald oplysningerne til Kommunikationsudvalget.

Artikel 25

Revisionsprocedurer

Kommissionen vurderer regelmæssigt, hvorledes dette direktiv fungerer, og aflægger rapport til Europa-Parlamentet og Rådet herom, første gang senest tre år efter iværksættelsesdatoen, jf. artikel 28, stk. 1, andet afsnit. Med henblik herpå kan Kommissionen anmode medlemsstaterne om oplysninger, som stilles til rådighed uden unødigt forsinkelse.

KAPITEL V

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 26

Ophævede direktiver

Følgende direktiver og beslutninger ophæves med virkning fra den i artikel 28, stk. 1, andet afsnit, omhandlede iværksættelsesdato:

— Direktiv 90/387/EØF

- Rådets beslutning 91/396/EØF af 29. juli 1991 om indførelse af et fælleseuropæisk alarmnummer ⁽¹⁾
- Rådets direktiv 92/44/EØF af 5. juni 1992 om etablering af ONP-vilkår for faste kredsløb, senest ændret ved Kommissionens beslutning 98/80/EF ⁽²⁾
- Rådets beslutning 92/264/EØF af 11. maj 1992 om indførelse i Fællesskabet af et fælles præfiks for telefonopkald til udlandet ⁽³⁾
- Direktiv 95/47/EF
- Direktiv 97/13/EF
- Direktiv 97/33/EF
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/10/EF af 26. februar 1998 om ONP-vilkår for taletelefonitjenesten og om udbud af forsyningspligttydelser på teleområdet under konkurrenceforhold ⁽⁴⁾.

Artikel 27

Overgangsforanstaltninger

Medlemsstaterne bibeholder alle i artikel 7 i direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet) og i artikel 16 i direktiv 2002/22/EF (forsyningspligtdirektivet) omhandlede forpligtelser i henhold til national lov, indtil der af en national tilsynsmyndighed træffes afgørelse om disse forpligtelser som foreskrevet i dette direktivs artikel 16.

Operatører af faste offentlige telefonnet, der af deres nationale tilsynsmyndigheder er blevet udpeget som operatører med en stærk markedspostion inden for udbud af offentlige telenet og -tjenester i medfør af bilag I, del 1, i direktiv 97/33/EF eller 98/10/EF, anses fortsat som »notificerede operatører«, jf. forordning (EF) nr. 2887/2000, indtil den i artikel 16 omhandlede markedsanalyseprocedure er tilendebragt. Derefter anses de ikke længere som »notificerede operatører« i forordningens forstand.

Artikel 28

Gennemførelse i national ret

1. Medlemsstaterne vedtager og offentliggør inden den 24. juli 2003 de bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv. De underretter straks Kommissionen herom.

Medlemsstaterne anvender disse bestemmelser fra den 25. juli 2003.

2. Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

3. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv, samt senere ændringer af disse for skrifter.

Artikel 29

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 30

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 7. marts 2002.

På Europa-Parlamentets vegne

P. COX

Formand

På Rådets vegne

J. C. APARICIO

Formand

⁽¹⁾ EFT L 217 af 6.8.1991, s. 31.

⁽²⁾ EFT L 165 af 19.6.1992, s. 27.

⁽³⁾ EFT L 137 af 20.5.1992, s. 21.

⁽⁴⁾ EFT L 101 af 1.4.1998, s. 24.

BILAG I

Liste over markeder, der skal være omfattet af Kommissionens første henstilling om relevante produkt- og tjenestemarkeder som omhandlet i artikel 151. *Markeder, der er omhandlet i direktiv 2002/22/EF (forsyningspligtdirektivet)*

Artikel 16 — markeder, der er afgrænset i henhold til de tidligere regelsæt, hvor forpligtelserne bør tages op til fornyet vurdering.

Udbud af tilslutning til og brug af det offentlige telefonnet på faste steder.

Tilrådgivningsstillelse af faste kredsløb for slutbrugere.

2. *Markeder, der er omhandlet i direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet)*

Artikel 7 — Markeder, som er afgrænset i henhold til de tidligere regelsæt, hvor forpligtelserne bør tages op til fornyet vurdering

Samtrafik (direktiv 97/33/EF)

Access i det faste offentlige telefonnet

opkaldsterminering i det faste offentlige telefonnet

transittjenester i det faste offentlige telefonnet

access i offentlige mobiltelefonnet

opkaldsterminering i offentlige mobiltelefonnet

samtrafik mellem faste kredsløb (sammenkobling af delkredsløb)

Nettilslutninger og særlige nettilslutninger (direktiv 97/33/EF, direktiv 98/10/EF)

Tilslutninger til det faste offentlige telefonnet, herunder ubundet adgang til abonnentledninger

tilslutninger til offentlige mobiltelefonnet, herunder operatørvalg

Engrossalg af kapacitet på faste kredsløb (direktiv 92/44/EØF)

Engrossalg af kapacitet på faste kredsløb til andre udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

3. *Markeder, der er omhandlet i forordning (EF) nr. 2887/2000*

Tjenester, der leveres via ubundtede abonnentledninger (parsnoede metalliske ledninger).

4. *Yderligere markeder*

Det nationale marked for internationale roaming-tjenester på offentlige mobiltelefonnet.

BILAG II

Kriterier der anvendes af nationale tilsynsmyndigheder ved vurdering af kollektivt dominerende stilling, jf. artikel 14, stk. 2, andet afsnit

Der er formodning for, at to eller flere virksomheder kan indtage en kollektivt dominerende stilling, jf. artikel 14, hvis de, selv uden strukturelle eller andre indbyrdes forbindelser, opererer på et marked, hvis struktur anses for at være befordrende for koordineringseffekter. Med forbehold af Domstolens retspraksis inden for kollektivt dominerende stilling er dette sandsynligvis tilfældet, når markedet udviser en række relevante karakteristika, navnlig for så vidt angår markeds-koncentration, transparens og andre nedenfor nævnte karakteristika:

- Et veletableret marked
- stagnerende eller moderat vækst på efterspørgselssiden
- lav efterspørgselselasticitet
- et homogent produkt
- omkostningsstrukturer, der ligner hinanden
- markedsandele, der er omtrent lige store
- manglende teknisk innovation, veletableret teknologi
- fravær af overskydende kapacitet
- høje adgangsbarrierer
- manglende modvægt fra aftagersiden
- manglende potentiel konkurrence
- forskellige uformelle eller andre forbindelser mellem de pågældende virksomheder
- gengældelsesmekanismer
- manglende eller indskrænkede muligheder for priskonkurrence.

Ovennævnte liste er ikke udtømmende, og kriterierne er heller ikke kumulative. Listen skal snarere tjene som illustration af den type kendsgerninger, der kan anvendes som grundlag for påstande om, at der foreligger en kollektivt dominerende stilling.

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2002/22/EF

af 7. marts 2002

om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (forsyningspligtdirektivet)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN
EUROPÆISKE UNION HAR —under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske
Fællesskab, særlig artikel 95,under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale
Udvalg ⁽²⁾,under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽³⁾,i henhold til fremgangsmåden i traktatens artikel 251 ⁽⁴⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Liberaliseringen af telesektoren, den stigende konkurrence og de øgede valgmuligheder inden for kommunikationstjenester går hånd i hånd med arbejdet for at fastlægge et harmoniseret regelsæt, der kan sikre udbuddet af forsyningspligtigheder. Begrebet forsyningspligt bør tages op til fornyet vurdering for at tage højde for de teknologiske fremskridt, markedsudviklingen og ændringer i brugernes behov. De rammebestemmelser, Fællesskabet fastlagde i 1998 med henblik på at liberalisere hele telemarkedet, indbefattede et mindstekrav for forsyningspligten og regler for beregning af omkostningerne i forbindelse hermed samt for dens finansiering.
- (2) Det følger af traktatens artikel 153, at Fællesskabet skal medvirke til beskyttelsen af forbrugere.
- (3) Fællesskabet og medlemsstaterne har påtaget sig en række forpligtelser i forbindelse med rammebestemmelserne for telenet og -tjenester i den aftale om basistelegkommunikation, der er indgået i Verdenshandelsorganisationen (WTO). De enkelte medlemmer af WTO har ret til selv at afgøre, hvilke forsyningspligtigheder de ønsker at bevare. Sådanne forpligtelser vil ikke uden videre

blive betragtet som konkurrencestridige, forudsat at de forvaltes på en gennemskuelig, ikke-diskriminerende og konkurrencemæssigt neutral måde og ikke udgør en større byrde, end det er nødvendigt for den form for forsyningspligt, der er fastlagt af medlemslandet.

- (4) Sikring af forsyningspligtigheder (dvs. ydelse af et bestemt minimum af tjenester til alle slutbrugere til en rimelig pris) kan indebære ydelse af nogle tjenester til nogle slutbrugere til priser, der afviger fra de priser, der fremstår af normale markedsbetingelser. Ydelse af kompensation til virksomheder, der er udpeget til at levere sådanne tjenester under sådanne omstændigheder behøver ikke at medføre nogen konkurrenceforvriddning, når blot de udpegede virksomheder får kompensation for de specifikke nettoomkostninger derved, og nettoomkostningsbyrden inddækkes på en konkurrenceneutral måde.
- (5) På et marked med fri konkurrence bør alle virksomheder, der udbyder offentligt tilgængelige telefonitjenester over faste net, være underlagt visse forpligtelser, mens andre forpligtelser kun bør gælde for virksomheder, der har en stærk markedspostition eller som er blevet udpeget som forsyningspligtudbydere.
- (6) Et nettermineringspunkt (NTP) udgør i regulingsøjemed en grænse mellem rammebestemmelserne for elektroniske kommunikationsnet og tjenester på den ene side og reguleringen af telekommunikationsterminaludstyr på den anden. Det er de nationale tilsynsmyndigheders ansvar at fastlægge NTP'ernes placering, om nødvendigt på grundlag af et forslag fra de relevante virksomheder.
- (7) Medlemsstaterne bør fortsat sikre, at de i kapitel II omhandlede tjenester udbydes i den specificerede kvalitet til alle slutbrugere på deres område uanset geografisk placering, samt til en rimelig pris under hensyn til specifikke nationale forhold. Medlemsstaterne kan i forbindelse med forsyningspligten og på baggrund af de nationale vilkår træffe særlige foranstaltninger for forbrugere i landdistrikter og geografisk afsidesliggende områder for at sikre disses adgang til de i kapitel II omhandlede tje-

⁽¹⁾ EFT C 365 E af 19.12.2000, s. 238 og EFT C 332 E af 27.11.2001, s. 292.

⁽²⁾ EFT C 139 af 11.5.2001, s. 15.

⁽³⁾ EFT C 144 af 16.5.2001, s. 60.

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 13.6.2001 (endnu ikke offentliggjort i EFT), Rådets fælles holdning af 17.9.2001 (EFT C 337 af 30.11.2001, s. 55) og Europa-Parlamentets afgørelse af 12.12.2001 (endnu ikke offentliggjort i EFT). Rådets afgørelse af 14.2.2002.

nester til en rimelig pris samt på samme betingelser sikre ældre, handicappede og personer med særlige sociale behov en sådan adgang. Sådanne foranstaltninger kan også omfatte foranstaltninger, der er målrettet mod forbrugere med særlige sociale behov, idet nærmere bestemte forbrugere støttes, f.eks. gennem specifikke foranstaltninger, der træffes efter en individuel behandling af anmodningerne, som f.eks. betaling af gæld.

- (8) Det er et fundamentalt krav til forsyningspligt efter anmodning at forsyne brugere med en tilslutning til det offentlige telefonnet på et fast sted til en rimelig pris. Dette krav gælder kun for en enkelt smalbåndstilslutning, hvis tilrådighedsstillelse medlemsstaterne kan begrænse til kun at gælde slutbrugerens hovedopholdssted/bopæl, og som ikke omfatter det tjenesteintegreerede digitalnet (ISDN), der etablerer to eller flere forbindelser, der kan bruges samtidig. Der bør ikke være nogen begrænsninger på de tekniske midler, hvormed forbindelsen etableres, idet der kan anvendes trådbaseret eller trådløs teknologi, og heller ikke nogen begrænsning af, hvilken operatør der må varetage en del af eller hele forsyningspligten. Tilslutninger til det offentlige telefonnet på et fast sted bør understøtte tale- og datakommunikation ved hastigheder, der er tilstrækkelige til at give adgang til onlinetjenester som f.eks. dem der udbydes via det offentlige Internet. Den internet-adgangshastighed, som en given bruger oplever, kan afhænge af en række faktorer som f.eks. internet-udbyder(ens) tilslutningsmuligheder/-kvalitet samt den applikation, som forbindelsen anvendes til. Hvilken transmissionshastighed en enkelt smalbåndsforbindelse til det offentlige telefonnet kan understøtte, afhænger både af abonnentens terminaludstyrs formåen og af forbindelsen. Af denne årsag er det ikke hensigtsmæssigt at påbyde en specifik data- eller bithastighed på fællesskabsniveau. De talebåndsmodemmer, der kan fås på nuværende tidspunkt, giver mulighed for transmissionshastigheder på 56 kbps og anvender automatisk tilpasning af transmissionshastigheden for at tage højde for variabel linjekvalitet, således at den faktiske transmissionshastighed kan være lavere end 56 kbps. Der er brug for fleksibilitet dels for at give medlemsstaterne mulighed for, om nødvendigt, at træffe foranstaltninger til sikring af, at forbindelser understøtter en sådan transmissionshastighed, og dels for at give dem mulighed for, hvor det er relevant, at tilslutte transmissionshastigheder under denne øvre grænse på 56 kbps med henblik på f.eks. at udnytte mulighederne i trådløs teknologi (herunder trådløse mobilnet) til at varetage forsyningspligten over for en større del af befolkningen. Dette kan være af særlig betydning i tiltrædelseslande, hvor procenten af traditionelle telefонтilslutninger i husholdningerne er relativt beskedne. I særlige tilfælde, hvor det er klart, at tilslutningen til det offentlige telefonnet på et fast sted ikke giver mulighed for tilfredsstillende internet-adgang, bør medlemsstaterne kunne kræve, at tilslutningen ændres, så den bringes op
- på det niveau, der gælder for størsteparten af abonnenterne, således at den understøtter transmissionshastigheder, der giver mulighed for Internet-adgang. Hvis sådanne specifikke foranstaltninger medfører en nettoomkostning for de pågældende forbrugere, kan nettoeffekten medtages i en eventuel beregning af forsyningspligtens nettoomkostninger.
- (9) Bestemmelserne i dette direktiv er ikke til hinder for, at medlemsstaterne kan udpege forskellige virksomheder til at udbyde hhv. net- og tjenestelementerne i forsyningspligttydelserne. Det kan kræves af udpegede virksomheder, der leverer netelementer, at de sikrer en sådan opbygning og vedligeholdelse, som måtte være nødvendig og passende for at kunne imødekomme alle rimelige anmodninger om tilslutning til det offentlige telefonnet på et fast sted og adgang til offentlig tilgængelige telefontjenester på et fast sted.
- (10) Ved rimelig pris forstås en pris, som medlemsstaterne fastlægger på nationalt plan under hensyn til særlige nationale forhold, herunder fastlæggelse af eventuelle ensartede takster uafhængigt af den geografiske placering eller særlige takstvilkår, der tager højde for mindre-bemidlede brugeres behov. De enkelte forbrugeres vurdering af, hvorvidt priserne er rimelige, hænger sammen med, om de kan kontrollere deres udgifter.
- (11) Nummeroplysning og nummeroplysningstjenester er et vigtigt adgangsgivende middel for offentligt tilgængelige telefonitjenester og indgår i forsyningspligten. Brugere og forbrugere ønsker udtømmende abonnentfortegnelser og nummeroplysningstjenester, der dækker alle registrerede telefonabonnenter og deres numre (herunder numre for faste telefoner og mobiltelefoner), og de har brug for, at oplysningerne gives uden forskel. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/66/EF af 15. december 1997 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred inden for telesektoren⁽¹⁾ sikrer abonnenternes ret til et privatliv, for så vidt angår optagelsen af deres personoplysninger i en offentlig abonnentfortegnelse.
- (12) Det er vigtigt for borgerne, at der stilles det fornødne antal offentlige betalingstelefoner til rådighed, og at brugerne kan ringe op til alarmnumre, herunder navnlig det fælleseuropæiske alarmnummer (»112«), uden at skulle betale for det fra en hvilken som helst telefon, dvs. også fra de offentlige betalingstelefoner, uden at skulle bruge

⁽¹⁾ EFT L 24 af 30.1.1998, s. 1.

nogen form for betaling. Hvis borgerne ikke har tilstrækkeligt kendskab til alarmnummer »112«, mangler de den yderligere sikkerhed, der ligger i, at nummeret kan bruges over hele Europa, navnlig når de rejser i andre medlemsstater.

- (13) Medlemsstaterne bør træffe passende foranstaltninger for at sikre, at handicappede brugere og brugere med særlige sociale behov har adgang til alle offentligt tilgængelige telefonitjenester på faste steder til rimelige priser. Konkrete foranstaltninger for handicappede kunne f.eks. bestå i at stille faciliteter til rådighed, der giver dem adgang til offentlige telefoner, og offentlige teksttelefoner eller tilsvarende foranstaltninger for døve eller talehæmmede, at tilbyde blinde og svagtseende gratis nummeroplysning og lignende eller på anmodning levere specificerede regninger i alternativ udformning til blinde og svagtseende. Der kan også være behov for særlige foranstaltninger med henblik på at give handicappede og brugere med særlige sociale behov adgang til alarmtjenesterne (»112«) og for at give dem de samme muligheder for at vælge mellem forskellige operatører eller tjenesteudbydere, som andre forbrugere har. Der er udviklet tjenestekvalitetsstandarder for en række parametre, med henblik på at kunne vurdere kvaliteten af de tjenester abonnenterne modtager og fastslå, i hvilket omfang de virksomheder, der er udpeget til at varetage forsyningspligten, formår at leve op til disse standarder. Sådanne kvalitetsstandarder findes ikke for de tjenester, der tilbydes handicappede brugere. Der bør derfor udvikles tilsvarende kvalitetsstandarder og relevante parametre for handicappede brugere som fastsat i direktivets artikel 11. Desuden bør de nationale tilsynsmyndigheder kunne kræve, at oplysninger om kvaliteten af de ydede tjenester offentliggøres, hvis og når sådanne standarder og parametre er udviklet. Forsyningspligtudbyderen bør ikke træffe foranstaltninger, der hindrer brugerne i at drage fuld fordel af tjenester, der udbydes af andre operatører eller tjenesteudbydere, samtidig med at de benytter tjenester, der tilbydes som led i forsyningspligten.

- (14) Adgangen til og brugen af det offentlige telefonnet på et fast sted har så stor betydning, at alle, der med rimelighed anmoder herom, bør have adgang hertil. Det er i overensstemmelse med nærhedsprincippet op til medlemsstaterne at bestemme ud fra objektive kriterier, hvilke virksomheder der skal levere forsyningspligttydelserne som defineret i dette direktiv, i givet fald under hensyntagen til disse virksomheders evne og vilje til at levere alle eller en del af disse ydelser. Det er vigtigt, at forsyningspligttydelserne leveres på den mest effektive måde, således at de priser, brugerne betaler, som helhed er baseret på de faktiske omkostninger. Det er også vigtigt, at operatørerne af forsyningspligten opretholder nettets integritet og sikrer driftssikkerheden og tjenesterens kvalitet. Den stigende konkurrence og de øgede valgmuligheder gør det muligt for virksomheder, der

ikke har en stærk markedsposition, at levere samtlige eller enkelte forsyningspligttydelser. Forsyningspligten kan derfor i visse tilfælde overdrages til operatører, der kan udbyde netadgang og tjenester til de laveste omkostninger, f.eks. ved hjælp af konkurrencebaserede eller sammenlignende udvælgelsesprocedurer. Tilsvarende forpligtelser kan indgå i vilkårene, når der udstedes tilladelser til at udbyde offentligt tilgængelige tjenester.

- (15) Medlemsstaterne bør følge med i forbrugernes forhold, hvad angår deres anvendelse af offentligt tilgængelige telefonitjenester, og navnlig kontrollere, om priserne er rimelige. Hvorvidt prisen for telefonitjenesten er rimelig hænger sammen med, hvor detaljerede oplysninger brugerne får om udgifterne til deres telefonforbrug, samt med de relative omkostninger ved anvendelse af telefon i forhold til andre ydelser, og det afhænger også af, om de kan kontrollere udgifterne. Kravet om rimelige priser indebærer derfor, at forbrugerne gives øget indflydelse, og at de virksomheder, der er anmeldt som forsyningspligtudbydere, pålægges visse forpligtelser. Blandt disse forpligtelser kan nævnes specifikke krav om specificeret fakturering samt muligheden for, at forbrugeren selektivt blokerer for visse opkald (f.eks. dyre opkald til særtjenester med overtaksering), kontrollerer udgifterne gennem forudbetaling og modregner oprettelsesgebyrer. Sådanne foranstaltninger vil eventuelt skulle revurderes og ændres på baggrund af markedsudviklingen. De gældende regler giver ikke de forsyningspligtige operatører mulighed for at underrette abonnenter, såfremt forbruget overskrider et vist beløb, eller der optræder usædvanlige opkaldsmønstre. Det bør overvejes i forbindelse med en fremtidig revurdering af lovgivningen, om der er behov for at henlede abonnenternes opmærksomhed på sådanne forhold.
- (16) Medmindre forbrugerne konsekvent betaler for sent eller undlader at betale, bør de beskyttes mod, at deres telefonforbindelse afbrydes øjeblikkeligt som følge af manglende betaling, og de bør, især i tilfælde af uenighed om store regninger for opkald til særtjenester med overtaksering, fortsat have adgang til absolut nødvendige telefonitjenester, så længe tvisten ikke er afgjort. Medlemsstaterne kan beslutte, at adgangen kun opretholdes, hvis abonnenten fortsætter med at betale abonnementsafgiften.
- (17) Kvalitet og pris er nøglefaktorer på et marked med fri konkurrence, og de nationale tilsynsmyndigheder bør være i stand til at overvåge kvaliteten af de tjenester, der udbydes af virksomheder, der er udpeget til at varetage forsyningspligten. De nationale tilsynsmyndigheder bør,

når de anser det for nødvendigt, kunne træffe passende foranstaltninger til at afhjælpe problemer i forbindelse med kvaliteten af disse virksomheders ydelser. De nationale tilsynsmyndigheder skal også kunne overvåge kvaliteten af tjenester, der udbydes af andre virksomheder, der stiller offentlige telefonnet og/eller offentligt tilgængelige telefonitjenester til rådighed for brugerne på faste steder.

- (18) Medlemsstaterne skal om nødvendigt fastlægge ordninger til finansiering af nettoomkostningerne ved forsyningspligten, såfremt det godtgøres, at forpligtelserne kun kan opfyldes med tab til følge eller er forbundet med netto-omkostninger, der ligger uden for normal forretningsstandard. Det er vigtigt at sikre, at nettoomkostningerne i forbindelse med forsyningspligten beregnes korrekt, og at eventuel finansiering så vidt muligt sker uden at påvirke konkurrencen og virksomhederne samt i overensstemmelse med bestemmelserne i traktatens artikel 87 og 88.
- (19) Når nettoomkostningerne ved forsyningspligten beregnes, skal både omkostninger og indtægter samt immaterielle goder, der resulterer af forsyningspligten, tages i betragtning, men der skal også tages højde for den generelle målsætning om at fastlægge prisstrukturer, der afspejler omkostningerne. Nettoomkostningerne ved forsyningspligten bør beregnes efter gennemskuelige procedurer.
- (20) Hensyntagen til immaterielle fordele betyder, at en skønnet pengeværdi af de indirekte fordele, som en virksomhed opnår som følge af sin stilling som forsyningspligtleverandør, bør fratrækkes den direkte nettoomkostning ved forsyningspligten for at kunne bestemme den samlede omkostningsbyrde.
- (21) Hvis forsyningspligten udgør en urimelig byrde for en virksomhed, vil det være hensigtsmæssigt at give medlemsstaterne lov til at indføre ordninger, der gør det muligt at få dækket nettoomkostningerne effektivt. Godtgørelse over de almindelige offentlige budgetter er én måde at dække nettoomkostningerne ved forsyningspligten på. Det vil også være rimeligt, at de beregnede nettoomkostninger godtgøres i fuld åbenhed af alle brugere gennem gebyrer, der pålægges virksomhederne. Medlemsstaterne bør kunne finansiere nettoomkostningerne ved forsyningspligtens forskellige elementer gennem forskellige ordninger og/eller finansiere nettoomkostningerne ved nogle eller alle elementer gennem én af ordningerne eller en kombination heraf. Når omkostningerne dækkes gennem gebyrer, der pålægges markedsaktørerne, bør medlemsstaterne sikre, at gebyrerne fordeles ud fra objektive og ikke-diskriminerende kriterier og i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet. Dette princip hindrer ikke medlemsstaterne i at undtage nye markedsaktører, der endnu ikke har vundet tilstrækkelig fodfæste på markedet. Det skal ved fastlæggelsen af eventuelle finansieringsordninger sikres, at markedsdeltagerne kun bidrager til finansieringen af forsyningspligttydelser og ikke til andre aktiviteter, som ikke er direkte knyttet til varetagelsen af forsyningspligten. Kompensationsordninger skal under alle omstændigheder overholde fællesskabsrettens principper, og navnlig fondsbaserede ordninger skal baseres på principperne om ikke-diskriminering og proportionalitet. Det skal ved alle finansieringsordninger sikres, at brugere i én medlemsstat ikke bidrager til omkostninger ved forsyningspligten i en anden medlemsstat, f.eks. i forbindelse med opkald fra en medlemsstat til en anden.
- (22) Hvis medlemsstater beslutter at finansiere forsyningspligtens nettoomkostninger med offentlige midler, forstås hermed også finansiering over statens almindelige budgetter samt andre offentlige finansieringskilder som f.eks. statslotterier.
- (23) Nettoomkostningerne ved forsyningspligten kan deles mellem alle eller nærmere bestemte kategorier af virksomheder. Medlemsstaterne bør tilse, at fordelingsordningen iagttager princippet om transparens, mindst mulig konkurrenceforvridning, ikke-diskrimination og proportionalitet. Mindst mulig konkurrenceforvridning betyder, at bidrag bør opkræves på en måde, der i videst muligt omfang minimerer virkningerne af den økonomiske byrde, der ender hos slutbrugerne, f.eks. ved at sprede indhentning af bidrag mest muligt.
- (24) De nationale tilsynsmyndigheder bør sikre sig, at virksomheder, der modtager økonomisk støtte til forsyningspligttydelser, fremlægger oplysninger om de enkelte støtteberettigede elementer, der er tilstrækkelig detaljerede til at begrunde deres anmodning. Medlemsstaternes ordninger for omkostningsberegning og finansiering af forsyningspligten bør meddeles Kommissionen, så den kan undersøge, om de er forenelige med traktaten. De udpegede virksomheder har en interesse i at fastlægge nettoomkostningerne ved forsyningspligten så højt som muligt. Medlemsstaterne bør derfor skabe reel åbenhed om og mulighed for at kontrollere de beløb, der opkræves til finansiering af forsyningspligten.
- (25) Kommunikationsmarkederne er inde i en stadig udvikling, som både omfatter tjenesterne og de tekniske midler, der tages i brug for at udbyde dem til brugerne. Forsyningspligttydelserne, som er defineret på EF-plan, bør revurderes løbende for at foreslå ændringer eller omdefinere omfanget. Der bør ved disse revurderinger tages hensyn til ændringer i de samfundsmæssige, erhvervsmæssige og teknologiske forhold, og til den kendsgerning, at eventuelle ændringer af forsyningspligtens omfang bør underkastes en dobbelt kontrol, hvad angår de tjenester, der stilles til rådighed for langt størsteparten af befolkningen og samtidig risikerer at føre til social udstødelse for de borgere, der ikke har råd til dem. Det vil ved enhver ændring af forsyningspligtens

omfang være vigtigt at sikre, at visse teknologiske valg ikke fremhæves kunstigt frem for andre, at sektorspecifikke virksomheder ikke pålægges en uforholdsmæssig stor økonomisk byrde (til skade for markedsudviklingen og innovationen), og at den økonomiske byrde ikke rammer forbrugere med lavere indkomster særlig hårdt. Ændringer i omfanget betyder automatisk, at eventuelle nettoomkostninger kan finansieres ved hjælp af de metoder, der er tilladt ifølge direktivet. Medlemsstaterne kan ikke kræve, at markedsaktørerne bidrager til foranstaltninger, der ikke indgår i forsyningspligten. De enkelte medlemsstater har ret til at indføre særforanstaltninger (som ikke er omfattet af forsyningspligten) og finansiere dem i overensstemmelse med EF-lovgivningen, men de må ikke finansiere dem via bidrag fra markedsaktørerne.

- (26) En øget reel konkurrence på alle netadgangs- og nettjenestemarkeder vil give brugerne flere valgmuligheder. Både det reelle konkurrenceniveau og valgmulighederne varierer i Fællesskabet som helhed og mellem forskellige geografiske områder og forskellige netadgangs og tjenestemarkeder inden for de enkelte medlemsstater. Nogle brugere kan være fuldstændig afhængige af den netadgang og de tjenester, der udbydes af en virksomhed med en stærk markedsposition. Som helhed er det af effektivitetshensyn og for at fremme fri konkurrence vigtigt, at taksterne for de tjenester, der udbydes af en virksomhed med en stærk markedsposition, er omkostningsbaserede. Af effektivitetshensyn og sociale årsager bør de takster, slutbrugere skal betale, afspejle såvel efterspørgsels- som omkostningsforhold, forudsat at det ikke fører til konkurrenceforvridning. Der er risiko for, at en virksomhed med en stærk markedsposition på forskellig vis vil forsøge at blokere for andre aktører eller forvride konkurrencen, f.eks. ved at forlange unaturligt høje priser eller underpriser, foretage obligatorisk bundtning af bestemte detailedstjenester eller favorisere visse forbrugere uretmæssigt. De nationale tilsynsmyndigheder bør derfor have beføjelse til, som en sidste udvej og efter en rimelig afvejning at regulere detailpriserne for virksomheder med en stærk markedsposition. Prislofter, geografisk prisudligning eller lignende metoder samt ikke-regulerende foranstaltninger som f.eks. offentlig tilgængelige sammenligninger af detailedpriser kan tages i brug for at fremme den frie konkurrence og samtidig varetage samfundsinteresser som f.eks., at sørge for, at adgang til offentlig tilgængelige telefonitjenester stadig er økonomisk overkommelig for nogle forbrugere. For at de nationale tilsynsmyndigheder kan opfylde deres lovbestemte forpligtigelser på området, herunder eventuelt pålæg af takstrestriktioner, må de have adgang til de relevante omkostningsregnskabsoplysninger. De nationale tilsynsmyndigheder bør dog kun regulere tjenester i detailledet, hvis de mener, at målsætningen om sikring af reel konkurrence og samfundsinteresser ikke ville

kunne nås gennem relevante foranstaltninger i engrosledet eller vedrørende operatørforvalg eller fast operatørvalg.

- (27) Hvis en national tilsynsmyndighed pålægger anvendelse af et kalkulationssystem til understøttelse af en priskontrol, kan den selv foretage en årlig undersøgelse for at sikre, at dette kalkulationssystem anvendes efter reglerne, såfremt den råder over det nødvendige kvalificerede personale, eller den kan kræve, at undersøgelsen foretages af et andet kvalificeret organ, der er uafhængigt af den pågældende operatør.
- (28) Det anses for nødvendigt at sikre fortsat anvendelse af gældende bestemmelser om minimumssættet af faste kredsløbstjenester i Fællesskabets telekommunikationslovgivning, navnlig i Rådets direktiv 92/44/EØF af 5. juni 1992 om etablering af ONP-vilkår for faste kredsløb ⁽¹⁾, indtil de nationale tilsynsmyndigheder i henhold til de i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet) ⁽²⁾ omhandlede markedsanalyseprocedurer konstaterer, at sådanne bestemmelser ikke længere er nødvendige, fordi et tilstrækkeligt konkurrencepræget marked har udviklet sig på deres område. Der vil sandsynligvis være variationer i konkurrencegraden på de forskellige markeder for faste kredsløb inden for minimumssættet og i forskellige dele af området. Når de nationale tilsynsmyndigheder foretager markedsanalysen, bør de foretage separate vurderinger af hvert enkelt marked for faste kredsløb inden for minimumssættet, idet de tager hensyn til disses geografiske udstrækning. Faste kredsløb hører til de obligatoriske tjenester, der skal ydes, uden at der kan blive tale om kompensationsordninger. Udbud af faste kredsløb uden for minimumssættet af faste kredsløb bør være omfattet af de generelle bestemmelser om detailledet og ikke af de specifikke krav til minimumssættet.
- (29) De nationale tilsynsmyndigheder kan også på baggrund af en analyse af det relevante marked kræve, at mobiludbydere med en stærk markedsposition sætter deres abonnenter i stand til at få adgang til alle samtrafiktilsluttede udbydere af offentlig tilgængelige telefontjenester ved operatørforvalg eller ved fast operatørvalg.

⁽¹⁾ EFT L 165 af 19.6.1992, s. 27. Direktivet er senest ændret ved Kommissionens beslutning 98/80/EF af 7. januar 1998 (EFT L 14 af 20.1.1998, s. 27)

⁽²⁾ Se side 33 i dette EFT.

- (30) Kontrakter er et vigtigt værktøj for brugerne og forbrugerne, når det drejer sig om at sikre tilstrækkelig gennemskuelige oplysninger og den fornødne retssikkerhed. De fleste tjenesteudbydere på et konkurrencebaseret marked indgår kontrakter med deres kunder, fordi det rent kommercielt er det mest hensigtsmæssige. Forbrugertransaktioner i forbindelse med elektroniske net og tjenester er ud over bestemmelserne i nærværende direktiv underlagt kravene i gældende EF-lovgivning til beskyttelse af forbrugerne i forbindelse med kontrakter, herunder navnlig Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler ⁽¹⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF af 20. maj 1997 om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler vedrørende fjernsalg ⁽²⁾. Forbrugerne skal nærmere betegnet garanteres en vis retssikkerhed i kontraktforholdet med den direkte telefonitjenesteudbyder, ved at de pågældende kontrakter indeholder de kontraktmæssige betingelser og vilkår, regler om tjenestekvalitet, bestemmelser om ophævelse af kontrakten og tjenesten, erstatningsforanstaltninger og regler om bilægelse af tvister. Hvis tjenesteudbydere, der ikke er direkte udbydere af telefonitjenester, indgår kontrakter med forbrugerne, skal disse kontrakter også indeholde sådanne oplysninger. Kravene til åbenhed om priser, takster, betingelser og vilkår vil gøre det muligt for forbrugerne at vælge mellem en bredere vifte af muligheder og dermed få det optimale udbytte af konkurrencen.
- (31) Slutbrugerne bør have adgang til offentligt tilgængelige oplysninger om kommunikationstjenester. Medlemsstaterne skal kunne overvåge kvaliteten af de tjenester, der udbydes inden for landets grænser. De nationale tilsynsmyndigheder skal systematisk kunne indsamle oplysninger om kvaliteten af de tjenester, der udbydes på deres område, baseret på kriterier, der gør det muligt at sammenligne oplysningerne mellem tjenesteudbydere og mellem medlemsstater. Virksomheder, der udbyder kommunikationstjenester og driver virksomhed på et marked med fri konkurrence, må forventes at gøre passende og ajourførte oplysninger om deres tjenester offentligt tilgængelige, eftersom de har en forretningsmæssig interesse heri. De nationale tilsynsmyndigheder skal dog alligevel kunne kræve, at sådanne oplysninger offentliggøres, såfremt de ikke tilstrækkeligt effektivt er bragt til offentlighedens kendskab.
- (32) Slutbrugerne og forbrugerne skal kunne stole på, at alt udstyr, der sælges i EF til modtagelse af digital-tv, er indbyrdes kompatibelt. Medlemsstaterne skal kunne sikre, at sådant udstyr overholder et minimum af harmoniserede standarder. Disse standarder kan tilpasses løbende i takt med den teknologiske og markedsmæssige udvikling.
- (33) Det er ønskeligt, at forbrugerne opnår den højeste grad af tilslutningsmuligheder til digitale fjernsynsapparater. Interoperabilitet er et koncept, der udvikler sig på dynamiske markeder. Standardiseringsorganer bør gøre deres yderste for at sikre, at relevante standarder udvikler sig i takt med den pågældende teknologi. Det er ligeledes vigtigt at sikre, at der er stik på fjernsynsapparater, der kan overføre alle nødvendige elementer i et digitalt signal, herunder audio- og videosignaler, adgangsstyringsinformation, serviceoplysninger, oplysninger om programmeringsgrænseflader for applikationer (API) og kopibeskyttelsesinformation. Direktivet sikrer derfor, at digitale fjernsynsapparaters åbne grænseflades funktionalitet ikke begrænses af netoperatører, tjenesteudbydere eller udstyrsfabrikanter, og at den fortsætter med at udvikle sig i takt med den teknologiske udvikling. Med hensyn til visning og udformning af digitale interaktive tv-tjenester må det anses for at være til gavn for forbrugerne, at der etableres en fælles standard baseret på markedskræfterne. Til at fremme en sådan udvikling kan medlemsstaterne og Kommissionen tage politiske initiativer i overensstemmelse med traktaten.
- (34) Alle slutbrugere skal fortsat have adgang til telefonistassistance, uafhængigt af hvilken organisation der udbyder adgang til det offentlige telefonnet.
- (35) Nummeroplysningstjenester og abonnementsfortegnelser er allerede underlagt fri konkurrence. Bestemmelserne i dette direktiv supplerer bestemmelserne i direktiv 97/66/EF ved at give abonnenterne ret til at få deres personlige oplysninger optaget i en trykt eller elektronisk abonnentfortegnelse. Alle tjenesteudbydere, der tildele deres abonnenter telefonnumre, har pligt til at stille alle relevante oplysninger til rådighed på en hensigtsmæssig, omkostningsbaseret og ikke-diskriminerende måde.
- (36) Det er vigtigt, at brugerne kan benytte det fælles europæiske alarmnummer »112« samt eventuelle andre nationale alarmnumre gratis fra en hvilken som helst telefon, herunder også offentlige betalingstelefoner, uden at skulle bruge nogen form for betaling. Medlemsstaterne er tidligere blevet pålagt at træffe de nødvendige organisatoriske foranstaltninger, som af hensyn til den nationale tilrettelæggelse af alarmtjenesterne er bedst egnet til at sikre, at opkald til dette nummer besvares og håndteres på tilfredsstillende vis. Hvis alarmtjenesterne, i det omfang det er teknisk muligt, får mulighed for nummervisning, vil de kunne beskytte brugerne af »112«-tjenesterne bedre, og det vil øge sikkerheden og hjælpe alarmtjenesterne med at udføre deres opgaver, forudsat at det sikres, at opkald og tilhørende oplysninger fremføres til alarmtjenesterne. Modtagelsen og brugen af sådanne oplysninger bør ske i overensstemmelse med den relevante fællesskabslovgivning om behandling af

⁽¹⁾ EFT L 95 af 21.4.1993, s. 29.

⁽²⁾ EFT L 144 af 4.6.1997, s. 19.

- personoplysninger. De stadige informationsteknologiske forbedringer vil efterhånden gøre det muligt at håndtere flere sprog over nettet til en rimelig pris. Det vil også medvirke til at øge sikkerheden for europæiske borgere, der benytter sig af alarmnummer »112«.
- (37) Let adgang til det internationale telefonnet er af største betydning både for de europæiske borgere og for europæisk erhvervsliv. »00« anvendes allerede som det normale udlandspræfiks ved telefonopkald i EF. Det er muligt at indføre eller opretholde særordninger for lokale telefonopkald mellem to medlemsstater, der støder op til hinanden. ITU har i overensstemmelse med ITU's anbefaling E.164 tildelt det europæiske telefonnummereringsområde (ETNS) præfikset »3883«. For at kunne sikre, at opkald til ETNS får forbindelse, bør virksomheder, der driver offentlige telefonnet, sikre, at opkald, der anvender »3883«, bliver direkte eller indirekte sammenkoblet med netværk, der betjener ETNS-tjenester, som specificeret i relevante ETSI-standarder. Sådan opkoblings-/samtrafikordninger bør være omfattet af bestemmelserne i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/19/EF af 7. marts 2002 om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter (adgangsdirektivet) ⁽¹⁾.
- (38) Slutbrugeres adgang til alle nummerressourcer i Fællesskabet er en afgørende forudsætning for et indre marked. Det bør omfatte frikalds- og overtakseringsnumre samt andre ikke geografiske numre bortset fra de tilfælde, hvor den opkaldte abonnent af kommercielle grunde har valgt at begrænse adgangen fra bestemte geografiske områder. Taksten, der pålignes abonnenter, som foretager opkald fra steder uden for den pågældende medlemsstat, skal ikke nødvendigvis være den samme som for abonnenter, der foretager opkald fra medlemsstaten.
- (39) Faciliteter som tonesignaler og nummervisning er normalt til rådighed på moderne telefoncentraler og kan derfor i stigende grad udbydes uden eller med ganske få omkostninger. Tonesignaler anvendes i stadig højere grad til interaktiv kommunikation med særtjenester og -faciliteter, herunder tillægstjenester, og manglende adgang til denne facilitet kan forhindre, at brugerne får adgang til disse tjenester. Medlemsstaterne behøver ikke at stille krav om, at disse faciliteter udbydes, såfremt det allerede er tilfældet. Direktiv 97/66/EF sikrer brugernes privatliv i forbindelse med specificeret fakturering ved at give dem mulighed for at beskytte deres privatliv i forbindelse med nummervisning. Udviklingen af disse tjenester på et paneuropæisk grundlag vil gavne forbrugere og fremmes ved dette direktiv.
- (40) Nummerportabilitet spiller en nøglerolle med hensyn til at øge forbrugernes valgmuligheder og skabe reel konkurrence på det liberaliserede telemarked ved at give brugere, der anmoder herom, mulighed for at beholde deres nummer eller numre i det offentlige telefonnet, uanset hvilken organisation, der udbyder tjenesten til brugerne. Nummerportabilitet mellem det offentlige fastnet og mobilnettet er ikke omfattet af direktivet. Medlemsstaterne kan dog anvende bestemmelser om nummerportabilitet mellem net, der udbyder tjenester på faste steder, og mobilnet.
- (41) Nummerportabilitet styrkes i betydelig grad, når såvel slutbrugere, der tager deres numre med sig, og slutbrugere, der ringer til disse, har adgang til transparente takstoplysninger. De nationale tilsynsmyndigheder bør, som led i implementeringen af nummerportabilitet, hvor det er muligt, fremme relevant taksttransparens.
- (42) De nationale tilsynsmyndigheder kan, når de sikrer, at prissætningen af samtrafik i forbindelse med udbud af nummerportabilitet er omkostningsbaseret, også tage hensyn til tilgængelige priser på sammenlignelige markeder.
- (43) Medlemsstaterne har på nuværende tidspunkt overdraget visse fordelingspligter («must carry») til net, der er etableret med henblik på fremføring af radio- og tv-programmer til offentligheden. Medlemsstaterne bør kunne pålægge virksomheder i deres område en rimelig sendepligt for at tilgodese velbegrundede politiske hensyn, men en sådan pligt bør kun pålægges i den udstrækning, det er nødvendigt for at virkeliggøre almenyttige målsætninger, som medlemsstaterne nøje har fastlagt i overensstemmelse med Fællesskabets lovgivning, og den bør være rimelig, transparent og revideres med regelmæssige mellemrum. En af medlemsstaterne pålagt fordelingspligt skal være rimelig; dvs., at den skal stå i et rimeligt forhold til det tilsigtede mål og være transparent på baggrund af klart definerede målsætninger i almenhedens interesse, og den kan eventuelt indeholde en bestemmelse om en afpasset godtgørelse. Sådanne »must carry«-forpligtelser kan omfatte transmission af tjenester, der er specielt beregnet på at sikre handicappede brugere behørig adgang.
- (44) Net, der bruges til fordeling af radio- og fjernsynsudsendelser til offentligheden omfatter kabel-tv-, satellit- og jordbaserede sendernet. De kan også omfatte andre net, hvis et betydeligt antal slutbrugere anvender sådanne net som deres primære adgang til modtagelse af radio- og tv-udsendelser.

⁽¹⁾ Se side 7 i dette EFT.

- (45) Ydelse af indholdstjenester som f.eks. tilbud om salg af en pakke med radio- og tv-kanaler er ikke omfattet af de fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester. Udbydere af sådanne tjenester bør ikke pålægges forsyningspligt for så vidt angår sådanne tjenester. Dette direktiv er med forbehold af foranstaltninger, der i overensstemmelse med fællesskabsretten er truffet på nationalt niveau vedrørende sådanne tjenester.
- (46) Såfremt en medlemsstat ønsker at sikre udbuddet af andre specifikke tjenester på sit område, bør sådanne forpligtelser implementeres på en omkostningseffektiv måde og ikke være omfattet af forsyningspligten. Medlemsstaterne kan i overensstemmelse hermed og under iagttagelse af fællesskabsretten træffe supplerende foranstaltninger (som f.eks. at lette udvikling af infrastruktur og tjenester under omstændigheder, hvor markedet ikke i tilstrækkeligt omfang imødekommer slutbrugere eller forbrugeres krav). Det Europæiske Råd opfordrede på sit møde i Lissabon den 23.-24. marts 2000 som reaktion på Kommissionens »Europe-initiativ« medlemsstaterne til at sikre, at alle skoler har adgang til internettet og til multimedieressourcer inden udgangen af 2002.
- (47) Det er i et konkurrencebaseret miljø vigtigt, at de nationale tilsynsmyndigheder tager hensyn til de berørte parter, herunder brugernes og forbrugernes, synspunkter i forbindelse med spørgsmål, der berører slutbrugerrettigheder. Der bør være effektive procedurer til afgørelse af tvister mellem på den ene side forbrugerne og på den anden side de virksomheder, der udbyder offentligt tilgængelige kommunikationstjenester. Medlemsstaterne bør henholde sig fuldt ud til Kommissionens henstilling 98/257/EF af 30. marts 1998 om udenretlig bilæggelse af tvister på forbrugerområdet ⁽¹⁾.
- (48) Samregulering kan være et hensigtsmæssigt redskab til fremme af bedre kvalitetsstandarder og højnelse af serviceniveauet. Samregulering bør bygge på de samme principper som formel regulering, dvs. at den bør være objektiv, begrundet, rimelig, ikke-diskriminerende og transparent.
- (49) Direktivet indeholder en vis forbrugerbeskyttelse, f.eks. bestemmelser om klare kontraktvilkår, bilæggelse af tvister og taksttransparens for forbrugerne. Endvidere tilskynder det til at lade også andre kategorier af slutbrugere, navnlig små og mellemstore virksomheder, nyde godt af disse fordele.
- (50) Bestemmelserne i dette direktiv er ikke til hinder for, at en medlemsstat træffer forholdsregler, som er begrundet i traktatens artikel 30 og 46, navnlig i hensynet til den offentlige sikkerhed, den offentlige orden og den offentlige sædelighed.

- (51) I overensstemmelse med subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet som defineret i traktatens artikel 5 kan de overordnede målsætninger om at fastlægge fælles retningslinjer for forsyningspligten på teleområdet for alle europæiske brugere samt harmoniserede betingelserne for adgang til og anvendelse af offentlige telefonnet på et fast sted og tilhørende offentligt tilgængelige telefoni-tjenester ikke virkeliggøres i tilstrækkelig grad af de enkelte medlemsstater. Målet om at fastlægge et harmoniseret regelsæt for elektroniske kommunikationstjenester, elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter kan ikke realiseres af medlemsstaterne alene og bør derfor realiseres af Fællesskabet. Bestemmelserne i dette direktiv begrænses til, hvad der er nødvendigt for at opfylde disse målsætninger, og går ikke ud over, hvad der kræves til dette formål.
- (52) Da de for gennemførelsen af nærværende direktiv nødvendige foranstaltninger er generelle foranstaltninger efter artikel 2 i Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbestemmelser, der tillægges Kommissionen ⁽²⁾, bør de vedtages efter forskriftsproceduren i artikel 5 i nævnte afgørelse —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

KAPITEL I

ANVENDELSESOMRÅDE, FORMÅL OG DEFINITIONER

Artikel 1

Anvendelsesområde og formål

1. Inden for rammerne af direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) vedrører nærværende direktiv udbud af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester til slutbrugere. Formålet er, gennem reel konkurrence og reelle valgmuligheder, at sikre, at tjenester af høj kvalitet er offentlig tilgængelige i hele Fællesskabet, samt at tage højde for de tilfælde, hvor slutbrugernes behov ikke opfyldes tilfredsstillende af markedet.
2. Dette direktiv fastlægger slutbrugeres rettigheder og de tilsvarende forpligtelser for virksomheder, som udbyder offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationsnet og -tjenester. For at sikre, at der stilles forsyningspligtgydelser til rådighed på markeder med fri og åben konkurrence, fastlægger dette direktiv det minimum af tjenester af en bestemt kvalitet, som alle

⁽¹⁾ EFT L 115 af 17.4.1998, s. 31.

⁽²⁾ EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.

slutbrugere under hensyn til særlige nationale forhold har adgang til til rimelige priser, uden at det medfører konkurrenceforvridning. Dette direktiv fastsætter også forpligtelser for så vidt angår ydelse af visse obligatoriske tjenester som f.eks. udbud af faste kredsløb.

Artikel 2

Definitioner

Definitionerne i artikel 2 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) finder anvendelse i dette direktiv.

I dette direktiv forstås endvidere ved:

- a) »offentlig betalingstelefon«: en telefon, der er offentlig tilgængelig, og for hvis brug der kan betales med mønter og/eller betalingskort og/eller forudbetalte kort, herunder kort, der benyttes sammen med en kode, der indtastes
- b) »offentligt telefonnet«: et elektronisk kommunikationsnet, som anvendes til ydelse af offentligt tilgængelige telefonitjenester. Det understøtter fremføring mellem nettermineringspunkter af taletelefoni samt andre former for kommunikation, herunder telefax og data
- c) »offentligt tilgængelig telefonitjeneste«: en tjeneste, der er tilgængelig for offentligheden med henblik på etablering og modtagelse af nationale og internationale opkald, samt adgang til alarmtjenester via et eller flere numre i en national eller international nummerplan, og som i relevante tilfælde endvidere kan omfatte følgende tjenester: telefonistekspedition, nummeroplysningstjenester, nummerfortegnelser, offentlige betalingstelefoner, udbud af tjenester på særlige vilkår, udbud af særlige faciliteter for handicappede eller abonnenter med særlige sociale behov og/eller ydelse af ikke-geografiske tjenester
- d) »geografisk nummer«: et nummer fra den nationale nummerplan, hvor en del af talstrukturen indeholder en geografisk information, der anvendes til at dirigere opkald til nettermineringspunktets (NTP) fysiske placering
- e) »nettermineringspunkt« (NTP): et fysisk punkt, hvor en abonnent får adgang til et offentligt kommunikationsnet. For net, hvor der anvendes kobling eller rutning, identificeres nettermineringspunktet ved hjælp af en specifik netadresse, der kan være knyttet til abonnentens nummer eller navn
- f) »ikke-geografisk nummer«: et nummer fra den nationale nummerplan, som ikke er et geografisk nummer. Det omfatter bl.a. mobil-, frikalds- og overtakseringsnumre.

KAPITEL II

FORSYNINGSPLIGT, HERUNDER SOCIALE FORPLIGTELSE

Artikel 3

Adgang til forsyningspligtigheder

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle slutbrugere på deres område, uanset hvor de geografisk befinder sig, har mulighed for at få adgang til de i dette kapitel nævnte tjenester, i den krævede kvalitet og, under hensyn til de særlige nationale forhold, til en rimelig pris.
2. Medlemsstaterne fastlægger den mest effektive og hensigtsmæssige strategi til sikring af forsyningspligtens varetagelse under iagttagelse af principperne om objektivitet, transparens, ikke-diskriminering og proportionalitet. De skal minimere konkurrenceforvridning, navnlig udbud af tjenester til priser eller på betingelser eller vilkår, der afviger fra almindelige forretningsmæssige betingelser, idet de samtidig tilgodeser samfundsinteresser.

Artikel 4

Udbud af fastnetadgang

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle rimelige anmodninger om tilslutning til det offentlige telefonnet på et fast sted og om adgang til offentligt tilgængelige telefonitjenester på et fast sted efterkommes af mindst én virksomhed.
2. Tilslutningen skal give slutbrugerne mulighed for at foretage og modtage lokale, nationale og internationale telefonopkald, telefaxopkald og dataoverførsler ved transmissionshastigheder, der er tilstrækkelige til at give funktionel adgang til internettet, under hensyn til den fremherskende teknologi, der bruges af de fleste abonnenter, samt hvad der er teknologisk muligt.

Artikel 5

Nummeroplysningstjenester og abonnentfortegnelser

1. Medlemsstaterne sikrer:
 - a) at mindst én udtømmende nummerfortegnelse er tilgængelig for slutbrugerne i en form, der er godkendt af den relevante myndighed, enten i trykt eller elektronisk form eller begge dele, og at den ajourføres regelmæssigt, dog mindst én gang årligt

b) at mindst én udtømmende nummeroplysningstjeneste er tilgængelig for alle slutbrugere, herunder brugere af offentlige betalingstelefoner.

2. Nummerfortegnelsen/-oplysningstjenesten i stk. 1 skal med forbehold af bestemmelserne i artikel 11 i direktiv 97/66/EF omfatte alle abonnenter på offentligt tilgængelige telefontjenester.

3. Medlemsstaterne sikrer, at de(n) virksomhed(er), der udbyder de i stk. 1 nævnte tjenester, anvender princippet om ikke-diskriminering under behandlingen af oplysninger, de har modtaget fra andre virksomheder.

Artikel 6

Offentlige betalingstelefoner

1. Medlemsstaterne sørger for, at de nationale tilsynsmyndigheder kan pålægge virksomheder forpligtelser, således at det sikres, at der stilles offentlige betalingstelefoner til rådighed i et sådant omfang, at slutbrugernes rimelige behov opfyldes, for så vidt angår geografisk dækning, antal, adgangsfaciliteter til disse telefoner for handicappede brugere og tjenestekvalitet.

2. En medlemsstat skal sørge for, at den nationale tilsynsmyndighed kan beslutte ikke at pålægge forpligtelserne i stk. 1 på hele sit område eller en del heraf, hvis den på grundlag af en høring af de berørte parter i henhold til artikel 33 har forvisset sig om, at disse faciliteter eller tilsvarende tjenester er bredt tilgængelige.

3. Medlemsstaterne sikrer, at det fra offentlige betalingstelefoner er muligt at foretage gratis alarmopkald på det fælleseuropæiske alarmnummer »112«, og på andre nationale alarmnumre, uden brug af betalingsmidler.

Artikel 7

Særlige foranstaltninger for handicappede brugere

1. Medlemsstaterne træffer i fornødent omfang særlige foranstaltninger for handicappede slutbrugere for at sikre en tilsvarende adgang til offentligt tilgængelige telefonitjenester, herunder alarmtjenester, nummeroplysningstjenester og nummerfortegnelser, som andre slutbrugere har, og det til en rimelig pris.

2. Medlemsstaterne kan under hensyn til de nationale forhold træffe særlige foranstaltninger til sikring af, at handicappede slutbrugere kan udnytte de valgmuligheder mellem virksomheder og tjenesteudbydere, som står til rådighed for flertallet af slutbrugere.

Artikel 8

Udpegning af virksomheder

1. Medlemsstaterne kan udpege en eller flere virksomheder til at varetage de i artikel 4, 5, 6 og 7 og, hvor det er muligt, artikel 9, stk. 2, omhandlede forsyningspligtstjenester, således at hele det nationale område dækkes. Medlemsstaterne kan udpege forskellige virksomheder eller grupper af virksomheder til at varetage forskellige af forsyningspligtens elementer og/eller til at dække forskellige dele af deres område.

2. Når medlemsstaterne udpeger virksomheder til at varetage forsyningspligten på hele deres område eller en del heraf, skal de anvende en effektiv, objektiv, transparent og ikke-diskriminerende udpegningsmetode, der sikrer, at ingen virksomhed på forhånd er udelukket fra at blive udpeget. Sådanne udvælgelsesmetoder skal sikre, at forsyningspligten varetages på en omkostningseffektiv måde og kan anvendes som et middel til at bestemme nettoomkostningerne ved forsyningspligten, jf. artikel 12.

Artikel 9

Rimelige takster

1. De nationale tilsynsmyndigheder overvåger detailtaksterens udvikling og niveau for så vidt angår de tjenester, der i artikel 4, 5, 6 og 7 angives som værende omfattet af forsyningspligten og ydes af de udpegede virksomheder, navnlig i forhold til nationale forbrugerpriser og indkomster.

2. Medlemsstaterne kan under hensyn til de nationale forhold kræve, at udpegede virksomheder tilbyder forbrugerne takstvalgmuligheder eller -ordninger, der afviger fra dem, der tilbydes under almindelige forretningsmæssige vilkår, navnlig for at sikre, at personer med lave indkomster eller personer med særlige sociale behov ikke hindres i at få adgang til eller anvende den offentlig tilgængelige telefonitjeneste.

3. Medlemsstaterne kan ud over eventuelle bestemmelser om, at de udpegede virksomheder skal tilbyde særlige takstvalgmuligheder, overholde prislofter, anvende en geografisk udligning eller lignende ordninger, sikre, at der ydes støtte til forbrugere, der findes at have lav indtægt eller særlige sociale behov.

4. Medlemsstaterne kan kræve, at virksomheder med forpligtelser i medfør af artikel 4, 5, 6 og 7, under hensyntagen til de nationale forhold, anvender ensartede takster, herunder geografisk udligning, i hele landet, eller overholder prislofter.

5. De nationale tilsynsmyndigheder sikrer, såfremt en udpeget virksomhed har pligt til at tilbyde forbrugerne særlige takst-

valgmuligheder, ensartede takster, herunder geografisk udlig- ning, eller overholde prislofter, at betingelserne er fuldt trans- parente og offentliggøres og anvendes i overensstemmelse med ikke-diskrimineringsprincippet. De nationale tilsynsmyndighe- der kan kræve, at bestemte ordninger ændres eller trækkes til- bage.

Artikel 10

Kontrol med udgifter

1. Medlemsstaterne sikrer, at de udpegede virksomheder i forbindelse med udbud af faciliteter og tjenester ud over de i artikel 4, 5, 6 og 7 og artikel 9, stk. 2, omhandlede, fastsætter vilkårene på en sådan måde, at abonnenten ikke er tvunget til at betale for faciliteter eller tjenester, der ikke er nødvendige for eller kræves til den tjeneste, der er anmodet om.

2. Medlemsstaterne sikrer, at de udpegede virksomheder med forpligtelser i henhold til artikel 4, 5, 6 og 7 og artikel 9, stk. 2, udbyder de særlige faciliteter og tjenester i bilag I, del A, således at abonnenterne kan overvåge og kontrollere deres udgifter og hindre uberettiget afbrydelse af tjenesten.

3. Medlemsstaterne sikrer, at den relevante myndighed kan sætte kravene i stk. 2 ud af kraft i hele eller dele af landet, hvis den har forvisset sig om, at faciliteten er alment tilgængelig.

Artikel 11

Kvalitetskrav til tjenester, der leveres af udpegede virksomheder

1. De nationale tilsynsmyndigheder sikrer, at alle udpegede virksomheder med forpligtelser i henhold til artikel 4, 5, 6 og 7 og artikel 9, stk. 2, offentliggør fyldestgørende og ajourførte oplysninger om kvalitetsmålinger på forsyningspligtområdet på grundlag af de i bilag III omhandlede tjenestekvalitetsparametre, definitioner og målemetoder. De offentliggjorte oplysninger meddeles også den nationale tilsynsmyndighed.

2. De nationale tilsynsmyndigheder kan bl.a. specificere yderligere tjenestekvalitetsstandarder i de tilfælde, hvor der er udviklet relevante parametre for at vurdere forsyningspligtvirksomhedernes tjenester for handicappede slutbrugere og forbrugere. De nationale tilsynsmyndigheder sikrer, at oplysninger om virksomhedernes tjenester vurderet på baggrund af disse parametre også offentliggøres og gøres tilgængelige for den nationale tilsynsmyndighed.

3. De nationale tilsynsmyndigheder kan desuden specificere oplysningernes indhold, form og offentliggørelsesmåde, således at det sikres, at slutbrugere og forbrugere har adgang til fyldestgørende, sammenlignelige og brugervenlige oplysninger.

4. De nationale tilsynsmyndigheder kan fastsætte kvalitetsmål for virksomheder med forsyningspligt, som minimum for forsyningspligt i henhold til artikel 4. De nationale tilsynsmyndigheder tager i den forbindelse hensyn til de berørte parters synspunkter, navnlig som omhandlet i artikel 33.

5. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale tilsynsmyndighe- der er i stand til at kontrollere, om de udpegede virksomheder opfylder de anførte kvalitetsmål.

6. Hvis en virksomhed vedvarende ikke opfylder kvalitetsmålene, kan der træffes særlige foranstaltninger i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/20/EF af 7. marts 2002 om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tje- nester (tilladelsesdirektivet) ⁽¹⁾. De nationale tilsynsmyndigheder kan på den pågældende virksomheds regning anmode om en uafhængig kvalitetskontrol eller tilsvarende gennemgang af kva- litetsmålingerne for at sikre, at de oplysninger, der stilles til rådighed af virksomheder med forsyningspligt, er nøjagtige og sammenlignelige.

Artikel 12

Beregning af omkostninger ved forsyningspligt

1. Hvis de nationale tilsynsmyndigheder finder, at varetage- sen af forsyningspligten, som den er fastlagt i artikel 3-10, kan udgøre en urimelig byrde for virksomheder med forsynings- pligt, beregner de nettoomkostningerne herved.

De nationale tilsynsmyndigheder skal med henblik herpå:

- a) beregne nettoomkostningerne ved den pågældende for- syningspligt, idet der tages hensyn til eventuelle markeds- fordele, som en virksomhed, der udpeges til varetage for- syningspligt, nyder godt af, jf. bilag IV, del A, eller
- b) anvende de nettoomkostninger ved varetagelse af for- syningspligt, der bestemmes ved den i artikel 8, stk. 2, omhandlede udpegningsmetode.

2. De regnskaber og/eller oplysninger, der ligger til grund for beregningen af nettoomkostningerne ved forsyningspligten, jf. stk. 1, litra a), kvalitetskontrolleres eller verificeres af den

⁽¹⁾ Se side 21 i dette EFT.

ationale tilsynsmyndighed eller en af de berørte parter uafhængig instans, der er godkendt af den nationale tilsynsmyndighed. Omkostningsberegningen og kvalitetskontrollens konklusioner er offentlig tilgængelig.

Artikel 13

Finansiering af forsyningspligten

1. Såfremt de nationale tilsynsmyndigheder på grundlag af den i artikel 12 omhandlede nettoomkostningsberegning mener, at en virksomhed pålægges en urimelig byrde, skal medlemsstaterne efter anmodning fra en udpeget virksomhed beslutte at:

- a) indføre en ordning, der på transparente vilkår giver den pågældende virksomhed kompensation fra offentlige midler for de beregnede nettoomkostninger, og/eller
- b) dele nettoomkostningerne ved forsyningspligten mellem udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

2. Såfremt nettoomkostningerne deles i henhold til stk. 1, litra b), fastsætter medlemsstaterne en deleordning, som forvaltes af den nationale tilsynsmyndighed eller af en af de begunstigede uafhængig instans under de nationale tilsynsmyndigheders tilsyn. Kun de i henhold til artikel 12 fastlagte nettoomkostninger ved de i artikel 3-10 omhandlede forpligtelser kan finansieres.

3. En deleordning skal overholde principperne om transparens, mindst mulig konkurrenceforvridning, ikke-diskriminering og proportionalitet, jf. principperne i bilag IV, del B. Medlemsstaterne kan vælge ikke at kræve bidrag fra virksomheder, hvis nationale omsætning ikke overstiger en fastsat grænse.

4. Eventuelle udgifter i forbindelse med deling af omkostningerne ved forsyningspligten skal udskilles fra de øvrige udgifter og anføres særskilt for hver enkelt virksomheds vedkommende. Sådanne udgifter kan ikke pålægges eller afkræves virksomheder, der ikke udbyder tjenester i den medlemsstat, der har indført den pågældende deleordning.

Artikel 14

Transparens

1. Såfremt der indføres en deleordning for finansieringen af nettoomkostningerne ved forsyningspligten, som omhandlet i artikel 13, sikrer de nationale tilsynsmyndigheder, at principperne for omkostningsdelingen og en nærmere beskrivelse af den anvendte ordning er offentlig tilgængelig.

2. Med forbehold af fællesskabsregler og nationale regler om forretningshemmelighed sikrer de nationale tilsynsmyndigheder, at der udgives en årlig rapport med angivelse af de beregnede omkostninger ved forsyningspligten, alle involverede virksomheders bidrag og eventuelle markedsmæssige fordele, der kan være tilflydt den eller de virksomheder, der er udpeget til at varetage forsyningspligten, såfremt en fond rent faktisk er oprettet og taget i anvendelse.

Artikel 15

Nyvvurdering af forsyningspligtens omfang

1. Kommissionen tager med jævne mellemrum forsyningspligtens omfang op til nyvvurdering navnlig med henblik på at foreslå Europa-Parlamentet og Rådet, at omfanget ændres eller omdefineres. Der foretages en nyvvurdering første gang senest to år efter den i dette direktivs artikel 38, stk. 1, andet afsnit, omhandlede iværksættelsesdato og herefter hvert tredje år.

2. Nyvvurderingen foretages på grundlag af den samfundsmæssige, økonomiske og teknologiske udvikling, idet der bl.a. tages hensyn til mobilitet og transmissionshastighed under hensyn til den fremherskende teknologi, der anvendes af flertallet af abonnenterne. Nyvvurderingen iværksættes i henhold til bilag V. Kommissionen forelægger Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om resultatet af denne nyvvurdering.

KAPITEL III

TILSYN MED VIRKSOMHEDER MED EN STÆRK MARKEDSPOSITION PÅ SPECIFIKKE MARKEDER

Artikel 16

Revurdering af forpligtelser

1. Medlemsstaterne opretholder samtlige forpligtelser vedrørende:

a) detailtakster for udbud af adgang til og anvendelse af det offentlige telefonnet, jf. artikel 17 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/10/EF af 26. februar 1998 om ONP-vilkår for taletelefonitjenesten og om udbud af forsyningspligttydelser på teleområdet under konkurrenceforhold ⁽¹⁾

b) operatørforvalg eller fast operatørvalg, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/33/EF af 30. juni 1997 om samtrafik på teleområdet med henblik på at sikre forsynings-

⁽¹⁾ EFT L 101 af 1.4.1998, s. 24.

pligtigheder og interoperabilitet ved anvendelse af ONP-principperne ⁽¹⁾

- c) faste kredsløb, jf. artikel 3, 4, 6, 7, 8 og 10 i direktiv 92/44/EØF

indtil disse forpligtelser er blevet revurderet, og der er truffet afgørelse herom i henhold til proceduren i stk. 3.

2. Kommissionen angiver relevante markeder for forpligtelserne for så vidt angår detailmarkeder i den første henstilling om relevante produkt- og tjenestemarkeder og den beslutning om afgrænsning af transnationale markeder, der skal vedtages efter artikel 15 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet).

3. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheder hurtigst muligt efter dette direktivs ikrafttræden og derefter regelmæssigt, foretager en markedsanalyse efter proceduren i artikel 16 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) for at afgøre, om forpligtelserne vedrørende detailmarkeder skal opretholdes, ændres eller trækkes tilbage. Foranstaltningerne underkastes proceduren i artikel 7 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet).

Artikel 17

Tilsyn med tjenester i detaileddet

1. Medlemsstaterne sikrer følgende:
 - a) hvis en national tilsynsmyndighed som følge af en markedsanalyse udført i overensstemmelse med artikel 16, stk. 3, konstaterer, at der på et bestemt detailmarked, der er afgrænset i overensstemmelse med artikel 15 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) ikke er reel konkurrence, og
 - b) den konkluderer, at forpligtelserne i henhold til direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet) eller artikel 19 i nærværende direktiv ikke vil resultere i, at de mål, der er fastsat i artikel 8 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) nås,

skal den i overensstemmelse med artikel 14 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) pålægge virksomheder, der er udpeget som havende en stærk markedsposition på et bestemt detailmarked, passende regulerende forpligtelser.

2. De forpligtelser, der pålægges i medfør af stk. 1, skal tage udgangspunkt i det konstaterede problems art og være forholdsmæssige og begrundede under hensyn til de i artikel 8 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) omhandlede målsætninger. De pålagte forpligtelser kan omfatte krav om, at de udpe-

⁽¹⁾ EFT L 199 af 26.7.1997, s. 32. Direktivet er ændret ved direktiv 98/61/EF (EFT L 268 af 3.10.1998, s. 37).

gede virksomheder ikke forlanger urimeligt høje priser, bremser markedsadgang eller begrænser konkurrencen ved at tage underpriser, favorisere bestemte slutbrugere urimeligt eller foretage urimelig bundtning af tjenester. De nationale tilsynsmyndigheder kan over for sådanne virksomheder lægge et passende loft over detailpriserne eller træffe foranstaltninger til at kontrollere bestemte takster, gøre disse omkostningsbaserede eller basere dem på priserne på sammenlignelige markeder for at beskytte slutbrugernes interesser og fremme reel konkurrence.

3. De nationale tilsynsmyndigheder fremsender på anmodning oplysninger til Kommissionen om den iværksatte kontrol med detaileddet og eventuelt om de omkostningssystemer, der pågældende virksomheder benytter.

4. De nationale tilsynsmyndigheder sikrer, at der, når en virksomhed er underlagt detailprisregulering eller anden relevant detailpriskontrol, anvendes de fornødne og relevante omkostningssystemer. De nationale tilsynsmyndigheder kan specificere den opstilling og kalkulationsmetode, der skal anvendes. Et uafhængigt kvalificeret organ verificerer, at kalkulationsmetoden følges. De nationale tilsynsmyndigheder sørger for, at der årligt offentliggøres en erklæring om overholdelse af metoden.

5. Uden at det berører artikel 9, stk. 2, og artikel 10 anvender de nationale tilsynsmyndigheder ikke de i stk. 1 omhandlede ordninger til kontrol med detaileddet på geografiske områder eller brugermarkeder, hvis de har forvisset sig om, at der er reel konkurrence.

Artikel 18

Tilsyn med minimumssættet af faste kredsløb

1. Hvis en national tilsynsmyndighed som følge af en markedsanalyse udført i overensstemmelse med artikel 16, stk. 3, konstaterer, at der på markedet for udbud af en del af eller hele minimumssættet af faste kredsløb, ikke er reel konkurrence, skal den i overensstemmelse med artikel 14 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) identificere virksomheder med en stærk markedsposition inden for udbud af disse specifikke elementer af minimumssættet af faste kredsløbstjenester på hele eller en del af dens område. Den nationale tilsynsmyndighed pålægger i forbindelse med disse specifikke markeder for faste kredsløb og under anvendelse af artikel 17 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) sådanne virksomheder forpligtelser vedrørende udbud af minimumssættet af faste kredsløb,

som anført i den liste over standarder, der offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, samt vedrørende vilkår som anført i bilag VII i dette direktiv for sådant udbud.

2. Hvis en national tilsynsmyndighed som følge af en markedsanalyse, der er udført i overensstemmelse med artikel 16, stk. 3, konstaterer, at der på et relevant marked for udbud af faste kredsløb inden for minimumssættet er reel konkurrence, trækker den de i stk. 1 omhandlede krav i forbindelse med dette specifikke marked for faste kredsløb tilbage.

3. Minimumssættet af faste kredsløb med harmoniserede specifikationer og tilhørende standarder offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* som led i den i artikel 17 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) omhandlede liste over standarder. Kommissionen kan vedtage ændringer, der måtte være nødvendige for at tilpasse minimumssættet af faste kredsløb til nye tekniske fremskridt og ændringer i efterspørgslen på markedet, herunder eventuelt fjerne visse typer af faste kredsløb fra minimumssættet under anvendelse af proceduren i artikel 37, stk. 2, i nærværende direktiv.

Artikel 19

Operatørforvalg og fast operatørvalg

1. De nationale tilsynsmyndigheder forlanger, at virksomheder, der er notificeret som havende en stærk markedsposition, for så vidt angår udbud af tilslutning til og anvendelse af det offentlige telefonnet på et fast sted, i overensstemmelse med artikel 16, stk. 3, sætter deres abonnenter i stand til at få adgang til de tjenester, der udbydes af enhver samtrafiktilsluttet udbyder af offentlig tilgængelige telefonitjenester:

- a) gennem operatørforvalg ved indtastning af operatørforvalgskode, og
- b) gennem fast operatørvalg, der kan tilsidesættes ved hjælp af en operatørforvalgskode.

2. Brugerkrav om, at disse faciliteter skal implementeres på andre net eller på andre måder, vurderes efter den i artikel 16 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) omhandlede markedsanalyseprocedure og implementeres i overensstemmelse med artikel 12 i direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet).

3. De nationale tilsynsmyndigheder sørger for at prissætningen for adgang og samtrafik i forbindelse med de i stk. 1 omhandlede faciliteter er omkostningsbaserede, og at eventuelle direkte gebyrer, der pålægges abonnenterne, ikke virker prohibitivt for anvendelsen af disse faciliteter.

KAPITEL IV

SLUTBRUGERES INTERESSER OG RETTIGHEDER

Artikel 20

Kontrakter

1. Stk. 2, 3 og 4 finder anvendelse medmindre andet er fastsat i fællesskabsreglerne om forbrugerbeskyttelse, navnlig direktiv 97/7/EF og 93/13/EØF, samt nationale regler, der er i overensstemmelse med fællesskabsretten.

2. Medlemsstaterne sikrer, at forbrugere, når de abonnerer på tjenester, som giver tilslutning og/eller adgang til det offentlige telefonnet, har ret til en kontrakt med en virksomhed eller virksomheder, der leverer sådanne tjenester. Kontrakten skal mindst specificere følgende:

- a) leverandørens navn og adresse
- b) leverede tjenester, tilbudt tjenestekvalitet samt tidspunkt for etablering af den nye tilslutning
- c) tilbudte vedligeholdelsesniveauer
- d) nærmere oplysninger om priser og takster og om, hvordan der kan indhentes ajourførte oplysninger om samtlige gældende takster og vedligeholdelsesgebyrer
- e) kontraktens varighed samt vilkår for forlængelse og afbrydelse af tjenester og kontrakt
- f) eventuelle kompensations- og tilbagebetalingsregler, såfremt tjenesternes kontraktfæstede kvalitetsniveau ikke opfyldes, og
- g) hvordan en procedure til bilæggelse af tvister, jf. artikel 34, indledes.

Medlemsstaterne kan udvide disse forpligtelser til også at gælde for andre slutbrugere.

3. Kontrakter, der indgås mellem forbrugere og andre udbydere af elektroniske kommunikationstjenester end sådanne, som udbyder tilslutning og/eller adgang til det offentlige telefonnet, skal også indeholde oplysningerne i stk. 2. Medlemsstaterne kan udvide disse forpligtelser til også at gælde for andre slutbrugere.

4. Abonnenter skal have ret til at opsiges deres kontrakt uden strafgebyr, når de får meddelelse om forslag til ændringer i kontraktbetingelserne. Abonnenter skal med passende frist og

mindst en måned i forvejen underrettes om sådanne ændringer og skal samtidig underrettes om deres ret til at opsige kontrakten, hvis de ikke kan godkende de nye betingelser.

Artikel 21

Transparens og offentliggørelse af oplysninger

1. Medlemsstaterne sikrer, at transparente og ajourførte oplysninger om gældende priser og takster samt om standardbetingelser og -vilkår for så vidt angår adgang til og anvendelse af offentligt tilgængelige telefonitjenester er tilgængelige for slutbrugere og forbrugere, jf. bestemmelserne i bilag II.

2. De nationale tilsynsmyndigheder fremmer formidlingen af oplysninger, der sætter slutbrugere, hvis det er relevant, og forbrugere i stand til, f.eks. ved hjælp af en interaktiv guide, at foretage en selvstændig evaluering af omkostningerne ved alternative forbrugsmønstre.

Artikel 22

Tjenestekvalitet

1. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheder efter at have taget hensyn til de berørte parter synspunkter har mulighed for at kræve af virksomheder, der udbyder offentlig tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester, at de offentliggør sammenlignelige, fyldestgørende og ajourførte oplysninger for slutbrugere om deres tjenesters kvalitet. På anmodning meddeles oplysningerne også den nationale tilsynsmyndighed inden offentliggørelse.

2. De nationale tilsynsmyndigheder kan bl.a. specificere hvilke kvalitetsparametre, der skal måles, hvilke oplysninger der skal offentliggøres, samt i hvilken form og på hvilken måde det skal ske, for at sikre, at slutbrugere har adgang til fyldestgørende, sammenlignelige og brugervenlige oplysninger. De i bilag III omhandlede parametre, definitioner og målemetoder vil i givet fald kunne anvendes.

Artikel 23

Netintegritet

Medlemsstaterne træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre det faste offentlige telefonnets integritet, og at det faste offentlige telefonnet og offentligt tilgængelige telefonitjenester i tilfælde af netsvigt som følge af katastrofesituationer eller i force majeure-situationer stadig står til rådighed. Medlemsstaterne sikrer, at de virksomheder, som udbyder faste offentlige tilgængelige telefonitjenester, træffer alle rimelige foranstaltninger til at sikre uafbrudt adgang til alarmtjenester.

Artikel 24

Interoperabilitet mellem forbrugerudstyr til digital-tv

Medlemsstaterne sikrer i henhold til bestemmelserne i bilag VI, at der er interoperabilitet mellem det deri omhandlede forbrugerudstyr til digitalt tv.

Artikel 25

Telefonistekspedition og nummeroplysningstjenester

1. Medlemsstaterne sikrer, at abonnenter på offentligt tilgængelige telefonitjenester har ret til at blive optaget i de i artikel 5, stk. 1, litra a), omhandlede offentlig tilgængelige abonnentfortegnelser.

2. Medlemsstaterne sikrer, at alle virksomheder, der tildeler abonnenter telefonnumre, som led i udbuddet af offentlig tilgængelige nummeroplysningstjenester og nummerfortegnelser imødekommer enhver rimelig anmodning om at stille relevante oplysninger til rådighed i nærmere aftalt form og på rimelige, objektive, omkostningsbaserede og ikke-diskriminerende vilkår.

3. Medlemsstaterne sikrer, at alle slutbrugere, der er tilsluttet det offentlige telefonnet, har adgang til telefonistekspederede tjenester og nummeroplysningstjenester, jf. artikel 5, stk. 1, litra b).

4. Medlemsstaterne må ikke opretholde nogen reguleringsbegrænsninger, der forhindrer slutbrugere i én medlemsstat i at få direkte adgang til nummeroplysningen i en anden medlemsstat.

5. Bestemmelserne i stk. 1, 2, 3 og 4 gælder med forbehold af fællesskabsrettens krav om beskyttelse af personoplysninger og privatlivets fred og navnlig artikel 11 i direktiv 97/66/EF.

Artikel 26

Det fælles europæiske alarmnummer

1. Medlemsstaterne sørger for, at alle slutbrugere af offentligt tilgængelige telefonitjenester, herunder brugere af offentlige betalingstelefoner, ud over eventuelle nationale alarmnumre, der er fastlagt af de nationale tilsynsmyndigheder, kan ringe gratis til alarmtjenester på det fælles europæiske alarmnummer »112«.

2. Medlemsstaterne sikrer, at opkald til det fælles europæiske alarmnummer »112« besvares hensigtsmæssigt og håndteres bedst muligt i forhold til den måde, de nationale alarmsystemer er tilrettelagt på, og inden for nettenes tekniske muligheder.

3. Medlemsstaterne sikrer, at virksomheder, der driver offentlige telefonnet, i det omfang det er teknisk muligt, for samtlige opkald til det fælles europæiske alarmnummer »112« stiller en lokaliseringfacilitet til rådighed for de instanser, der varetager nødsituationer.

4. Medlemsstaterne sikrer, at borgerne informeres fyldestgørende om eksistens og brug af det fælles europæiske alarmnummer »112«.

Artikel 27

Europæiske adgangskoder

1. Medlemsstaterne sikrer, at »00« er standardpræfix for udlandsopkald. Der kan indføres eller opretholdes særordninger for lokale telefonopkald på tværs af grænsen mellem to medlemsstater. Slutbrugere af offentligt tilgængelige telefonitjenester i de pågældende områder informeres fyldestgørende om sådanne ordninger.

2. Medlemsstaterne sikrer, at alle virksomheder, der driver offentlige telefonnet, ekspederer samtlige opkald til det europæiske telefonnummerområde, uden at det berører det behov, som virksomheder, der driver offentlige telefonnet, har til at få dækning for omkostningen ved at overføre opkald via deres net.

Artikel 28

Ikke-geografiske numre

Medlemsstaterne sikrer, at slutbrugere fra andre medlemsstater, hvor det er teknisk og økonomisk muligt kan kalde ikke-geografiske numre på deres område, medmindre den opkaldte abonnent af forretningsmæssige grunde har valgt at begrænse adgangen for opkald fra bestemte geografiske områder.

Artikel 29

Udbud af supplerende faciliteter

1. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheder kan pålægge alle virksomheder, der driver offentlige telefonnet, at stille faciliteterne i bilag I, del B, til rådighed for slutbrugere i den udstrækning, det er teknisk muligt og økonomisk bæredygtigt.

2. En medlemsstat kan, hvis den efter at have taget hensyn til alle berørte parter synspunkter finder, at der er tilstrækkelig adgang til disse faciliteter, vælge ikke at anvende kravene i stk. 1 på hele sit område eller en del heraf.

3. Medlemsstaterne kan med forbehold af artikel 10, stk. 2, pålægge de i bilag I, del A, punkt e), omhandlede forpligtelser vedrørende afbrydelse som et generelt krav til alle virksomheder.

Artikel 30

Nummerportabilitet

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle abonnenter på offentligt tilgængelige telefonitjenester, herunder mobiltjenester, efter anmodning herom kan bevare deres nummer eller numre, uanset hvilken virksomhed der udbyder tjenesten til abonnenterne:

- a) for så vidt angår geografiske numre på et bestemt sted, og
- b) for så vidt angår ikke-geografiske numre på et hvilket som helst sted.

Dette stykke finder ikke anvendelse på nummerportabilitet mellem net, der udbyder tjenester på et fast sted, og mobilnet.

2. De nationale tilsynsmyndigheder sørger for, at samtrafikprisen i forbindelse med udbud af nummerportabilitet er omkostningsbaseret, og at eventuelle direkte gebyrer, der skal betales af abonnenterne, ikke virker prohibitivt for anvendelsen af disse faciliteter.

3. De nationale tilsynsmyndigheder må ikke fastsætte detaljerede stakster for overførsel af numre på en måde, som kan medføre konkurrenceforvridning, som f.eks. indførsel af specifikke eller fælles detailedstakster.

Artikel 31

Must carry-forpligtelse

1. Medlemsstaterne kan pålægge virksomheder i deres område, som udbyder elektroniske kommunikationsnet, der anvendes til transmission af radio- og tv-udsendinger til offentligheden, en rimelig must carry-forpligtelse for så vidt angår bestemte radio- og tv-kanaler og -tjenester, hvis et betydeligt antal slutbrugere af sådanne net anvender dem som deres primære adgang til radio- og tv-modtagelse. En sådan forpligtelse pålægges udelukkende, hvis det er nødvendigt for at opfylde klart definerede målsætninger i almenhedens interesse, og forpligtelsen skal stå i et rimeligt forhold til det tilsigtede mål og være transparent. Forpligtelserne revurderes med jævne mellemrum.

2. Hverken stk. 1 i denne artikel eller artikel 3, stk. 2, i direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet) indskrænker medlemsstaternes ret til eventuelt at fastsætte en passende godtgørelse for så vidt angår foranstaltninger, der træffes i medfør af denne

artikel, idet det sikres, at der under lignende omstændigheder ikke finder diskrimination sted i behandlingen af virksomheder, der udbyder elektroniske net. I tilfælde hvor der er fastsat godtgørelse skal medlemsstaten sikre, at ordningen anvendes på en forholdsmæssig og transparent måde.

KAPITEL V

GENERELLE OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 32

Supplerende obligatoriske tjenester

Medlemsstaterne kan vælge at stille supplerende tjenester, der ikke er omfattet af forsyningspligten som defineret i kapitel II, til rådighed for offentligheden på deres område, men de kan i så tilfælde ikke pålægge en kompensationsordning, der omfatter bestemte virksomheder.

Artikel 33

Høring af berørte parter

1. Medlemsstaterne sikrer i fornødent omfang, at de nationale tilsynsmyndigheder for så vidt angår spørgsmål vedrørende slutbruger- og forbrugerrettigheder i forbindelse med offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester, tager hensyn til synspunkter fra slutbrugere og forbrugere (herunder navnlig handicappede brugere), producenter og virksomheder, der udbyder elektroniske kommunikationsnet og/eller -tjenester, navnlig når disse har stor indvirkning på markedet.

2. Om nødvendigt udvikler de berørte parter under de nationale tilsynsmyndigheders vejledning mekanismer, som inddrager forbrugere, brugergrupper og tjenesteudbydere, med det formål at fremme tjenesternes generelle kvalitet ved bl.a. at udvikle og overvåge adfærdskodekser og driftsstandarder.

Artikel 34

Udenretslig bilæggelse af tvister

1. Medlemsstaterne sikrer, at der findes transparente, enkle og prisbillige udenretslige procedurer til behandling af uløste tvister, der involverer forbrugere, om spørgsmål, der er omfattet af dette direktiv. Medlemsstaterne træffer foranstaltninger til

sikring af, at sådanne procedurer muliggør en retfærdig og hurtig tvistbilæggelse, og kan, hvor det er berettiget, vedtage en tilbagebetalings- og/eller kompensationsordning. Medlemsstaterne kan udvide disse forpligtelser til også at gælde for tvister, der involverer andre slutbrugere.

2. Medlemsstaterne sørger for, at deres lovgivning ikke er til hinder for oprettelsen af klagekontorer og on-line tjenester på det relevante territoriale plan for at give forbrugere og slutbrugere lettere adgang til tvistbilæggelse.

3. Vedrører en tvist parter i forskellige medlemsstater, koordinerer disse deres indsats med henblik på at bilægge tvisten.

4. Denne artikel berører ikke de nationale retsprocedurer.

Artikel 35

Teknisk tilpasning

Den nødvendige tilpasning af bilag I, II, III, VI og VII til den tekniske udvikling eller til ændringer i efterspørgslen vedtages af Kommissionen efter proceduren i artikel 37, stk. 2.

Artikel 36

Underretning, overvågning og procedurer for revurdering

1. De nationale tilsynsmyndigheder meddeler senest på den i artikel 38, stk. 1, andet afsnit, omhandlede seneste dato for anvendelse af direktivet samt umiddelbart efter eventuelle ændringer Kommissionen navnene på de virksomheder, der er udpeget til at varetage forsyningspligten i henhold til artikel 8, stk. 1.

Kommissionen stiller oplysningerne til rådighed i lettilgængelig form og videregiver dem efter behov til det i artikel 37 omhandlede Kommunikationsudvalg.

2. De nationale tilsynsmyndigheder notificerer Kommissionen om de operatører, der anses for at have en stærk markedsposition i dette direktivs forstand, samt om de forpligtelser, disse har fået pålagt i henhold til dette direktiv. Kommissionen notificeres straks om eventuelle ændringer med virkning for de forpligtelser, der er pålagt virksomheder, eller af de virksomheder, der er berørt af bestemmelserne i dette direktiv.

3. Kommissionen undersøger regelmæssigt, hvorledes dette direktiv fungerer, og aflægger beretning herom til Europa-Parlamentet og Rådet, første gang senest tre år efter iværksættel-

sesdatoen i artikel 38, stk. 1, andet afsnit. Medlemsstaterne og de nationale tilsynsmyndigheder stiller til det formål de fornødne oplysninger til rådighed for Kommissionen.

Artikel 37

Udvalg

1. Kommissionen bistås af det ved artikel 22 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) nedsatte kommunikationsudvalg.

2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 og 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.

Perioden i artikel 5, stk. 6, i afgørelse 1999/468/EF fastsættes til tre måneder.

3. Udvalget vedtager selv sin forretningsorden.

Artikel 38

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne vedtager og offentliggør inden den 24. juli 2003 de bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv. De underretter straks Kommissionen herom.

De anvender disse bestemmelser fra den 25. juli 2003.

2. Disse love og administrative bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

3. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv, samt senere ændringer af disse for skrifter.

Artikel 39

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 40

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 7. marts 2002.

På Europa-Parlamentets vegne

P. COX

Formand

På Rådets vegne

J. C. APARICIO

Formand

BILAG I

BESKRIVELSE AF DE I ARTIKEL 10 NÆVNTE FACILITETER OG TJENESTER (KONTROL MED UDGIFTER) OG ARTIKEL 29 (SUPPLERENDE FACILITETER)**Del A: I artikel 10 omhandlede faciliteter og tjenester**a) *Specificerede regninger*

Medlemsstaterne sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheder med forbehold af bestemmelserne i den relevante lovgivning om beskyttelse af personoplysninger og privatlivets fred kan fastlægge et mindsteniveau for de specificerede regninger, som de udpegede virksomheder (jf. artikel 8) sender til forbrugerne uden beregning, for at disse kan

- i) kontrollere og styre, hvilke beløb der er debiteret for anvendelse af det offentlige telefonnet på et fast sted og/eller tilhørende offentlig tilgængelige telefonitjenester, og
- ii) følge tilstrækkelig med i deres forbrug og udgifter og på den måde til en vis grad styre regningernes størrelse.

Der kan eventuelt for en rimelig pris eller gratis tilbydes abonnenterne et højere detaljeringsniveau.

Opkald, der er gratis for den opkaldende abonnent, herunder opkald til hjælpetjenester, skal ikke figurere på den opkaldende abonnents specificerede regning.

b) *Selektiv spærring af udgående opkald uden beregning*

Herved forstås en facilitet, hvor abonnenten efter anmodning til udbyderen af telefonitjenesten kan få spærret nærmere bestemte typer udgående opkald eller nærmere bestemte typer numre uden beregning.

c) *Forudbetalingssystemer*

Medlemsstaterne sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheder kan forlange, at de udpegede virksomheder giver forbrugerne mulighed for forudbetaling af tilslutning til det offentlige telefonnet og af brug af de offentligt tilgængelige telefonitjenester.

d) *Ratevis betaling af oprettelsesgebyrer*

Medlemsstaterne sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheder kan forlange, at de udpegede virksomheder giver forbrugerne mulighed for at betale for tilslutning til det offentlige telefonnet i flere rater.

e) *Manglende betaling*

Medlemsstaterne fastsætter specifikke foranstaltninger, som skal være rimeligt afpassede, ikke-diskriminerende, og som skal offentliggøres vedrørende manglende betaling af telefonregninger for brug af det offentlige telefonnet på et fast sted. Disse foranstaltninger skal omfatte bestemmelser om, at abonnenten på forhånd varsles om eventuelle følger i form af tjenestens afbrydelse eller ophør. Bortset fra tilfælde af svig, gentagne tilfælde af for sen betaling eller manglende betaling sikres det ved disse foranstaltninger, at det, så vidt det er teknisk muligt, kun er den berørte tjeneste, der afbrydes. Linjen bør kun afbrydes ved manglende betaling, såfremt abonnenten er blevet underrettet herom i passende tid i forvejen. Medlemsstaterne kan tillade en periode med begrænset service inden fuldstændig frakobling, hvorunder der kun kan foretages visse opkald, som er gratis for abonnenten (f.eks. opkald til alarmnummer »112«).

Del B: Liste over de i artikel 29 omhandlede facilitetera) *Tonesignalering eller DTMF (dual-tone multi-frequency operation)*

Herved forstås, at det offentlige telefonnet understøtter brugen af DTMF-toner som defineret i ETSI ETR 207 til end-to-end-signalering gennem nettet, både inden for den enkelte medlemsstat og mellem medlemsstaterne indbyrdes.

b) *Nummervisning*

Herved forstås, at den kaldte part kan se den kaldende parts nummer, inden samtalen etableres.

Denne facilitet skal udbydes i overensstemmelse med den relevante lovgivning om beskyttelse af personoplysninger og privatlivets fred, navnlig direktiv 97/66/EF.

I det omfang, det er teknisk muligt, stiller operatørerne data og signaler til rådighed for at gøre det lettere at tilbyde nummervisning og tonesignaler på tværs af medlemsstaternes grænser.

BILAG II

INFORMATION, DER SKAL OFFENTLIGGØRES I HENHOLD TIL ARTIKEL 21 (TRANSPARENS OG OFFENTLIGGØRELSE AF OPLYSNINGER)

Den nationale tilsynsmyndighed er ansvarlig for, at oplysningerne i dette bilag offentliggøres som foreskrevet i artikel 21. Det er op til den nationale tilsynsmyndighed at afgøre, hvilke oplysninger der skal offentliggøres af de virksomheder, der udbyder telenet og/eller offentligt tilgængelige telefonitjenester, og hvilke oplysninger der skal offentliggøres af den nationale tilsynsmyndighed selv for at sikre, at forbrugerne har mulighed for at træffe et informeret valg.

1. Virksomhede(ns) (rnes) navn(e) og adresse(r)

Dette vil sige navn og adresse (hovedsæde) på den eller de virksomheder, der udbyder offentlige telefonnet og/eller offentlig tilgængelige telefonitjenester

2. Udbuddet af offentligt tilgængelige telefonitjenester

- 2.1. Den offentligt tilgængelige telefoni omfang

Beskrivelse af de offentligt tilgængelige telefonitjenester, der udbydes, med angivelse af, hvad der er inkluderet i abonnements- og lejeafgiften (f.eks. telefonistekspederede tjenester, nummerfortegnelser, nummeroplysning, selektiv spærring af opkald, specificerede regninger, vedligeholdelse osv.)

- 2.2. Standardtakster for tilslutning, alle former for trafiktakster og vedligeholdelse samt nærmere oplysninger om standardrabatter samt særlige og målrettede takstordninger

- 2.3. Kompensations-/tilbagebetalingspolitik, herunder nærmere oplysninger om eventuelle kompensations- eller tilbagebetalingsordninger

- 2.4. Tilbudte vedligeholdelsesniveauer

- 2.5. Standardkontraktvilkår, herunder oplysning om en eventuel minimumskontraktperiode

3. Tvistbilæggelsesordninger, herunder ordninger, der er fastlagt af den pågældende virksomhed

4. Oplysninger om rettigheder i forbindelse med forsyningspligtigheder, herunder de faciliteter og tjenester, der er nævnt i bilag I.

BILAG III

TJENESTEKVALITETSPARAMETRE

Parametre, definitioner og målemetoder for leveringstid og tjenestekvalitet, jf. artikel 11 og 22

Parameter ⁽¹⁾	Definition	Målemetode
Leveringstid for tilslutning	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Fejlhyppighed pr. abonnentledning	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Ventetid for fejlretning	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Procent mislykkede opkald ⁽²⁾	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Etableringstider for samtaler ⁽²⁾	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Svartider for telefonisttjenester	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Svartider for nummeroplysningstjenester	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Procent funktionsdygtige offentlige mønt- og korttelefoner	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1
Klagehyppighed	ETSI EG 201 769-1	ETSI EG 201 769-1

⁽¹⁾ Parametrene bør muliggøre en kvalitetsanalyse på regionalt niveau (dvs. ikke under niveau 2 i nomenklaturen for statistiske territoriale enheder (NUTS), der er udarbejdet af Eurostat).

⁽²⁾ Medlemsstaterne kan vælge ikke at kræve, at der foreligger ajourførte oplysninger om kvaliteten af disse to parametre, hvis det kan godtgøres med tilstrækkelig sikkerhed, at kvaliteten på disse to områder er tilfredsstillende.

Bestemmelse: Der er tale om version 1.1.1 af ETSI EG 201 769-1 (april 2000).

BILAG IV

BEREGNING AF EVENTUELLE NETTOOMKOSTNINGER VED FORSYNINGSPLIGTEN OG FASTSÆTTELSE AF KOMPENSATIONS- ELLER DELEORDNINGER I HENHOLD TIL ARTIKEL 12 OG 13**Del A: Beregning af nettoomkostninger**

Ved forsyningspligt forstås den pligt, som en medlemsstat pålægger en virksomhed til at udbyde net og tjenester overalt inden for et givet geografisk område samt — om nødvendigt — til at udbyde tjenesten til den samme pris inden for hele det pågældende område eller at tilbyde forbrugere med lave indkomster eller særlige sociale behov særlige takstvilkår.

De nationale tilsynsmyndigheder tager alle midler under overvejelse med henblik på at give virksomhederne (udpegede eller ikke-udpegede) det fornødne incitament til at udbyde forsyningspligttydelser på en omkostningseffektiv måde. Nettoomkostningerne ved forsyningspligten beregnes som forskellen mellem de nettodriftsomkostninger, en udpeget virksomhed har med denne pligt, og de nettodriftsomkostninger, den ville have uden denne pligt. Dette gælder, uanset om den pågældende medlemsstats net er fuldt udbygget eller stadig under etablering eller udbygning. Der lægges vægt på, at omkostninger, som den udpegede virksomhed ville have valgt at undgå, hvis der ikke havde været nogen forsyningspligt, vurderes så korrekt som muligt. Der tages ved beregningen af nettoomkostningerne højde for de fordele, herunder immaterielle fordele, der kommer forsyningspligtudbydere til gode.

Beregningen baseres på de omkostninger, der kan henføres til:

- i) elementer af de pågældende tjenester, som kun kan udbydes med tab eller på omkostningsbetingelser, der falder uden for almindelige forretningsmæssige standarder. Dette kan f.eks. omfatte adgang til alarmtjenester, visse offentlige betalingstelefoner, bestemte tjenester eller udstyr til handicappede mv.
- ii) bestemte slutbrugere eller grupper af slutbrugere, som, under hensyntagen til omkostninger og indtægter ved bestemte net- og tjenesteudbud samt eventuelle af medlemsstaten foreskrevne, geografisk bestemte gennemsnitstakster, kun kan betjenes med tab eller på omkostningsbetingelser, der falder uden for almindelige forretningsmæssige standarder.

Dette omfatter f.eks. slutbrugere eller grupper af slutbrugere, som ikke ville blive betjent af en kommerciel operatør uden forsyningspligt.

Nettoomkostningerne ved bestemte aspekter af forsyningspligten beregnes særskilt for at undgå at medregne eventuelle direkte eller indirekte fordele og omkostninger to gange. Forsyningspligtens samlede nettoomkostninger beregnes for alle virksomheders vedkommende som summen af nettoomkostningerne ved forsyningspligtens enkelte komponenter iberegnet eventuelle immaterielle fordele. Den nationale tilsynsmyndighed har ansvar for at kontrollere, at nettoomkostningerne er korrekt beregnet.

Del B: Godtgørelse af eventuelle nettoomkostninger ved forsyningspligten

Godtgørelse eller finansiering af eventuelle nettoomkostninger ved forsyningspligten betyder, at de udpegede forsyningspligtige virksomheder har krav på kompensation for de tjenester, de udbyder på ikke-kommercielle vilkår. Da en sådan kompensation indebærer pengeoverførsler, sikrer medlemsstaterne, at disse sker på en transparent, objektiv, ikke-diskriminerende og rimelig måde. Det betyder, at overførslerne skal forårsage mindst mulig konkurrence- og brugerefterspørgselsforvridning.

I henhold til artikel 13, stk. 3, skal en fondsbaseret deleordning anvende et transparent og neutralt middel til opkrævning af bidrag, hvorved faren for dobbelt opkrævning af bidrag på både virksomhedernes in- og output undgås.

Den uafhængige instans, der forvalter fonden, skal sørge for opkrævning af bidrag fra de virksomheder, som er blevet vurderet til at skulle bidrage til dækningen af forsyningspligtens nettoomkostninger i den pågældende medlemsstat, og overvåge overførslen af skyldige beløb og/eller de administrative udbetalinger til virksomheder, der har krav på at modtage betalinger fra fonden.

BILAG V

PROCEDURE FOR NYVURDERING AF FORSYNINGSPLIGTENS OMFANG I HENHOLD TIL ARTIKEL 15

Kommissionen tager hensyn til følgende aspekter, når den afgør, hvorvidt forsyningspligtens omfang bør tages op til fornyet vurdering:

- den samfunds- og markedsmæssige udvikling set i forhold til de tjenester, forbrugerne benytter sig af
- den samfunds- og markedsmæssige udvikling set i forhold til udbuddet af tjenester og de valgmuligheder, forbrugerne har
- den teknologiske udvikling set i forhold til den måde, hvorpå tjenesterne udbydes til forbrugerne.

Kommissionen tager hensyn til følgende aspekter, når den skal afgøre, om forsyningspligtens omfang bør ændres eller omdefineres:

- har størsteparten af forbrugerne adgang til og anvender de specifikke tjenester, og fører det til social udstødelse, at et mindre antal forbrugere ikke har adgang til eller ikke anvender disse tjenester, og
 - medfører adgangen til og brugen af specifikke tjenester som helhed en nettofordel for samtlige forbrugere, sådan at myndighederne bør gribe ind, hvis disse tjenester ikke udbydes til offentligheden på normale forretningsmæssige betingelser?
-

BILAG VI

INTEROPERABILITET MELLEML DIGITALT FORBRUGERUDSTYR OMHANDLET I ARTIKEL 241. *Den fælles krypteringsalgoritme og modtagelse af ukrypterede signaler*

Alt forbrugerudstyr til modtagelse af digitale fjernsynssignaler, som i Fællesskabet sælges, udlejes eller på anden vis stilles til rådighed og anvendes til dekryptering af digitale tv-signaler, skal kunne:

- dekryptere signaler baseret på den fælles europæiske krypteringsalgoritme, der administreres af en anerkendt europæisk standardiseringsorganisation, p.t. ETSI
- gengive signaler, der transmitteres ukrypteret, forudsat at lejeren overholder den gældende lejeaftale, hvis der er tale om lejet udstyr.

2. *Interoperabilitet mellem analoge og digitale tv-apparater*

Alle analoge tv-apparater med indbygget skærm, der markedsføres med henblik på salg eller leje i Fællesskabet, og hvis skærbillede målt diagonalt er større end 42 cm, skal være udstyret med mindst ét stik baseret på en åben grænseflade i overensstemmelse med standarder udarbejdet af en anerkendt europæisk standardiseringsorganisation, f.eks. angivet i Cenelec EN 50 049-1:1997-standard, der muliggør en enkel tilslutning af periferudstyr, navnlig supplerende dekoderudstyr og digitale modtagere.

Alle digital-tv-apparater med indbygget skærm, der markedsføres med henblik på salg eller leje i Fællesskabet, og hvis synlige skærbillede målt diagonalt er større end 30 cm, skal være udstyret med mindst ét stik baseret på en åben grænseflade (som enten er standardiseret af, eller som overholder en standard, der er overtaget af en anerkendt europæisk standardiseringsorganisation eller er i overensstemmelse med en udbredt industrispecifikation), f.eks. det fælles DVB- projektets fælles grænsefladestik, der muliggør en enkel tilslutning af periferudstyr, og som skal kunne overføre alle elementer i et digitalt tv-signal, herunder information i forbindelse med interaktive og adgangsstyrede tjenester.

BILAG VII

VILKÅR FOR DET I ARTIKEL 18 OMHANDLEDE MINIMUMSSÆT AF FASTE KREDSLØB

Note: I henhold til den i artikel 18 omhandlede procedure bør udbud af et minimumssæt af faste kredsløb bibeholdes på de i direktiv 92/44/EF fastsatte vilkår, indtil den nationale tilsynsmyndighed konstaterer, at der er reel konkurrence på det relevante marked for faste kredsløb.

De nationale tilsynsmyndigheder sikrer, at udbuddet af det i artikel 18 omhandlede minimumssæt af faste kredsløb sker under iagttagelse af de grundlæggende principper om ikke-diskriminering, omkostningsbaseret og transparent.

1. *Ikke-diskriminering*

De nationale tilsynsmyndigheder sikrer, at virksomheder, der er identificeret som havende en stærk markedsposition i henhold til artikel 18, stk. 1, overholder ikke-diskrimineringsprincippet, når de udbyder de i artikel 18 omhandlede faste kredsløb. Sådanne virksomheder skal under tilsvarende forhold anvende tilsvarende vilkår over for virksomheder, der udbyder tilsvarende tjenester, og de skal tilbyde faste kredsløb til andre på samme vilkår og af samme kvalitet, som de leverer til egne, datterselskabers eller partneres afdelinger, når det er relevant.

2. *Omkostningsbaseret*

De nationale tilsynsmyndigheder sikrer, når det er relevant, at de i artikel 18 omhandlede takster for faste kredsløb overholder de grundlæggende principper for omkostningsbaseret.

Med henblik herpå sikrer de nationale tilsynsmyndigheder, at virksomheder, der i henhold til artikel 18, stk. 1, er identificeret som havende en stærk markedsposition, opstiller og anvender et hensigtsmæssigt omkostningsregnskabssystem.

De nationale tilsynsmyndigheder sørger for, at der er adgang til oplysninger med en rimelig detaljeringsgrad om de regnskabssystemer, der anvendes af sådanne virksomheder. De forelægger efter anmodning Kommissionen sådanne oplysninger.

3. *Transparent*

De nationale tilsynsmyndigheder sikrer, at følgende oplysninger vedrørende det i artikel 18 omhandlede minimumssæt af faste kredsløb offentliggøres i en let tilgængelig form.

3.1. Tekniske specifikationer, herunder fysiske og elektriske specifikationer, samt de tekniske specifikationer og ydeevnespecifikationer, der gælder for nettermineringspunkterne.

3.2. Takster, herunder oprettelsesafgift, den periodiske lejeafgift og andre afgifter. Når taksterne er differentierede, anføres dette.

Hvis en virksomhed, der i henhold til artikel 18, stk. 1, er identificeret som havende en stærk markedsposition, i forbindelse med en specifik anmodning finder det urimeligt at skulle levere et fast kredsløb på minimumssætvilkårene, skal den have den nationale tilsynsmyndigheds samtykke for at kunne fravige disse vilkår i dette specifikke tilfælde.

3.3. Leveringsbetingelser, inklusive mindst følgende elementer:

— Oplysninger om bestillingsprocedure

— typisk leveringstid, som den tid, der går fra den dato, hvor brugeren har afgivet endelig ordre på et fast kredsløb, og indtil 95 % af alle faste kredsløb af tilsvarende type er etableret hos kunderne.

Dette tidsrum beregnes på grundlag af de faktiske leveringstider for faste kredsløb inden for et aktuelt tidsinterval af en rimelig varighed. I beregningen må ikke medtages tilfælde, hvor leveringen er sket sent efter brugerens eget ønske.

-
- kontraktperioden, hvilket omfatter kontraktens normale løbetid og den minimumsbindingsperiode, som brugeren skal acceptere
 - den typiske reparationstid, dvs. den tid, der går fra det tidspunkt, hvor der er indgivet meddelelse om fejlen til den kompetente afdeling i en virksomhed, der i henhold til artikel 18, stk. 1, er identificeret som havende en stærk markedsposition, til det tidspunkt, hvor 80 % af alle faste kredsløb af tilsvarende type er blevet retableret og, når brugeren i givet fald har fået meddelelse herom. Når der tilbydes forskellige kvalitetskategorier for reparation af samme type faste kredsløb, offentliggøres de forskellige typiske reparationstider
 - eventuel tilbagebetalingsprocedure.

En medlemsstat kan endvidere, hvis den finder, at udbuddet af minimumssættet af faste kredsløb ikke har et kvalitetsniveau, der opfylder brugernes behov, opstille hensigtsmæssige mål for ovennævnte leveringsbetingelser.
